Α.Ο.Δ.Ο.

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟ ΕΧΟΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ
6,000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ:
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΦΡ. 8.—ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 6

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 10

Α.Ο.Δ.Ο.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 3—10 Δεκεμβρίου 1906 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ Γ'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 156—53

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Προκειμένου νὰ ἐκδώσωμεν διπλοῦν, καλλιτεχνικόν, ἐντελῶς ***Χριστουγεννιάτικον*** τὸ ***„Α. Ο. Δ. Ο"*** κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ μᾶς ἀποστείλουν:

Τὰ χριστουγεννιάτικα ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς πατρίδος των.

Κανένα ἀστεῖον χριστουγεννιάτικον συμβὰν εἰς αὐτοὺς ἢ εἰς ἄλλους, μὲ συντομίαν ὅμως γραμμένον.

Κανένα χριστουγεννιάτικον ἱστορικὸν ἐπεισόδιον τοῦ τόπου των.

Κανὲν λαϊκὸν ἢ δημῶδες ποίημα χριστουγεννιάτικον ἢ

Καὶ κανὲν διήγημά των ἢ χρονογράφημά των ἀκόμη, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅμως, τοῦτο νὰ μὴν ὑπερβαίνῃ τὰς 2 στήλας τοῦ Α.Ο.Δ.Ο., οὔτε νὰ ἔχῃ ὡς θέμα τὸ τετριμμένον πλέον περὶ φτωχῶν παιδιῶν καὶ χηρῶν καὶ ἀποθνησκόντων γερόντων. Ζητοῦμεν πρωτοτυπίαν, ζητοῦμεν κάτι φυσικὸν βγαλμένον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἢ τοὐλάχιστον ἔστω καὶ ἀπὸ ἀναμνήσεις καὶ παραδόσεις, ἀλλὰ πρωτότυπον.

Ἐκείνου τῶν ἀναγνωστῶν μας, τοῦ ὁποίου θὰ ἐγκριθοῦν τὰ περισσότερα καὶ καλλίτερα, θὰ δημοσιευθῇ, ἐκτὸς τῶν ἔργων του, καὶ ἡ εἰκών του εἰς τὸ Α.Ο.Δ.Ο. καὶ θὰ λάβῃ ὡς δῶρον καὶ ἕνα καλλιτεχνικὸν βιβλίον.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΛΑΩΝ

Ο ΨΕΥΤΟΔΗΜΗΤΡΗΣ

Ἡ ἱστορία τῆς Ρωσσίας εἶνε πλήρης ἐπεισοδίων παραδόξων καὶ τρομερῶν· ἀλλὰ ἡ τραγικωτέρα περίοδος αὐτῆς εἶνε βεβαίως ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Ἰβὰν Δ' μέχρι τῶν Ρωμανώφ. Κατ' αὐτὴν αἱ σφαγαὶ τοῦ λαοῦ ἠκολούθησαν μετὰ τὴν δολοφονίαν τῶν ἡγεμόνων, οἱ ἄγριοι πόλεμοι διεδέχοντο τὰς ἐξωφρενικὰς στάσεις, τὰ ἐγκλήματα τῶν μεγάλων προεκάλουν τὴν ἐκδίκησιν τῶν μικρῶν. Ἡ Ρωσσία ἐσείσθη ἐκ θεμελίων, ὅπως συμβαίνει τώρα, καὶ ποταμοὶ δακρύων καὶ αἱμάτων ἔρρευσαν εἰς αὐτήν, ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε.

Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τῶν τραγῳδιῶν ἐγεννήθη καὶ ἓν εἰδύλλιον τότε· οἱ ἔρωτες τοῦ Ψευδοῦς Δημητρίου μὲ τὴν ὡραίαν Μαρίναν ἔλαμψαν μεταξὺ τοῦ σκότους ὡς ὡραῖος ἀστήρ. Οἱ Ρῶσσοι ἱστοριογράφοι διέχυσαν νέον φῶς εἰς τὸ εἰδύλλιον αὐτό, γνωστὸν ἄλλως τε ἐν Ρωσσίᾳ.

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1604 ὁ λαὸς τῆς Μόσχας ἤκουσε παραδόξους εἰδήσεις, διαδιδομένας παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐμπόρων τῶν ἐρχομένων ἀπὸ τὴν Πολωνίαν. Τὸ γένος τῶν Ρουρὶκ δὲν εἶχεν ἐκλείψει παντελῶς· ἡ δόξα τῶν παλαιῶν Τσάρων ἀνέζη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νεαροῦ Ἰβὰν τοῦ Τρομεροῦ· μετ' ὀλίγον ὁ Βόρις Γοδουνὼφ θὰ ἐξεδιώκετο τοῦ θρόνου, τὸν ὁποῖον ἐξεβίασε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φεοδὼρ (Θεοδώρου). Πολλοὶ δὲν ἐπίστευον εἰς τοιαύτας διαδόσεις· ἄλλοι τὰς ἤκουον, ἐλπίζοντες μὲν νὰ ἠλήθευον, ἀλλὰ ἐπίσης ἀπιστοῦντες· ἄλλοι ἐκ τοῦ μίσους κατὰ τοῦ Βόρις καὶ τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν Ἰβὰν ὁρμώμενον, ἀπεφαίνοντο ὅτι θὰ ἦτο πολὺ δυνατὸν νὰ συμβῶσι τὰ λεγόμενα

Πιστεύετε—ἔλεγον οἱ ἐκ Πολωνίας ἐρχόμενοι—ὅτι ὁ Δημήτριος ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς μπράβους τοῦ Γοδουνὼφ ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ Κρεμλῖνον τοῦ Οὔλιχ; Ἀπατᾶσθε! Ὅταν οἱ στρατιῶται ἔφθασαν τὰς 15 Μαΐου 1591 εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ὁ Γοδουνὼφ εἶχε φυλακίσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Τρομεροῦ, ἡ Τσαρίνα εἶχε κατορθώσῃ ν' ἀπαγάγῃ σῶον τὸ παιδίον, καὶ οἱ μπράβοι ἐφόνευσαν ἓν παιδίον δοῦλον, παρουσιασθὲν εἰς αὐτοὺς μὲ τὰ ἐνδύματα τοῦ πρίγκηπος. Ὁ Δημήτριος λοιπὸν ἐσώθη εἰς τὴν Λιθουανίαν, ὅπου ἔζησε πτωχικά, φοβούμενος πάντοτε μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του.— Καὶ τώρα;— Τώρα εἶνε 23 ἐτῶν καὶ θέλει νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ρωσσίαν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Βόρις. Σιγισμοῦνδος ὁ Γ' τῷ ὑπεσχέθη στρατιώτας καὶ χρήματα.—Ἀλλὰ ὁ Ἰβὰν δὲν τὸν ἐκήρυξε νόθον; καὶ δὲν τὸν ἀπεκλήρωσε τοῦ θρόνου; καὶ δὲν ἔγραψεν εἰς τὴν διαθήκην του πῶς ἔπρεπε τὸ βασίλειόν του νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν πόλιν Οὔλιχ; Καὶ ἡ Μάρθα (Μάρθα) Νάγοϊ δὲν ἦτο ἡ ἑβδόμη σύζυγος τοῦ Τρομεροῦ; Καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία δὲν ἐμποδίζει τὸν τέταρτον γάμον, κηρύσσουσα πάντα περαιτέρω γάμον ἄκυρον καὶ ἁμαρτωλόν;— Εἶνε λόγια διαδοθέντα παρὰ τοῦ Γοδουνώφ, ὅταν συγκαλέσας τὴν Δούμαν ἐνήργησε νὰ ἀναγορευθῇ αὐτοκράτωρ. Εἰς τὰς φλέβας τοῦ Δημητρίου ρέει αἷμα τῶν ἀρχαίων μεγαλοδουκῶν τῆς Μόσχας· ὁ τελευταῖος γόνος τῆς ἡρωϊκῆς οἰκογενείας ἔχει δικαίωμα νὰ φορέσῃ τὸ στέμμα τῶν πατέρων του· οὐδεὶς ὀφείλει νὰ τοῦ τὸ ἁφαιρέσῃ.— Ἀλήθεια, ἀλήθεια! ἐμουρμούριζεν ὁ λαός — Καὶ δὲν εἶσθε κουρασμένοι ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ ἐκβιαστοῦ; Παρατηρήσατε γύρω σας, καὶ δὲν θὰ ἴδετε ἄλλο εἰμὴ ἐρήμωσιν. Πεῖναν καὶ πανώλην, καὶ ἐπιδημίαι· θρασύτητας τῶν βογιάρων· σφαγὴν τῶν στερλάτσων!—Ἀλήθεια, ἀλήθεια!— Ἂς ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ Ἰβάν· ἡμεῖς ὅλοι θὰ συναχθῶμεν ὑπὸ τὰς ἐνδόξους σημαίας του.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Βόρις Γοδουνὼφ, ὅστις ὅμως τοὺς περιεφρόνησε, διότι εἶχε μεγάλην πεποίθησιν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ ἠγνόει τί ἐφρόνει ὁ κλῆρος καὶ οἱ εὐγενεῖς. Ὁ Τσάρος ἄλλως τε δὲν ἤξιζε τὸ μαινόμενον κατ' αὐτοῦ μῖσος. Εἶχε, ναί, διαπράξῃ φοβερὰ ἐγκλήματα, ἀλλὰ ἔτρεφεν εὐγενὲς ὄνειρον· νὰ σώσῃ τὴν Ρωσσίαν ἀπὸ τῆς βαρβαρότητος καὶ ν' ἀνοίξῃ ὅλας τὰς πύλας τῆς χώρας εἰς τὸν ἐκ τῆς Δύσεως πολιτισμόν. Ἀλλὰ πολὺ ἀνατολικὸς ἦτο ἀκόμη ὁ ρωσσικὸς λαός, πολὺ ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ Εὐγενεῖς ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ μείνῃ ὁ λαὸς αὐστηρῶς ρωσσικός, πολὺ ἐνεθυμοῦντο ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἐκβιαστὴς τοῦ θρόνου, εἰς ὃν ἔφθασεν πατήσας ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν τελευταίων Ρουρὶκ!

Ποῖος ἦτο ὁ νέος, ὅστις λαβὼν τὴν σημαίαν ἱπποκόμος, τῷ διηγήθη ὅτι ἦτο υἱὸς Ἰβὰν τοῦ Τρομεροῦ καὶ τῆς Μάρθας Νάγοϊ, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τῶν μπράβων τοῦ ἐκβιαστοῦ· καὶ ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἀφηγήσεως τῷ ἔδειξε σφραγῖδα φέρουσαν τὸ στέμμα καὶ τὸ ὄνομά του ὡς Τσάρεβιτς, καὶ μικρὸν σταυρὸν πυλύτιμον δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου του πρίγκηπος Μοτισλάβσκι.

Ἡ ἱστορία αὐτὴ ὡμοίαζε πρὸς μῦθον· αἱ ἀποδείξεις ἦσαν πτωχαί. Ὁ Ἀδὰλ Βισνιεβέκι δὲν ἐδίστασε νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς λόγους τοῦ νέου, ὅστις ἐν τοσούτῳ διέφυγε τὸν κίνδυνον τῆς νόσου καὶ συνεκάλεσε συγγενεῖς καὶ φίλους εἰς συμβούλιον, ὅπως ἀποφασισθῇ τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Ὁ ὑποτιθέμενος Δημήτριος ἐβεβαίωσεν ἐνώπιον αὐτῶν δι' ἐπισήμου ὅρκου, καὶ τὸ εὐγενὲς συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ γεγονὸς εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας τὸν Σιγισμοῦνδον Γ'. Ὁ νεαρὸς ὑπηρέτης παρηγγέλθη νὰ μεταβῇ εἰς Κρακοβίαν ὅπου παρουσιάσθη ἐνώπιον ἐπιτροπῆς, ἐπιφορτισμένης νὰ τὸν ἐξετάσῃ. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἀπεφάνθησαν πεπεισμένοι ὅτι αὐτὸς ἦτο πράγματι ὁ Τσάρεβιτς Δημήτριος.

Ἐγνώριζον, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Ἰβὰν εἶχε χρῶμα ἐλαίου ἕνεκα τοῦ ταταρικοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον ἔρρεεν εἰς τὰς φλέβας του, εἶχε τὸν δεξιὸν βραχίονα μακρύτερον τοῦ ἀριστεροῦ, μίαν οὐλὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ μίαν μικρὰν ἔκφυσιν ὑπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν· οὗτος ὁ ὑποτιθέμενος μέγας δοὺξ καὶ ἡ ὑποτιθεμένη ἐξωτερικὴ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ νέου ἐμαοτύρουν περὶ τῆς βασιλικῆς καταγωγῆς του.

Ὁ Σιγισμοῦνδος, πεισθεὶς εἰς τὰς γνώμας τῶν ἀπεσταλμένων, ἴσως καὶ διότι ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας του, ὑπεδέχθη τὸν ψευδοπρίγκηπα μὲ ἐπισημότητα ἁρμόζουσαν εἰς τὸν ἀληθινὸν Τσάρον τῆς Ρωσσίας. Ὅταν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου τὸν ὑπεδέχθη τῷ ἔλεγε: Ὁ Θεὸς νὰ σὲ προστατεύσῃ, Δημήτριε, πρίγκηψ τῆς Μόσχας! Ἡμεῖς γνωρίζομεν, τίς εἶσαι, καὶ σᾶς ὑποσχόμεθα βοήθειαν εἰς τὴν ἐπιχείρησίν σας Ἐν τούτοις σοὶ ἀπονέμομεν 40.000 φιορίνια πρὸς συντήρησίν σου.

Ὁ Γοδουνὼφ ἅμα ἔμαθε τί ἐτελεταίνετο ἐναντίον του, ἔστειλεν ἀπεσταλμένους εἰς Κρακοβίαν, ζητῶν νὰ τοῦ παραδοθῇ ὁ Ψευτοδημήτρης, ὅστις ἦτο κάποιος Γρέσκας Ὀτρεσιέφ, μοναχὸς φυγὰς ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Κίνδοφ, ἀφοῦ ἔκλεψε πολλὰ χρήματα παρὰ τοῦ ταμείου αὐτῆς. Ὁ Σιγισμοῦνδος ἀπήντησε μὲ ὑποσχέσεις ἀβεβαίας, ἀναβάλλων τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐπὶ τέλους ἐδήλωσεν ὅτι ἐφοβεῖτο καὶ αὐτὸς μὴ ὑποπέσῃ εἰς κινδύνους.

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ Βισνιεβέκη, ἀνακηρυχθεὶς πλέον μέγας δοὺξ τῆς Μόσχας, εἶχε μεταβῇ εἰς τὰς γαίας τοῦ Βοεβόδα Σεντομίρ, ὅπου ἤδη συνηθροίζοντο, τοιχοδιῶκται καὶ εὐγενεῖς ἐπιθυμοῦντες νὰ τιμηθῶσι καὶ πλουτήσωσιν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου πολέμου. Τὸ παλαιὸν μῖσος τῶν Πολωνῶν κατὰ τῶν Ρώσσων ἀνεζωογονεῖτο· ἡ πολιτικὴ κωμῳδία μετεβάλλετο εἰς τραγῳδίαν τῶν λαῶν.

Ἀπεσταλμένοι ἐκ τῆς Οὐκρανίας ἦλθον πρὸς τοὺς Κοζάκους τοῦ Δὸν καὶ τοῦ Βόλγα διὰ νὰ στρατολογήσωσι μισθοφόρους· ἄλλοι ἐξηρέθιζον τὸν λαὸν πρὸς τὸν ἐπικείμενον πόλεμον. Τρόμος κατεῖχε τὴν χώραν· ἐν τούτοις ὁ Δημήτριος ἐψιθύριζε λόγους ἐρωτικοὺς πρὸς τὴν ὡραίαν Μαρίναν θυγατέρα τοῦ Βοεβόδα τοῦ Σεντομίρ.

Ἡ Μαρίνα ἔχαιρε φήμην ὡς ἡ ὡραιοτέρα κόρη εἰς τὴν Πολωνίαν. εἶχετὰς χάριτας μιᾶς παρθένου ἅμα καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν μιᾶς θεᾶς. Ὑψηλή, λυγερά, ὅλη φωτιὰ καὶ ὅλη ἐπιθυμία· εἰς αὐτὴν ἐναπετίθεντο ὅλαι αἱ ἐλπίδες, ἡ χαρὰ καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ γηραιοῦ πατρός της. «Τὰ μάτια της, γράφει εἷς ποιητής, εἶχον τὴν λάμψιν τοῦ ἀνατολικοῦ ἡλίου· το στόμα της ὑπενθύμιζε τριαντάφυλλον μειδιῶν εἰς τὸ φίλημα τῆς δρόσου· τὰ μαλλιά της διεστήρουν τὴν εὐῳδίαν τοῦ παραδείσου, ἀφ' οὗ ἐφαίνετο κατελθοῦσα»!

Ἡ Μαρίνα ἠγάπησε τὸν πρίγκηπα, ἂν καὶ δὲν ἦτο εἷς Ἄδωνις, καὶ τῷ ὑπῆρξε σύντροφος εἰς τὰς ἡμέρας τῆς εὐτυχίας πιστή, εἰς τὰς ἡμέρας τῶν δυστυχιῶν καὶ εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του. Ὁ Πόπσκιν εἰς τὴν ἀθάνατον τραγῳδίαν ἀπηθανάτισε τὸν ἔρωτα τῆς ὑπερηφάνου Πολωνῆς πρὸς τὸν Ψευτοδημήτρην καὶ τὸ τέλος αὐτῶν τὸ ἐπονείδιστον.

Τὰς 25 Ἀπριλίου 1604 ὑπεγράφη ἡ συμφωνία μεταξὺ τῶν μεγιστάνων καὶ τοῦ Μ. Δουκὸς ἐν Σοντομίρ. Αὐτοὶ ἀνελάμβανον ν' ἀνακτήσωσι τὸν θρόνον, ἐκεῖνος δὲ νὰ ὑπαγάγῃ τὴν Ρωσσίαν εἰς τὴν παπικὴν ἐκκλησίαν. Τρεῖς μῆνας κατόπιν ὁ πρίγκηψ ἐξεκίνησεν ἐπὶ κεφαλῆς 1500 Πολωνῶν πρὸς τὸν Δνείπερον. Ὁ μικρὸς στρατὸς ηὐξήθη προστεθέντων 14,000 ἀνδρῶν ἐκ τῶν βαρβαροτέρων φυλῶν τῆς αὐτοκρατορίας. Ἦσαν ἤδη εἰς τὸ Κίεβον. Τὸν Αὔγουστον εἰσῆλθον εἰς τὰ

ΕΠΙ ΤΗΙ ΕΥΚΑΙΡΙΑΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

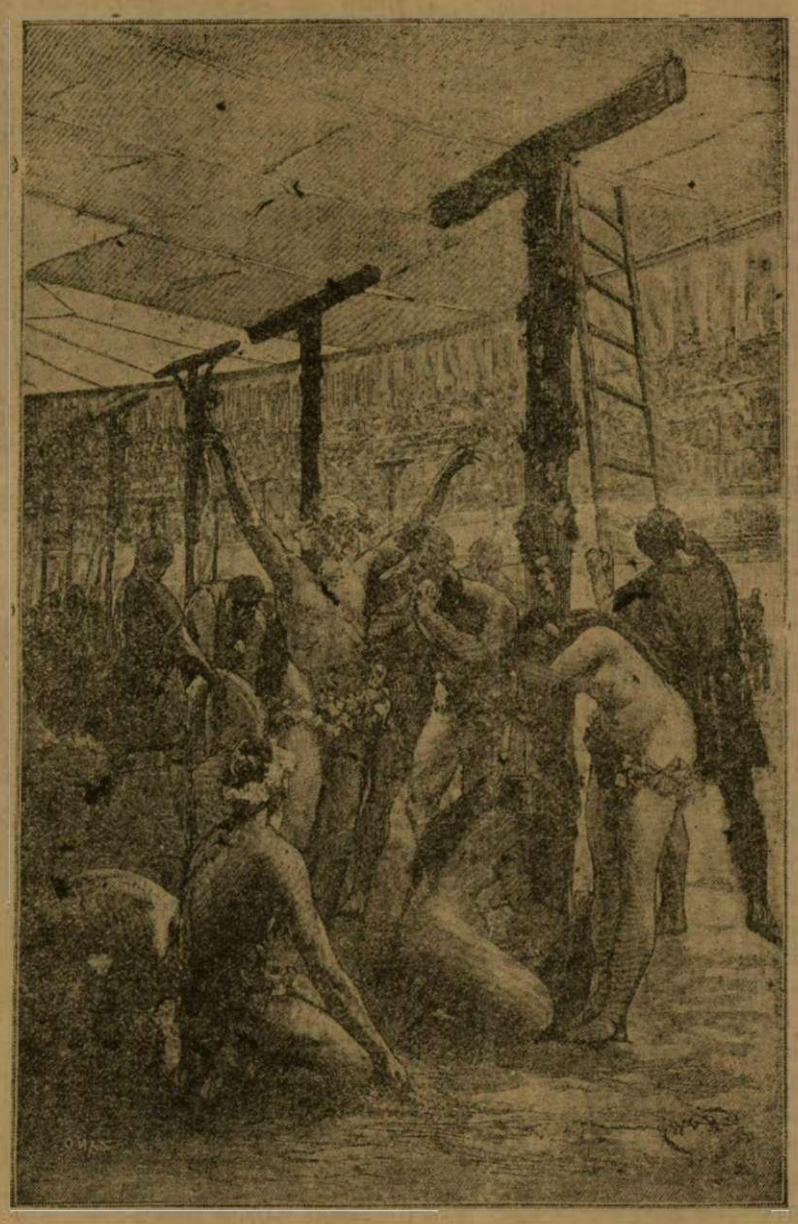

Σταυρώσεις καὶ μαρτύρια χριστιανῶν κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ χρόνους.

(Εἰκὼν Γάλλου ζωγράφου)

ρωσσικὰ σύνορα. Στρατιῶται φοβεροὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ψυχὴν τωόντι! Ἦσαν μεταξὺ αὐτῶν οἱ ἀτρόμητοι ἱππεῖς τῆς Ὑρκανίας, οἱ γιγαντόσωμοι κοζάκοι του Βόλγα, οἱ λαφυραγωγοὶ τοῦ Δόν, οἱ ἀδάμαστοι τοξόται τοῦ Τερὲκ καὶ οἱ οὐσσάροι Πολωνοί, ἀξιοθαύμαστοι, ἄγριοι, Θώρακες περὶ τὸ στῆθος· χαλύβδινος περικεφαλαία, πτερὰ ἱέρακος ἐπ' αὐτῆς καὶ πτερὰ ἀετοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀκόντια μεγάλα τὰ ὁποῖα ἔπαιζον εἰς τὰς χεῖράς των ὡς ἄδρακτον· αὐτὰ ἦσαν οἱ ὁπλισμοί των. Ὅταν αἱ ὁρδαὶ αὐταὶ διῆλθον τοῦ Μοράβου, ἐσάλπισαν αἱ σάλπιγγες, ἀνεστηλώθησαν αἱ σημαῖαι καὶ ἀντήχησαν τὰ πολεμιστήρια ἄσματα.

Ὁ Δημήτριος ἐδημοσίευσε προκήρυξιν πρὸς τὸν λαόν, καλῶν αὐτὸν εἰς τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ ἐκβιαστοῦ, καὶ ὁ πατὴρ τῆς Μαρίνας ἐπίσης ἐκήρυξεν ὅτι οἱ Πολωνοὶ ἤθελον νὰ ἐκθρόνισωσι τὸν φονέα Γοδουνὼφ ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ νὰ ἐπαναδώσωσι τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Ρωσσίαν, σπαράσσουσαν ὑπὸ τὸν τυρανικὸν ζυγόν.

⁂

Ἡ καταιγὶς ἐξέσπασεν ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον τοῦ κράτους. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ υἱοῦ Ἰβὰν τοῦ Τρομεροῦ, αἱ εἰδήσεις περὶ τῶν νικῶν του καὶ τῆς προσεγγίσεώς του, ἡ αὐξάνουσα ἀγριότης τοῦ Βόριδος ἐνέσπειραν τὴν ἐπανάστασιν εἰς ὅλους τοὺς Ρώσσους. Ὅμιλοι εὐγενῶν, πλήθη χωρικῶν ἐκινοῦντο ὑπὲρ τοῦ ἀπαιτητοῦ· αἱ πύλαι τῶν πόλεων τῷ ἠνοίγοντο, τὸ Κρεμλῖνον ἠρημοῦτο κατοίκων· ἡ Μόσχα ἡτοιμάζετο πρὸς ἐπανάστασιν.

Ὁ Γοδουνὼφ κατελήφθη ὑπὸ τρόμου. Τὴν πρωΐαν τῆς 16 Ἀπριλίου 1605 ἔκαμε συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν του· τὴν νύκτα εὑρέθη φονευμένος· τινὲς βεβαιοῦσιν ὅτι ἐδηλητηριάσθη. Ἡ Τσαρίνα Μαρία συνήγαγε τότε τοὺς μεγιστᾶνας τοῦ κράτους, οἵτινες ὡρκίσθησαν εἰς αὐτὴν πίστιν, εἰς τὸν Τσάρεβιτς Θεόδωρον καὶ τὴν σύζυγόν του Ξενίαν. Ὁ Πέτρος Βασμάνωφ, ὁρκισθεὶς πρῶτος «θ' ἀποθάνωμεν διὰ τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ Βόριδος», ἐτάχθη ἐπὶ κεφαλῆς νέου στρατοῦ κατὰ τοῦ Ψευδοδημητρίου. Ὁ Βασμάνωφ ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι ὁ ἀληθὴς μέγας δοὺξ εἶχε φονευθῇ εἰς τὸ Οὔλιτς, καὶ ὅτι ὁ ὑποκόμος τοῦ Βεσνιεβέκη ἦτο ἀπατεὼν καὶ ὅτι ὁ Σιγισμοῦνδος ἀπέβλεπε εἰς τὸ νὰ μεγαλώσῃ τὸ κράτος του εἰς βάρος τῆς Ρωσσίας. Δὲν ἐδίστασεν ὅμως· ἅμα ἐξῆλθε τῆς Μόσχας μετέβη εἰς τὸ πεδίον τοῦ ἀπαιτητοῦ.

Τὰ γεγονότα ἐπῆλθον ὁρμητικῶς. Οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Δημητρίου εἰς Μόσχαν διὰ νὰ ζητήσωσι τὰς κλεῖς τῆς πόλεως ἔγιναν δεκτοὶ ἐνθουσιωδῶς. Ὁ κλῆρος, οἱ εὐγενεῖς, οἱ ἀστοί, ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσιν ἀπεσταλμένους εἰς τὸν Τσάρον παρακαλοῦντες νὰ εἰσέλθῃ θριαμβευτικῶς εἰς τὴν πιστὴν πόλιν αὐτοῦ. Ὁ Δημήτριος διηυθύνθη τότε εἰς τὴν Μόσχαν· ἀλλὰ διέταξε πρῶτον νὰ στραγγαλισθῶσιν ἡ χήρα Μαρία καὶ ὁ Θεόδωρος, ἡ δὲ Ξενία νὰ τῷ φυλαχθῇ ὅπως τὴν περιπαίξῃ καὶ εἶτα τὴν ἐγκλείσῃ εἰς μοναστήριον διὰ ν' ἀποθάνῃ ἐκεῖ ἐκ λύπης καὶ ἐντροπῆς.

Τῇ 10 Ἰουνίου ὁ νέος Τσάρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κρεμλῖνον ἐν μέσῳ σημαιῶν, σωματοφυλάκων, κρούσεως τῶν ὅπλων, καπνοθυμιαμάτων, μουσικῶν, ἁσμάτων καὶ ζητωκραυγῶν τῶν πλουσίων καὶ πτωχῶν. Ἡ πολυτέλεια τῆς πομπῆς θριαμβευτικῶς δεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πρίγκηψ Σουΐσκη ἔφερε ἐνδυμασίαν ἀξίας 100,000 δουκάτων.

Τὰ σκότη διερράγησαν, ἐκραύγαζεν ὁ λαός· ὁ ἐρυθρὸς ἥλιος τῆς πατρίδος ἀνέτειλε· ὁ Θεὸς ἔσωσε τὸν μικρὸν πατέρα μας.

Ἐννέα ἡμέρας κατόπιν συνέβη τὸ παραδοξότατον γεγονὸς τοῦ ὅλου παραδοξοτάτου ἐπεισοδίου. Ἡ Μάρφα Νάγοϊ ἐξαχθεῖσα τοῦ μοναστηρίου ὅπου ἦτο ἐγκεκλεισμένη, συνδιελέχθη ἐπὶ μακρὸν μὲ τὸν Τσάρον καὶ ἐδέχθη νὰ παίξῃ τὸ μέρος τῆς τσαρίνας μητρὸς εἰς τὴν κωμῳδίαν τῶν Πολωνῶν μεγιστάνων.

Εἰς τὰ ἀποσπάσματα τῆς τραγῳδίας του «Δημήτρας» ὁ Σίλλερ ἔχει μίαν ἀξιοθαύμαστον σκηνήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ χήρα τοῦ Ἰβὰν ἀποκαλύπτει τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπεισθη νὰ μολυνθῇ ὑπ' ἐκείνης τῆς ἀπάτης. «Ἐπίστευσα εἰς τὸν θάνατόν του καὶ ἕως 16 ἔτη τὸν ἔκλαυσα, εἶπε· τώρα πιστεύω εἰς τὴν γενικὴν φωνὴν καὶ τὸν πιστεύω ἀκόμη ζωντανόν. Θὰ ἦτο ἀνοησία νὰ ἀντιστῶ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Ὑψίστου. Ἀλλὰ ἂν δὲν εἶνε υἱός μου, τὸν υἱοθετῶ ὡς τὸν μέλλοντα ἐκδικητήν μου!

Ὀλίγον διήρκησεν ἡ λαμπρὰ τοῦ Τσάρου. Ὅταν ἠθέλησε κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ρωσσίαν εἰς τὸν καθολισμόν, ἡ συνείδησις ἐξηγέρθη τῶν μοσκοβιτῶν καὶ ἡ ἐκδίκησις ἤγειρε θρασείαν κεφαλήν. Ὁ Σουΐσκης μὲ ἄλλους μεγιστᾶνας συνώμοσε νὰ φονεύσῃ τὸν Δημήτριον. Ἀποκαλυφθείσης τῆς συνωμοσίας, οἱ στασιῶται κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον. Ὁ Τσάρος δὲν ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς τὴν ζωήν.

Ἐδείχθη ὅμως ἀσθενής, ὅτε ἔπρεπε νὰ δειχθῇ δυνατός. Οἱ πολωνοὶ ἐφόνευον καὶ ἐλῄστευον τὸν λαόν, καὶ ἐλεηλάτουν τοὺς δημοσίους θησαυρούς. Ὁ Λύτοκράτωρ ἐδήμευε τὰς περιουσίας τῶν Μοναστηρίων· οἱ Ἰησουῖται προέλεγον τὸν θρίαμβον τῆς Ρώμης ἐπὶ τοῦ νέου Βυζαντίου.

Ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶν καὶ τῶν ἐμπρησμῶν τούτων, ἔφθασεν εἰς Μόσχαν ἡ ὡραία Μαρίνα, συνοδευομένη ὑπὸ πλήθους εὐγενῶν καὶ κυριῶν πολωνίδων καὶ 3,000 οὐσσάρων.

Οὐδεὶς θὰ προέβλεπε τὴν ἡμέραν ἐκείνην πόσον ἦτο πλησίον ἡ καταστροφή! Αἱ ἑορταὶ ἔπρεπε νὰ διαρκέσουν 10 ἡμέρας· Τὰς 18 ἦτο χορὸς εἰς τὸ Κρεμλῖνον. Ἐνῷ αἱ αἴθουσαι ἀντήχουν ὑπὸ τῆς μουσικῆς καὶ τῶν γελώτων καὶ τὸ ζεῦγος τὸ αὐτοκρατορικὸν προύχωρει βαδίζον ἐπὶ στρώματος ἀνθέων μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν μειδιώντων καὶ ὑποκλινομένων αὐλικῶν, ἐξέσπασεν ἡ καταστροφή. Οἱ πολωνοὶ οὐσσάροι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν μαινομένην θύελλαν, ἥτις ὥρμα πανταχόθεν κατὰ τοῦ Κρεμλίνου. Ὁ Σουΐσκης καὶ ὁ βογιάρος Τάτισεφ ἔσπευσαν πρὸ τῶν στασιαστῶν.

Ὁ Τσάρος Δημήτριος ἀντιμετώπισε τὴν θύελλαν μὲ σταθερότητα. Ἀσπασθεὶς τὴν γλυκεῖαν νύμφην καὶ δοὺς αὐτῇ τὸ τελευταῖον φίλημα ὁρμᾷ μὲ τὴν σπάθην γυμνὴν ὅπως ἀποθάνῃ ὡς στρατιώτης καὶ ἡγεμών.

Τὸ ἀνάκτορον ἐκυριεύθη. Οἱ σκοποὶ ἐφονεύθησαν. Ὁ στρατηγὸς Βασμανὼφ ἔπεσε νεκρὸς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Δημητρίου, ὅστις ἀπολέσας τότε πᾶσαν ἐλπίδα, ἐπεχείρησε νὰ φύγῃ διὰ τοῦ παραθύρου. Ἀλλὰ ἔσπασε τὸν πόδα του, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ λαὸς ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐγρονθοκόπησε, τὸν ἐκλώτσισε, τὸν ἐμαχαίρωσε.

— Σκυλὶ μπαστάρδικο—τῷ ἐφώναξεν εἷς εὐγενὴς—ὁμολόγησε τὸ ὄνομά σου!

Ὁ δυστυχὴς ἐζήτει ἔλεος. Ματαίως. Οἱ βάρβαροι τὸν ἔσυραν φοικωδῶς· τῷ ἐξερρίζωσαν τὴν γλῶσσαν καὶ κατόπιν τὸν ἐτύφλωσαν· ἔπειτα ὁ ἔμπορος Βανσυγέρ, ἐκραύγασεν: «Ἴδετε πῶς ὁ Πολωνὸς αὐτὸς ληστής, πηγαίνει εἰς τὸν διάβολόν!» καὶ τοῦ ἐτρύπησε τὴν καρδίαν διὰ μαχαίρας.

Ὁ ὄχλος ἔσυρε τὸ πτῶμα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Μόχσας καὶ τὴν νύκτα τὰ ἄμορφα μέλη του ἐρρίφθησαν εἰς ἕνα βόθρον.

Ἡ Τσαρίνα Μαρίνα ἐσώθη ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν φονέων κρυφθεῖσα ὑποκάτω τοῦ ἐνδύματος μιᾶς κυρίας τῆς αὐλῆς γιγαντιώδους ἀναστήματος. Ἔπειτα συνελήφθη μὲ ὅλους τοὺς αὐλικοὺς καὶ ὅλας τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς, πολωνίδας· τὰς ἠτίμασαν οἱ θρασύδειλοι, καὶ ἔπειτα τὰς ἀπέστειλαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἠρώτησέ τις τὴν ἰδίαν νύκτα τῆς σφαγῆς τὴν Μάρθαν ἂν ὁ Δημήτριος ἦτο πράγματι υἱός της. «Ἔπρεπε νὰ μὲ ἐρωτήσετε διὰ τοῦτο, ἐνόσῳ ἦτο ζωντανός, ἀπήντησε. Τώρα, βέβαια, δὲν εἶνε υἱός μου».

⁂

Ὁ πρίγκηψ Σουΐσκης ἀνηγορεύθη Τσάρος ὑπὸ τὸ ὄνομα Βασίλειος. Ἀλλ' ἡ βασιλεία του διαρκῶς διεταράχθη ὑπὸ πολέμων κατὰ τῶν Πολωνῶν. Ἀνεφάνη εἷς ἄλλος Ψευδοδημήτριος εἰς τὰ ὅρια τῆς Λιθουανίας· ἐβεβαίου ὅτι ἐσώθη ἀπὸ τοῦ δημίου χάρις εἰς δύο Πολωνούς, θυσιασθέντες χάριν ἐκείνου. Ταχέως συνήχθησαν περὶ αὐτὸν πλῆθος τυχοδιωκτῶν. Ἡ ὡραία Μαρίνα πνέουσα ἐκδίκησιν τὸν ἀνεγνώρισεν ὡς σύζυγόν της. Κατακτῶν χωρία ἔφθασε μέχρι τῆς Μόσχας. Ὁ Τσάρος ἐχρειάσθη νὰ ζητήσῃ βοήθειαν ἀπὸ τὴν Σουηδίαν κατὰ τοῦ ἀπαιτητοῦ καὶ τῆς Πολωνίας. Ἀλλ' ἠττήθη, ἐξεδιώχθη τῆς χώρας καὶ ὁ ἀνδρεῖος Ζολσκιέβσκη κατέλαβε τὴν Μόσχαν ἐν ὀνόματι τοῦ Σιγισμούνδου. Ὁ Βασίλειος κατεδικάσθη νὰ γίνῃ μοναχὸς καὶ ὁ Ψευδοδημήτριος ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων ὀπαδῶν του. Ἐγνώσθη βραδύτερον ὅτι ἦτο χωρικός, ὀνόματι Ἰβὰν Βολονίκ.

Τῷ 1611 ἀνεφάνη καὶ τρίτος Ψευδοδημήτριος εἰς τὸ Νοβογορόδ, ἀλλὰ δὲν εὗρεν ὀπαδούς.

Οἱ πόλεμοι διήρκεσαν μέχρι τοῦ 1613, ὅτε ὁ Μιχαὴλ Θεοδωρόβσκη ἵδρυσε τὴν δυναστείαν τῶν Ρωμανὼφ καὶ εἰρήνευσε τὴν αὐτοκρατορίαν.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ

Ὁ Ἀλήπασσας τῶν Ἰωαννίνων ὅστις ὡς πρόγραμμα τοῦ βίου του εἶχε τὴν ἐξόντωσιν παντὸς Ἕλληνος καὶ Ἀλβανοῦ, δυναμένου ὁπωσδήποτε νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὴν ἁπληστίαν καὶ τοὺς πολιτικοὺς σκοπούς του, προέγραψε καὶ τὸν ἐν Φουρνᾷ Ἕλληνα Κοτσάμπασην Νίκο-Θέον καὶ ἀνέθηκε τὴν ἐξόντωσιν τούτου εἰς τὸν ἀρματωλὸν τῶν Ἀγράφων Παληόπουλον διατρίβοντα ἐν Ἰωαννίνοις. Ἔφριξεν ὁ Παληόπουλος ἐπὶ τῇ ἀνατεθείσῃ αὐτῷ ἐντολῇ καὶ ὑπεσχέθη τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης, ἐπιστρέψας ὅμως εἰς τ' ἀρματωλίκι του ὄχι μόνον δὲν προέβη εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μνησιφθόνου ἐντολῆς κατὰ τοῦ Νικοθέου ἀλλὰ καὶ ἀπορρήτως ἀνεκοίνωσε ταύτην πρὸς τοῦτον συστήσας ἅμα αὐτῷ τὴν ἐξευμένισιν τοῦ Πασσᾶ καὶ τὴν τήρησιν ἀπολύτου ἐχεμυθείας. Διέρρευσε χρόνος τις καὶ ὁ Νικοθέος μετὰ πλουσίων δώρων μεταβὰς εἰς Ἰωάννινα γονυπετὴς εἰς τὸ ἀτράζο τ' Ἀλῆ Πασσᾶ λέγει πρὸς τοῦτον: «Ἀμάν! Βεζύρη μου, χάρισέ μου τὴ ζωὴ καὶ νὰ πεθάνω σκλάβος σ' τὴν πόρτα σου καὶ σ' τὴ δούλεψί σου». Ἤκουσεν ἔκπληκτος ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς τὰς ἱκεσίας τοῦ Νικοθέου καὶ ἐμάντευσεν ὅτι ἀπεκαλύφθησαν τὰ καταχθόνια σχέδιά του, εἶπε δὲ πρὸς τοῦτον: «Ποιός, ὀρὲ Νικοθέο, σοῦ εἶπε ὅτι σὲ κυνηγάω;» καὶ τοῦ Νικοθέου εἰπόντος ὅτι τοῦ τὸ εἶπεν ὁ Παληόπουλος, προσέθηκε: «Ψέμματα! ὀρὲ ψέμματα! Σήκ' ἀπάνω. Σ' ἀγαπάω ὀρὲ μὲ τὴν καρδιά μου». Ὁ Νικοθέος ἐξευμενίσας τὸν Ἀλῆ Πασσᾶν ἐπανῆλθε μετὰ τιμῶν εἰς Φουρνᾶ καὶ ὁ Παληόπουλος κατανοήσας τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀπορρήτου καὶ τὸν ἕνεκα ταύτης ἀπειλοῦντα αὐτὸν κίνδυνον, ἠναγκάσθη νὰ ἐκπατρισθῇ εἰς τὰς παραδουναβείους ἡγεμονίας ἔνθα καὶ ἀπεβίωσε.

Ι. Π. Σ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΚΗΛΙΔΕΣ

ΤΑ ΧΑΡΤΟΠΑΙΓΝΙΑ

Ὀργιάζουν τὰ χαρτοπαίγνια εἰς τὰς Ἀθήνας.

Πρὸ τῆς Λερναίας Ὕδρας αὐτῆς, Κράτος τὸ ἕλκος καὶ Κυβέρνησις κατέθεσαν τὰ ὅπλα καὶ ἀφέθη ἐλεύθερον νὰ σαπίζῃ καὶ ὅλο νὰ σαπίζῃ τὸ σῶμα τῆς κοινωνίας.

Πλεῖσται θύρες χαίνουν κάθε νύκτα ἀνοικταί, παρουσιάζουσαι εἰς ἀθῶα θύματα σκοτεινὸν διάδρομον, ὁδηγοῦντα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ τὴν καταστροφήν.

Ἂς εἰσέλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ἴδωμεν τί γίνεται ἐντός.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ πρῶτον ποῦ εὑρίσκομεν τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λυκούργου.

Μία πόρτα ἀθώως ἀνοικτὴ πρὸς σκοτεινὴν εἴσοδον, ἥτις φέρει πρὸς μίαν σκάλαν ὁδηγοῦσαν εἰς ἀνώγεια δωμάτια.

Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κλίμακος ἕνα μόλις ὑπάρχον ράμφος, ἕνα κυανοκίτρινον ἴχνος ράμφους φωταερίου μεγαλώνει τὸ γύρω σκοτάδι.

Ἀνερχόμεθα καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χαρτοπαιγνίου.

Μία αἴθουσα σὰν σαλονάκι μεσαίας τάξεως σπιτιοῦ. Μὲ ταῖς τετριμμένους μπουφέδες της, τὰ ξεθωριασμένα χειροτεχνήματά της, ταῖς ἐταζέρες της, τὰ κλουβιὰ τῶν πουλιῶν της καὶ τὰ λοιπὰ γυναικεῖα μικροπράγματα καὶ μικροκομψοτεχνήματα τὰ ὁποῖα προσκολλῶνται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν τοίχων γιὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς ἀποθῆκαι σκόνης.

Νομίζεις ὅτι ἀπὸ ὥρα ὡς ὥρα θ' ἀνοίξῃ ἡ πόρτα καὶ θὰ εἰσέλθῃ ἡ οἰκοδέσποινα γελαστὴ-γελαστὴ νὰ σὲ χαιρετίσῃ.

Μόλις ὅμως στρίψεις τὸ μάτι σου καὶ ἰδῇς τὸ πράσινο τραπέζι μὲ τὰ χαρτιά του, τοὺς παίκτας του, τοὺς ἀβανταδόρους του καὶ ταῖς μάρκες του καὶ τοὺς μαρκησίους της ἐπανέρχεσαι εἰς τὴν πραγματικότητα.

Ἕνας νέος 35 περίπου ἐτῶν μὲ ὠχρὸ πρόσωπο καὶ πονεμμένα μάτια εἶναι ὁ κόπτης.

Γύρω του κάθηται καὶ χασμουργιοῦνται τρεῖς γέροι, ἐξ ὧν ὁ εἷς φέρει στρατιωτικὸν μοῦσι. Ἀπέναντί του «ὁ παγκαδῶρος» καὶ δίπλα του κάποιος ἄλλος.

— Κάτι ἔτσι ἀπόψε; τοὺς λέμε.

— Εἶνε καὶ περασμένη ἡ ὥρα, μᾶς ἀπαντοῦν, καὶ ἔφυγε ὁ κόσμος. Μᾶς ἐπῆραν καὶ καμμιὰ διακοσαριὰ δραχμὲς ἀπόψε.

— Ὥστε ἐχάσατε; ἔ.

— Ναὶ ἐχάσαμε.

Ὁ νέος παίρνει μίαν ἄσπιλον δέσμην παιγνιοχάρτων καὶ μᾶς κυττάζει στὰ μάτια.

Ἕνας ἐκτελῶν χρέη καφεντζῆ εἰς κάποιο βάθος τοῦ σπιτιοῦ, μᾶς φέρνει δύο καφέδες.

Κάνουμε νὰ πληρώσωμε καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς γέρους μᾶς ἐμποδίζει.

— Ὁ καφὲς δὲν πληρώνεται ἐδῶ μέσα.

Καὶ τὸ παιγνίδι ἀρχίζει.

Τί γλυκύτης τρόπων καὶ ὁμιλίας εἶνε ἐκείνη τοῦ νεαροῦ κόπτου.

Σὲ σφάζει μὲ τὸ βαμβάκι.

— «Ὁρίστε, κύριε», «ὅτι θέλετε, κύριε», «πάει, κύριε»,—«δὲν πάει, κύριε», «πρόθυμος, κύριε», «ἔχασε ὁ κύριος», «πληρῶστε τὸν κύριον»,

Κύριε ἐλέησον ἀπόψε!

Κάποιος τὸν ὁποῖον συνηντήσαμεν τυχαίως εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀνῆλθε μεθ' ἡμῶν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον παρασύρεται καὶ χάνει γενναῖον χρηματικὸν ποσόν.

Ὁ ὑποφαινόμενος ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ ἴδῃ τὸ ἰσχνὸν ὡς οἰκονομικὸς ἔφορος παυθεὶς πρὸ εἰκοσαετίας πορτοφόλι του ἰσχναινόμενον κατὰ τέσσαρας ἀκόμη δραχμάς.

Ἡ «γλυκεῖα ᾠδὴ» τοῦ κόπτου γίνεται γλυκυτέρα τοῦ ἀπολαυστικωτέρου τουρκικοῦ σερμπετιοῦ.

— «Ὅτι θέλετε, κύριε», «ὁρισμός σας κύριε», «νὰ σᾶς δείξω, κύριε», «δυστυχῶς ἐχάσατε, κύριε».

Καὶ τὰ μάτια στριφογυρίζουν ἐρευνητικώτατα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ τὰ δόντια μόλις συγκρατοῦν μίαν ἐν εἴδει βηχὸς ἔκρηξιν θυμοῦ, ὅταν κανένα χαρτὶ ἐφ' οὗ σημαντικὸν ποσόν, ἔρχεται «σότο».

Ὁ τρίτος σύντροφός μας ξετινάζεται τελείως.

— Τὰ λεπτά σας κάτω, κύριε, τοῦ λέγει ὁ κόπτης.

— Μὲ πιστώνει ἡ παρέα μου.

— Τότε δὲν σὲ πάω, κύριε.

— Μὰ ἐγὼ ἔχασα τόσα λεπτὰ καὶ δὲν μὲ ἐμπιστεύεσθε γιὰ ἕνα πεντόδραχμο.

— Εἶνε ὁ κανονισμὸς τοῦ καταστήματος τέτοιος, κύριε. Πίστωσις δὲν δίδεται σὲ κανένα. Καὶ τὸν θεῖόν μου ἐδῶ—καὶ μᾶς ἔδειξεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀσπρομάλληδες γέροντας τῆς τραπέζης—ἂν δὲν βάλῃ κάτω τὰ λεπτὰ δὲν τὸν πηγαίνω. Εἶνε ὁ κανονισμὸς τέτοιος, κύριε. Γιὰ κυτάξτε ἀπὸ' δῶ τὸν κύριον ποῦ παίζει τυπικά. Καὶ μᾶς ἔδειξεν ἕνα ἀβανταδῶρον ὁποῖος σοβαρός, σοβαρός, ἀσυγκίνητος καὶ ἀμίλητος σὰν λόρδος Δήμαρχος ἐποντάριζε γεεναίως γενναῖα ποσὰ... ξένα.

Ἀνεχωρήσαμεν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δώσαντες καὶ λαβόντες πολλὰς καλλημύχτας.

— Νὰ σὰς βλέπωμεν.

— Μείνατε ἥσυχοι.

Κάτω εἰς τὴν εἴσοδον ὅταν ἐξηρχόμεθα, συνηντήσαμεν τὸν φρουρὸν ἀστυφύλακα.

— Δὲν μοῦ λέτε κύριε, ἀστυφύλαξ τί εἶνε ἐδῶ ἐπάνω;

— Ποῦ αὐτοῦ; Καφὲ σαντὰν καὶ Χοροδιδασκαλειον.

— Ὥστε χορεύουν;

— Ναί. Ἔχει κάτι ντάμες ποῦ θὰ σᾶς χορέψουν γιὰ τὰ καλὰ ἂν ἀνεβῆς.

Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὸ ἐπιτυχὲς τοῦ ἀστυφυλακικοῦ λογοπαιγνίου.

Ὅπως δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ σᾶς . . . ἀρνηθοῦμε περιγραφὴν καὶ ἄλλων τοιούτων.

Ἕνα φθάνει καὶ γιὰ μᾶς καὶ σᾶς.

Σταμ. Γ. Σταμ.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Δριμύτερον καὶ καυστικώτερον φιλιππικὸν δὲν ἔγραψε ποτὲ γυνή, οὔτε εἶπε κατὰ τῶν ἀνδρῶν, ὅπως ἡ Μὶς Ἀλίκη Νέβαρη, ἀμερικανὶς πρώτη . . . χορεύτρια, εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά της. Ἂς μὴ περιφρονήσῃ τις τὸ βιβλίον, διότι εἶνε ἔργον μιᾶς μπαλλαρίνας· διότι δὲν εἶνε βιβλίον κοινόν· ἀλλὰ ἔρευνα, μετὰ λόγων καὶ ἀποδείξεων, τοῦ γυναικείου προβλήματος· εἶνε λογοδοσία περὶ τοῦ ἀνδρός· τὸ βιβλίον οὕτω φέρει γενικὸν χαρακτῆρα ὄχι προσωπικόν.

Ἀλλὰ τίς εἶνε αὐτὴ ἡ μὶς Ἀλίκη, ἥτις τολμᾷ νὰ συζητῇ τὸ ζήτημα τῆς γυναικὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄνδρα; τῆς ὁποίας τὸ βιβλίον τώρα ἔδωκε τὸ νεώτερον ὅπλον εἰς τὴν γυναικείαν κίνησιν τῆς βορείου Ἀμερικῆς; μὲ τὴν ὁποίαν σήμερον εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ἀσχολεῖται ὅλος ὁ τύπος καὶ ἡ δημοσιογραφία;

Ἡ Μὶς Α. Νέβαρη ἦτο χορεύτρια πρὸ 15 ἐτῶν· ἔκτοτε εἶχεν ἐξαφνισθῇ καὶ οὐδὲν ἠκούετο περὶ αὐτῆς. Σήμερον εἶνε 60 ἐτῶν. Κατὰ τὴν δεκαπεντάετίαν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπέσυρε τοὺς πετῶντας πόδας της ἀπὸ τῆς σκηνῆς, ζῶσα ἀπομονωμένη συνήγαγε τὸ ὑλικὸν τῆς ἰδίας ἱστορίας καὶ πολιτείας. Εἰς τὴν ἱστορίαν τριάκοντα πέντε ἐρώτων καὶ ἐρωτικῶν ὑποθέσεων, τῶν ὁποίων αὐτὴ ἡ ἰδία ἦτο ἡ ἡρωΐς, ἔλαβε τὴν ἀπόδειξιν τῆς μηδαμινότητος τῶν ἀνδρῶν. Ἡ μεγάλη πεῖρά της λοιπὸν τὴν καθιστᾷ τὸν καταλληλότατον κριτήν. Διότι καὶ ἐν τῷ ἔρωτι, συμβαίνει ὅπως καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐγκόσμια, πρέπει τις δηλ: νὰ γνωρίσῃ ἑαυτόν. Μία πεῖρα ἴσως ἀπατᾷ· ἀλλὰ τριᾶντα πέντε! . . .

Ἡ ἱστορία τῆς γυναικὸς ἔχει ἀποδείξῃ ὅτι ἡ γυνὴ δύναται ν' ἀγαπήσῃ πλειότερον τῆς μιᾶς φορᾶς, καὶ πάντοτε μὲ τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ πάθος. Ὅ,τι διὰ τὴν Γεωργίαν Σὰνδ εἶνε ὀρθόν, διὰ τὴν Ἀλίκην εἶνε καὶ εὔκολον. Ἡ ἐρωτική της ζωὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 15 ἔτους αὐτῆς καὶ τελειόνει εἰς τὸ 45ον. Κατὰ μέσον ὅρον λοιπὸν ἔσχεν ἕνα ἔρωτα καὶ 5)30 κατ' ἔτος. Μεταξὺ τῶν 35 ἐρωμένων της ὑπῆρχον πάσης τάξεως ἄνδρες, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, γέροντες καὶ νέοι, λόγιοι καὶ ἀναλφάβητοι, γκαρσόνια χασάπηδων καὶ ἀριστοκράται, πλουσιώτατοι, φιλόλογοι, πολιτικοί, καλλιτέχναι.

«Τί ἐννοεῖ ἡ σημερινὴ γυνὴ περὶ ἀνδρός»; ἐρωτᾷ ἡ μὶς Ἀλίκη. Αἱ πλεῖσται τῶν γυναικῶν προσκολλῶνται εἰς ἕνα ἄνδρα, ὅστις ἀμέσως ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τὴν σκλαβώνει, ἀφαιρεῖ τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, ὅπως ἀφιερωθῇ εἰς μόνον αὐτόν. Ἀλλ' ἐγώ, λέγει, ἔχω δικαίωμα νὰ ὁμιλῶ περὶ ἀνδρῶν, διότι ἐγνώρισα πολλὰ

εἴδη αὐτῶν, τὰς κεκρυμμένας σκέψεις των, τὰς κεκαλυμμένας ἐπιθυμίας των, καὶ πάντας ἐγνώρισα χωρὶς προσωπίδας· οὕτως ὥστε ἠμπορῶ νὰ γελῶ ὅταν ἀκούω τὰς μελοδραματικὰς ἐκφράσεις «περὶ τῆς τελειότητος καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἀνδρικοῦ φύλου». Ὁ ἀνὴρ εἶνε ἓν ἐντελῶς ἀτελέστατον ὄν, καὶ τὰ λάθη αὐτοῦ εἶνε τόσον προφανῆ, ὥστε ἀμέσως τὰ βλέπει τις καὶ αἰσθάνεται».

Ἡ ἰδέα αὕτη τῆς Μὶς Ἀλίκης ἐχρησίμευσεν ὡς ὅπλον κατὰ τῶν ἐχόντων τὴν ἀντίθετον γνώμην. Ὅτι ὁ ἀνὴρ τὰ λάθη του ἔχει καὶ κάμνει φανερά, δεικνύει ὑπεροχὴν αὐτοῦ, ἐνῷ τὰ λάθη της ἡ γυνὴ ἀποκρύπτει· διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ ἔχει νὰ πολεμήσῃ κατὰ φανεροῦ ἐχθροῦ· ἐνῷ ὁ ἀνὴρ πρέπει νὰ πολεμήσῃ κατὰ κρυφίου καὶ κεκαλυμμένου.

Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνδρὸς ἔγκειται, λέγει μόνον εἰς τὴν φυσικήν του δύναμιν, μεθ' ἧς ἐπιβάλλεται εἰς τὴν γυναῖκα, τὴν βιάζει, τῆς κακομεταχειρίζεται νοῦν καὶ καρδίαν. Οἱ ἄνδρες ὅμως εἶνε ἀσταθέστεροι τῆς γυναικός. Ὡς πρὸς τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐγένειαν τοῦ πνεύματος εἶνε κατώτεροι τῆς γυναικός· ὄπισθεν πάσης σκέψεως τοῦ ἀνδρὸς κρύπτεται ὁ ὑπολογισμός, ἡ ματαιοδοξία τὸ συμφέρον του. Τοὐναντίον συμβαίνει μὲ τὴν γυναῖκα.

Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἓξ ἔρωτος γάμον, ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἔρωτος τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ τῆς γυναικός, τοῦ ἀνδρὸς ὁ ἔρως εἶνε στιγμιαῖα καὶ γρήγορα ἀναπτουσα φωτιά, ἡ ὁποία καὶ γρήγορα σβύνεται μετὰ τὴν ὁλοχρόνιον ἀγάπην, ἀρχίζει τὸ μακροχρόνιον μαρτύριον τῆς γυναικός, ἡ παραγκώνισις αὐτῆς. Ὅταν ἡ γυνὴ ἀληθῶς ἀγαπᾷ, ἡ ἀγάπη της εἶνε σταθερά, βαθεῖα, ἀκένωτος πηγὴ θερμότητος καὶ αὐτοθυσίας καὶ ἀφοσιώσεως. Ἀλλ' ἡ κρίσις αὕτη δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐφαρμογήν, ἣν ἔκαμε ἡ Μὶς Ἀλίκη, ἀγαπήσασα ἀσταθῶς 35 ἄνδρας. Οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, λέγει, ἦσαν ἄριστοι καί τινες ἔξοχοι ἄνδρες, λόγῳ πλούτου, πνεύματος καὶ κοινωνικῆς θέσεως. Τριάκοντα πέντε φορὰς ὅμως ἔλαβε πεῖραν τῆς ἀσταθείας καὶ μηδαμινότητος τῆς ἀγάπης τῶν ἀνδρῶν — ἀπὸ τῆς ὁποίας, λέγει, θέλει νὰ προφυλάξῃ τὰς ὁμοφύλους της.

Διὰ αὐτὸ ἔγραψε τὸ βιβλίον· ὄχι ἀπὸ ματαιοδοξίαν ἢ πρὸς ρεκλάμαν τοῦ ὀνόματός της.

Αὐτὰ λέγει ἡ Μὶς Ἀλίκη· καὶ ὅστις θέλει... ἂς τὰ παραδεχθῇ.

ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΖΩΗ ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣ ΝΕΚΡΑΣ;

Ὅτι παράγεται γένεσις αὐτόματος, ὅτι δηλ. γεννῶνται ὄντα ἐκ τῆς νεκρᾶς ὕλης, αὐτὸ ὑπῆρξεν ἡ ἀρεστὴ πίστις τῶν σοφῶν φυσιολόγων πάσης ἐποχῆς. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν πίστιν δὲν ἠδυνήθησαν ποτὲ ν' ἀποδείξωσι· πάντοτε ἀπεδείχθη ἓν λάθος ὑποκρυπτόμενον εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ φυσιολόγου τοῦ βεβαιοῦντος τὴν αὐτόματον γένεσιν. Ὁ Παστὲρ ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ὅστις τὸ «πᾶν ζῶν ἐκ ζῶντος ἐστὶ» εἰσήγαγεν ὡς ἀρχήν, ἀποδείξας ὅτι αὐτόματος γένεσις εἶνε πλάνη, στηριζομένη ἐπὶ ἐλλειπῶν ἀποδείξεων, Ἔκτοτε οἱ ἐπιστήμονες ἔγιναν ἐπιφυλακτικοί· μόνος δὲ ὁ ἄγγλος Βάστιαν μένει σταθερὸς εἰς τὴν παλαιὰν γνώμην.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἂν ἡ πρότασις ὀλίγον μεταβληθῇ, ἤτοι : δύναται ἀνόργανος ὕλη νὰ προσλάβῃ τὰς ἰδιότητας τὰς ἁρμοζούσας εἰς ζῶντα ὄντα ; Τὸ πρᾶγμα διαφέρει προφανῶς· διότι διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ὁμολογεῖται τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ παραχθῶσι τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ πλανήτῃ ὀργανικὰ ὄντα ἐξ ἄλλων ἀνοργάνων· δὲν εἶνε ὅμως ἀδύνατον νὰ παράγωνται ἐξ ὀργανικῶν ὄντων τῆς κατωτάτης μορφῆς ἕτερα τελειότερα ὀργανικὰ ὄντα ἀμέσως. Ἡ ἐπιστήμη σήμερον καταγίνεται νὰ εὕρῃ διάμεσα σημεῖα, διαμέσους βαθμίδας, καὶ γεφύρας οὕτως εἰπεῖν συνδετικὰς τῶν ἀνοργάνων μετὰ τῶν ὀργανικῶν. Τινὲς ἀποφαίνονται ρητῶς περὶ τούτου λέγοντες ὅτι πρόκειται μόνον περὶ ὁμοιότητος μεταξὺ φυσιοχημικῶν καὶ βιολογικῶν περιπτώσεων. Ἄλλοι δὲν διστάζουσι νὰ ὁμολογήσωσι τὸ ἀδύνατον τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος.

Πρό τινος ὁ Γάλλος φυσιολόγος Λεδοὺκ ἐκ Νάντης ἐδημοσίευσεν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀξιόλογον ἔργον «Αἱ φυσικαὶ βάσεις τῆς ζωῆς καὶ ἡ βιογένεσις». Ὁ κ. Λεδοὺκ λέγει, ὅτι κόκκος συνιστάμενος ἐκ δύο μερῶν ζακχαρώσεως καὶ ἑνὸς μέρους θειούχου χαλκοῦ ἐρρίφθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τινα διάλυσιν. Μετὰ δύο λεπτὰ ἤρχισεν ἡ ζύμωσις· ὁ κόκκος αὐτὸς ἤρχισε νὰ μηκύνεται, νὰ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐνῷ συγχρόνως ἐσχηματίζοντο εἶδος μικρῶν ριζῶν εἰς τὸ βάθος, Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐξετάθη εἰς σχῆμα φύλλων θαλασσίων φυτῶν. Εἷς τοιοῦτος κόκκος δύναται νὰ δώσῃ 15 τοιαῦτα ὀργανικὰ ὄντα ἔχοντα ὕψος ἀπὸ 25 ἕως 30 ὑφεκατομέτρων. Ταῦτα πότε εἶνε ἁπλᾶ, πότε σχηματίζουσι φύλλα ἢ καὶ ἀκάνθας ἢ ἀπολήγουσιν εἰς ἡμισφαίριον, καθὼς τὰ μανιτάρια κτλ. Οὐδὲν ἐκ τούτων, σημειωτέον, ζῇ· ἀλλὰ παρουσιάζουσιν ἐν τούτοις φαινόμενα τὰ ὁποῖα πολὺ ὁμοιάζουσι μετὰ τῶν ὀργανικῶν ζώντων ὄντων. Τὰ ὄντα ταῦτα βεβαίως δύνανται νὰ τραφῶσι, νὰ αὐξήσωσι, νὰ πυρουσιάσωσι κυκλοφορίαν ὁμοίαν τῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων. Τὸ τεχνικὸν τοῦτο φυτὸν εἶνε καὶ εὐαίσθητον κατὰ τῆς θερμοκρασίας, κατὰ τῶν δηλητηρίων· ὑπόκειται εἰς ἀσθενείας καὶ δύναται ν' ἀποθάνῃ μετὰ 1 1)2 ἕως 2 ἡμέρας ἀπὸ . . . σκλήρωσιν. Τὰ ὀρυκτὰ φυτὰ ὅταν ξηρανθῶσι ζῶσιν ἀφανῶς, ἡ δὲ ζωὴ των ἀναφαίνεται ὅταν πάλιν βραχῶσιν, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς ἀτελῆ τινα κατώτερα ζῶα.

Ἓν ἄλλο ζήτημα παρουσιάζεται. Δύνανται τὰ φυτὰ ταῦτα νὰ μεταδώσωσι τὸ εἶδός των ; νὰ διαιωνισθῶσιν ; Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὄχι, λέγει ὁ Λεδούκ· ἀλλὰ εἰς τὸ μέλλον τίς οἶδε ; ; Εἶνε πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ λυθῇ.

Ὁ Λεδοὺκ ἐν τούτοις μὲ ὅλην τὴν θεωρίαν του δὲν παραδέχεται τὴν αὐτόματον γένεσιν, διότι ζωὴ δὲν δύναται νὰ μεταδοθῇ ἐκ τῶν μὴ ζώντων, ἐκ τῆς νεκρᾶς ὕλης.

Ὁπωσδήποτε ἡ φυσικὴ ἔχει σήμερον μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν βιολογίαν· τὴν ἀληθειαν ταύτην σήμερον ἀναγνωρίζουσιν. Ἡ φυσικὴ λύει πολλὰ προβλήματα τῆς βιολογίας.

ΤΟ ΔΕΜΠΟΥΤΟ ΤΗΣ ΣΑΡΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Μᾶς τὸ περιγράφει ἐσχάτως ὁ γέρων, αἰωνίως νέος, κριτικὸς καὶ χρονογράφος Φέλιξ Δουκέσνελ, εἰς ἓν νέον θεατρικὸν ἀπομνημόνευμά του.

Ὁ Δουκέσνελ, ὅταν ἦτο ἀκόμη νέος, ἦτο συνδιευθυντὴς τοῦ Ὠδείου. Ὡς τοιοῦτος ἀνεζήτει ἓν γυναικεῖον πρόσωπον, νέον ἀστέρα, ὅπως λαμπρύνῃ τὸ Ὠδεῖόν του. Περιήρχετο λοιπὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναζητῶν μεταξὺ τοῦ θεατρικοῦ κόσμου τοιαύτην γυναῖκα. Ἡμέραν τινὰ συνήντησε τὸν Ἀκαδημαϊκὸν Κάμιλλον Δουσέ, αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις βραδύτερον ἀπέθανε ὡς ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας. «Διδάσκαλε, ἀναζητῶ ἕνα ἀστέρα διὰ τὸ Ὠδεῖον», τῷ εἶπε. —Ὁ Δουσὲ μετὰ μικρὰν σκέψιν τῷ ἀπαντᾷ· «Περίμεινε· ἐνθυμοῦμαι εἰς τὴν τελευταίαν δοκιμὴν εἰς τὸ Κονσερβατόριον ἕνα νεώτατον κορίτσι, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐπέσυρε τὴν προσοχήν, καὶ τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἰσχνὸν καὶ διαφανὲς σχεδόν, φαίνεται ὅτι κατέχει τάλαντον. Εἰς ἐμὲ ἔκαμαν ἐντύπωσιν ἡ χάρες της καὶ ἡ ὡραία φωνή της· ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη ὀνομάζεται Σάρρα Βερνάρ. —Καὶ ποῦ κατοικεῖ ;—Μήπως ξέρω ; Εἶνε τὸ ἴδιο 'σὰν νὰ μ' ἐρωτήσῃς ποῦ κατοικεῖ τὸ πουλὶ 'ποῦ πέταξε τώρα. Ὁ Δουκεσνὲλ ἔφυγε λυπημένος.

Μετά τινα χρόνον ἀπαντᾷ τὸν ποιητὴν Θεόδωρον Βορριέρ, εἰς τὸν κῆπον τοῦ Παλαὶ-Ροαγιὰλ—Μήπως τυχὸν γνωρίζεις τὴν διεύθυνσιν τῆς Σάρρας Βερνάρ ; — Σάρρα Βερνάρ ;! Δὲν τὴν γνωρίζω.—Μὰ ναί, μία νεωτάτη καλλιτέχνις, 'ποῦ ἐδοκίμασε ἕνα ρόλον εἰς ἓν δρᾶμά σου, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπαιξε. —Ἄ, ναί, γνωρίζω, γνωρίζω, ἀνεφώνησεν ὁ Βορριέρ, ὅστις δὲν εἶχεν ὑποφέρῃ, ὅπως διήρει τὰς λέξεις ἡ Σάρρα· δὲν εἶναι ἄσχημα· ἔχει μάλιστα ὅλα τὰ δόντια της· μόνον αὐτὸ ζεύρω γι' αὐτήν. Καὶ μὲ μορφασμὸν εἰρωνικὸν ἀπῆλθε.

Ὁ Δουκέσνελ ἐπὶ τέλους εὗρε τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀνευρέτου νεαρᾶς Σάρρας καὶ τὴν προσεκάλεσε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ εἰς τὸ γραφεῖόν του. Εἶχεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μίαν Ἀγγλίδα, καλὴν μὲν ὑπηρέτριαν, ἀλλὰ καὶ φίλην τοῦ Οὐίσκυ καὶ τοῦ μπράντυ. Ἡ Μὶς Βέλλυ εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν μου καὶ μοῦ λέγει: «Κύριε, *μία Κινέζα* περιμένει ἔξω, ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς ἴδῃ».—Εἰπέ της νὰ ἔμβῃ.—Ἡ Μὶς ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσήγαγε *τὴν Κινέζαν*. Ἦτον ἡ Σάρρα Βερνάρ.

Ἐφόρει διὰ τὴν ζέστην μίαν πλατεῖαν βλοῦζαν ἀνοικτόχρωμον ἀπὸ κρέπι κινεζικό, μὲ κορδέλλας γκρνιρισμένην καὶ εἰς τὴν κοκκινόχρυσον κόμην της ἕνα καπελλάκι ψάθινον, τὸ ὁποῖον πράγματι μία κινέζικη παγοδίτσα ἐφαίνετο. Διὰ αὐτὸ καὶ ἡ ὑπηρέτρια τὴν εἶχεν ἐκλάβῃ ὡς κινέζαν.

Σύντομος ὁμιλία μεταξὺ τῆς καλλιτέχνιδος καὶ τοῦ διευθυντοῦ καὶ ὀλίγα λεπτὰ βραδύτερον ἔδωκαν εἰς τὴν Σάρραν Βερνὰρ τὸ πρῶτό της ἀγκαζμὰν εἰς τὸ θέατρον τοῦ Ὠδείου, συμβληθεῖσα ἀντὶ .... 250 φρ. τὸν μῆνα !

Δύο ἔτη ἔπαιζεν εἰς διαφόρους ρόλλους, ἀλλὰ δὲν ἐπέστησε πολὺ τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ. Τότε παρουσιάσθη εἰς νέος ποιητὴς ὅστις ὠνομάζετο... Φρανσοὰ Κοππὲ μὲ ἓν δρᾶμά του «Τὸ παρελθόν». Ὁ Δουκέσνερ, μετὰ δυνατὸν ἀγῶνα πρὸς τὸν συνδιευθυντήν του, ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἰσχνὴν καὶ λεπτὴν Σάρραν τὸν ρόλον τοῦ Ζανέττου. Μετὰ τὴν πρώτην παράστασιν ἡ Σάρρα «μὲ τὰ ἐκ πορσελλάνης γαλάζια μάτια» ἐκρίθη καὶ ἐπευφημήθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν κριτῶν ὡς *ἀνατέλλων μέγας ἀστήρ*.

Ἔκτοτε ἐδικαίωσε μυριοπλασίως τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῆς ἥτις τῇ ἐδόθη.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ στρατάρχης d' Humières, ἐν μιᾷ διπλωματικῇ ἀποστολῇ του εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συμπαρέλαβε καὶ δύο κληρικοὺς ἐλευθεριωτάτων ἠθῶν. Κάποιος τῷ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ παρουσία των δὲν θὰ ἔδιδεν ὑψηλὴν ἰδέαν περὶ τῆς σεμνότητος τοῦ κλήρου τῆς Γαλλίας.

— Δὲν πειράζει, εἶπε· θὰ ἀποδείξουν τοὐλάχιστον τὰς ἐλευθερίας, ὧν ἀπολαύει ἡ γαλλικανικὴ ἐκκλησία ! !

❦

Ὁ καρδινάλιος Μαζαρῖνος δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες παντοῦ καὶ πάντοτε τηροῦν τὸν λόγον των. Ὅτε ἡ ἀνεψιά του, ἥτις εἶχε συζευχθῇ μετὰ τοῦ πρίγκηπος de Conti, ἀπέκτησε τὸ πρῶτόν της τέκνον, ἄρρεν, κάποιος Brequigny ἔσπευσε νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τὸ εὐφρόσυνον γεγονός. Ὁ καρδινάλιος τότε ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἀμείψῃ διὰ τοῦτο. Τὸ νεογέννητον ὅμως μετά τινα χρόνον ἀποθνήσκει. Οὐχ ἧττον τοῦ Bréquigny θελήσαντος μίαν ἡμέραν νὰ τῷ ὑπομνήσῃ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν ρητὴν ὑπόσχεσιν, ὁ καρδινάλιος τοῦ ἀπήντησε :

— Μὴ ὁμιλεῖτε, σᾶς παρακαλῶ, περὶ τούτου· μοῦ ἐπαναφέρετε τὸν πόνον εἰς τὴν ψυχήν !

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΕΝΟΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥ

Οἱ στροφεῖς τῆς θύρας τῆς εἱρκτῆς ἔτριξαν· ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ εἰς τὸ ἡμίφως τῆς αὐγῆς διεγράφη τὸ μέτριον ἀνάστημα τοῦ εἰσερχομένου ἱερέως καὶ ἡ λευκὴ πυκνὴ γενειάς του.

Κατηυθύνθη πρὸς τὴν γωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ξυλίνη κλίνη καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀνὴρ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ἐξηπλωμένος.

—Ἔλα, τέκνον μου, ἐψιθύρισεν ὁ ἱερεὺς ἀνάπτων συγχρόνως ἓν κηρίον.

Ὁ ἐξηπλωμένος ἀνὴρ ἐστηρίχθη εἰς τοὺς ἀγκῶνάς του καὶ μετὰ μικρὸν κόπον ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς σκληρᾶς στρωμνῆς του.

— Ἐζήτησα, πάτερ μου, ἤρχισε λέγων ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, τὴν παρήγορον παρουσίαν σου, διότι αἰσθάνομαι ὅτι αὕτη θὰ διαλύσῃ τὰς σκοτεινὰς ἡμέρας τοῦ παρελθόντος μου. Δὲν γνωρίζω ποία νόσος μὲ συντρίβει· τὸ μόνον τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι εἶνε, ὅτι τὸ σῶμά μου ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καταρρέει ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν βαθέων κλονισμῶν. Ἐζήτησα νὰ ἐξομολογηθῶ. Ναί !... Ἐὰν μὲ ἤκουε κανεὶς θὰ ἐγέλα, ὅπως ἐγέλων καὶ ἠδιαφόρουν ὅταν μὲ ἔβλεπον κυλιόμενον εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας.

— Ὁ Θεός, τέκνον μου, εἶπεν ὁ ἱερεύς, ὑπάρχει περισσότερον διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἔρχεται ὡς ἡ ἡλιακὴ ἀκτὶς καὶ βυθίζεται καὶ φωτίζει τὴν σκοτεινὴν ψυχὴν τοῦ πεσόντος. Δι' αὐτοὺς ὑπάρχει περισσότερον, διότι ἡ ἀνάστασις ἑνὸς πεσόντος εἶνε μεγαλούργημα διὰ τὸν πεσόντα καὶ εἷς ὕμνος διὰ τὸν Θεόν.

— Λόγοι γλυκεῖς καὶ παρήγοροι, ἐψιθύρισεν ὁ ἀνήρ, τοὺς ὁποίους οὐδέποτε ἤκουσα.

Καὶ λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως ἐξηκολούθησε·

— Τὸν κακοῦργον οὐδεὶς καταδέχεται νὰ πλησιάσῃ. Οὐδεμία αὔρα συγγνώμης καὶ οἴκτου ἔπνευσε διὰ νὰ δροσίσῃ τὴν πυρπολουμένην ψυχήν μου.

Παντοῦ ὕβρεις καὶ ἀνάθεμα, παντοῦ ἀποστροφὴ καὶ κατάρα. Πάντα ταῦτα ἦσαν δι' ἐμέ, τὴν κατηραμένην ὕπαρξιν, ἕνα μῖσος διὰ τὸν κόσμον, μία ἐνθάρρυνσις φοβερὰ εἰς τὸν ἀπαίσιον δρόμον μου. Εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας, πάτερ μου, ὅταν ἡ ψυχὴ ζητεῖ ἀκτῖνα φωτός, ἐν μέσῳ τοῦ σκότους ὑπὸ τοῦ ὁποίου περικυκλώνεται, καὶ δὲν εὑρίσκει οὐδαμοῦ αὐτήν, ὅταν ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ βίου του τοῦ εὐτυχοῦς ὁ ἄνθρωπος δὲν ῥίπτει μίαν ἀκτῖνα, μίαν συγγνώμην, ἓν ἐνδιαφέρον εἰς τὸν κρημνισθέντα, τότε ἡ ψυχὴ ἀπελπιζομένη δὲν κλείει τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ δὲν σχηματίζει παχύτερον τὸ στρῶμα τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν σκότους. Μίαν ἡμέραν ἀνῆλθεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου δὲν γνωρίζω καὶ ἐγὼ πῶς, ἓν δάκρυ. Ὅλοι ἐγέλασαν. Ἀμέσως καὶ ἐγὼ ἐγέλασα, διατί θὰ μοῦ εἴπῃς, ἴσως διότι ἠθέλησα νὰ κλαύσω.

Τοῦτο εἶνε τὸ πικρὸν παράπονόν μου. Εἰς τὸ ὄνομά μου κλείουσι τὰ ὦτα καὶ ἀποστρέφουσι τὸ πρόσωπον μετὰ φρίκης. Δὲν λέγω ὄχι ! Ἔπραξα πολλά. Ἡ τυφλὴ ψυχή μου οὐδέποτε εἶδε δακρύοντα ὀφθαλμόν, ἡ κωφὴ καρδία μου οὐδέποτε ἤκουσε τὸν στεναγμὸν τῆς ἀπελπισίας. Πολλάκις εἰς τοιαύτας καταστροφὰς τὰ χείλη μου ἐμειδίασαν. Ὦ! τώρα ἐννοῶ ὅτι τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο ἦτο ἡ φρικτοτέρα κατάστασίς μου.

Καὶ σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως :

— Εἶχον, Πάτερ μου, καὶ ἐγὼ ὄνειρα καὶ ἐλπίδας, ἀλλ' εἰς μίαν θύελλαν τῶν παθῶν μου συνετρίβην. Συνετρίβην.... οὐδεὶς μὲ ὑπεστήριξε, καὶ ἐβυθίσθην. Μὲ ἔβλεπον καὶ ἐγέλων τὸν τραχὺν γέλωτα τῆς ἀγρίας καταστροφῆς καὶ πάντες ἔλεγον «τὸν κακοῦργον». Οὐδεὶς εἶπε, «τὸν δυστυχῆ», οὐδεὶς ἐψιθύρισε «τὴν ταλαίπωρον ὕπαρξιν ἂς φροντίσωμεν καὶ ἴσως δυνηθῶμεν καὶ κάμωμεν αὐτὴν νὰ κλαύσῃ». Τώρα ἴσως ὁ Θεὸς νὰ μὲ ἐλυπήθη, ἴσως ἡ νάρκη τῆς ψυχῆς μου νὰ ἐτελείωσε. Ὀλίγας τώρα ἡμέρας, τὴν νύκτα καθ' ἣν στιγμὴν ὁ σιωπηλὸς σκοπὸς ἔξωθεν βηματίζει, εἰς τὴν μόνωσιν καὶ τὸν ἀπελπισμὸν τῆς εἱρκτῆς μου, οἱ ὀφθαλμοί μου πληροῦνται δακρύων. Καὶ παρατηρῶν τὸν ἱερέα κατὰ πρόσωπον.

— Μὴ γελάσῃς, πάτερ μου, ὅπως τόσοι ἄλλοι ἐγέλασαν. Ἐφοβούμην νὰ σοὶ τὸ εἴπω, μήπως καὶ σὺ μειδιάσῃς. Ἀλλ' ὄχι σὺ δὲν γελᾷς, σὺ δὲν εἶσαι εἰς τὸν κόσμον διὰ τὸν ἑαυτόν σου, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἄλλους, σὺ δὲν θ' ἀπαντήσῃς διὰ σαρκασμῶν εἰς τοὺς συντετριμμένους λόγους μου. Βοήθησόν με, πάτερ μου, νὰ σβύσω ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ παρελθόντος μου τὰς πικρὰς ἀναμνήσεις μου. Βοήθησόν με νὰ εὕρω τὴν ἡσυχίαν μου, νὰ ἀποκτήσω τὴν γαλήνην τοῦ ὕπνου μου.

— Ἔλπιζε, τέκνον μου, εἶπεν ὁ ἱερεὺς συγκεκινημένος. Τὴν ἐλπίδα ἐκήρυξαν εἰς τὸν κόσμον τὰ χρυσᾶ χείλη τοῦ Χριστοῦ. Καὶ μὲ ἀσθενῆ φωνήν :

— Θάρρος ! Θάρρος καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἐπανέλθω.

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐκλείετο ἡ θύρα ἐκ τῆς γωνίας τῆς εἱρκτῆς, ἠκούοντο λυγμοὶ οἵτινες ἐσβέσθησαν, ἅμα ἡ θύρα ἠσφαλίσθη διὰ τῶν σιδηρῶν μοχλῶν.

❦

Μετὰ τρεῖς ὥρας, ὅταν ἐπανῆλθεν ὁ ἱερεὺς εὗρε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον κυλισθέντα ἔξω τῆς στρωμνῆς του ὕπτιον καὶ νεκρόν. Ἐπὶ τῶν ἀπλανῶν ὀφθαλμῶν του εἶχον ἀποκρυσταλλωθῇ δύο δάκρυα ὡς ἀδάμαντες.

— Εἰρήνη εἰς τὸν ὕπνον σου, τεθλιμμένη ὕπαρξις. Παρέδωκες τὸ πνεῦμα μὲ τὸ δάκρυ εἰς τὸν ὀφθαλμόν !

Ἀθῆναι 28 Νοεμβρίου 1906.

Π. Α. ΣΕΚΑΚΟΣ

ΛΑΪΚΑ

Ὁ Ἕλλην ἀγρότης

Ὁ Ἕλλην ἀγρότης, ὁ ποιμήν, ὁ γεωργός, ὁ θεωρούμενος πάντοτε ἐσφαλμένως ὡς ἄξεστος, σκαιὸς καὶ χυδαῖος, ἢ ὡς λέγομεν κοινῶς, βλάχος, δὲν εἶνε μὲν τελείως ἀπηλλαγμένος πολλῶν ἐλαττωμάτων ἀποτόκων μακραίωνος δουλείας, περικλείει ὅμως ὑπὸ τὴν τραχεῖαν καὶ τωλώδη αὐτοῦ ἐπιδερμίδα πληθώραν λεπτῶν συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα ἑκάστοτε ἐκδηλοῖ ἐν τῇ ἀναστροφῇ μετὰ γνωστῶν ἢ ἀγνώστων αὐτῷ, τηρεῖ οὕτως εἰπεῖν, κώδικα ἀγράφων ἐθίμων, ἅτινα προδίδουσι τὴν εὐγενῆ τῆς καρδίας του διάπλασιν.

Ἠθογραφῶν τὸν Ἕλληνα ἀγρότην εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, ἐξετάζων τοῦτον σήμερον μόνον κατὰ τὴν κοινωνικὴν συμπεριφοράν. Οὕτω ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας του καὶ πορευόμενος ὅπου δήποτε, οἵους δήποτε καὶ ἂν συναντήσῃ καθ' ὁδόν, γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους, χαιρετᾷ τούτους, λέγων καλημέρα σας, ὥρα καλὴ καλησπέρα σας. Ἂν συναντήσῃ κληρικὸν θὰ προτάξῃ, τὸ εὐλογεῖτε καλημέρα ἢ καλησπέρα τῆς ἁγιωσύνης σας, καὶ θὰ σπεύσῃ ὑπεγείρων διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἐλαφρῶς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του—φέσι, σκούφια κτλ. νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τοῦ γνωστοῦ ἢ ἀγνώστου κληρικοῦ. Ἐὰν εἶνε γυνὴ πρὸς τοῖς ἀνωτέρω θὰ κάμνῃ καὶ *μετάνοια* ἐλαφρὰν κλίσιν τοῦ σώματος καὶ μετὰ τοῦτο θὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τοῦ κληρικοῦ, χωρὶς ὅπως δήποτε νὰ θίξῃ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς. Ἐὰν ἴδῃ ἐργαζομένους παρὰ τὴν ὁδὸν, σκάπτοντας—σπείροντας ἢ θερίζοντας—προτάσσει τῆς καλημέρας τὸ «καλῶς τὰ πολεμᾶτε». Ἐὰν συναντηθῇ μετ' ἀγνώστου· ἐρωτᾷ τοῦτον «ποῦθε κοπιάζεις πατριώτη» παρέχει συγχρόνως καὶ πᾶσαν πληροφορίαν ζητηθησομένην παρὰ τοῦ ἀγνώστου ὁδοιπόρου, πρὸς ὃν ἀποχωριζόμενος, λέγει «ὥρα καλή: κοπιᾶστε στὸ καλό.» Ἐὰν συναντηθῇ καθ' ὁδὸν εἴτε μετὰ γνωστοῦ ὑπερέχοντος κατὰ τὴν κοινωνικὴν βαθμίδα ἢ ἀγνώστου ὃν ἐκ τῆς περιβολῆς κτλ. ἐκλαμβάνει ὡς ἄνθρωπον ἀξίας, χαιρετῶν πρῶτος, λέγει «καλημέρα ἢ καλησπέρα τῆς εὐγενείας σου ἢ καὶ τῆς ἀφεντιᾶς σου» καί, ἀποχωριζόμενος, λέγει «πολλὰ τὰ ἔτη σου». Ἐὰν ἴδῃ παρὰ τὴν ὁδὸν τρυγῶντας ἢ θερίζοντας εἰς τὴν καλημέρα προσθέτει «καλὰ μπερκέτια». Ἐὰν ἴδῃ ἁλωνίζοντας σιτηρὰ εἰς τὸν συνήθη χαιρετισμὸν προσθέτει καὶ τὴν εὐχὴν «χίλια μύδια καὶ καλοφάγωτα». Θέλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς γνωστὴν οἰκίαν ἢ ἄγνωστον, οὐδέποτε εἰσέρχεται ἄνευ προειδοποιήσεως, ἀλλ' ἵσταται ἐν τῇ αὐλῇ καὶ φωνάζει «ἑ! νοικοκυραῖοι! ποῦ εἶσθε;» ὅτε οἱ ἐνοικοῦντες ἀπαντῶσιν «ἐδῶ εἴμαστε! κοπιᾶστε». Πολλάκις μάλιστα ὁ οἰκοδεσπότης τῆς οἰκίας καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἢ ἄλλο μέλος τῆς οἰκογενείας δὲν ἀρκοῦνται ἁπλῶς εἰς τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας, ἀλλὰ σπεύδουν εἰς τὴν αὐλὴν δεξιοῦνται τὸν ξένον λέγοντες πρὸς τοῦτον· «καλῶς ὁρίστε» «κοπιᾶστε μέσα» καὶ ἀφίνουσι τὸν ἐπισκέπτην νὰ εἰσέλθῃ πρῶτος, ὑποδεικνύοντες τούτῳ νὰ καθίσῃ εἰς τὴν «ἐπάνω μεριὰ» τὴν πλέον τιμητικὴν θέσιν. Ἐὰν ἡ ἐπίσκεψις συμπέσῃ καθ' ἣν ὥραν οἱ γεωργοὶ γευματίζουσιν ἢ δειπνοῦσιν, ἐπιμόνως καὶ ἀλλεπαλλήλως λέγουσι πρὸς τὸν ξένον· «ὁρίστε, κοπιᾶστε νὰ φᾶμε κατὰ πὸ βρεθήκαμε». Ἐὰν ὁ ξένος ἐπισκέπτης εἶνε γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλου χωρίου, ἔχει δὲ παρέλθει ἡ ὥρα τοῦ γεύματος ἢ δείπνου· ὁ ἕλλην ἀγρότης ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν σύζυγόν του λέγει· «βάλε ἢ στρῶσε τραπέζι, ἡ ἀφεντιά του εἶνε νηστικός». Ἐὰν εἶνε χειμὼν ἢ νὺξ ὁ ἀγρότης φιλοξενεῖται δωρεὰν ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ φιλοξενοῦντες αἰσθάνονται ἀληθῆ χαράν· ὁ ἐπισκέπτης λέγει «σᾶς ἔγεινα βάρος» ὅτε ὁ φιλοξενῶν ἀπαντᾷ· «τὰ σπήτια τί τάχουμε; σκιάζεσαι νὰ μὴν ὑποχρεωθῇς; ποῦ τὸ ξέρεις; βουνὸ μὲ βουνὸ δὲ σμίγει». Ἀπερχόμενος τῆς οἰκίας λέγει «ἀφίνουμε γειὰ καὶ μὲ τὸ καλὸ νὰ σμίξουμε» ὅτε οἱ ἔνοικοι προσθέτουσι «κοπιάστε στὸ καλὸ καὶ στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ». Ἐὰν εἶνε ἁπλοῦς γείτων, ἀποχαιρετᾷ ἁπλῶς λέγων «καλὸ βράδυ» ἢ ἐὰν εἶνε ἑσπέρα «καλὴ νύχτα» ἢ «καλὸ ξημέρωμα» ὅτε οἱ ἔνοικοι ἀπαντῶσι διὰ τῶν αὐτῶν εὐχῶν.

Ἐὰν ὁ ἐπισκέπτης εἶνε ἄλλου χωρίου καὶ ἔγγαμος οἱ ἔνοικοι εἰς τὸν ἀπερχόμενον ξένον προσθέτουσι «χαιρετίσματα ἢ προσκυνήματα» διὰ τὴν σύζυγον τοῦ ξένου ἢ καὶ πρὸς ἄλλους γνωστούς, ὅτε ὁ ξένος ἀπαντᾷ «ἂς εἶναι μὲ τοὺς ὁρισμούς σας». Ἂν συναντηθῶσι δύο γνωστοὶ θὰ ἐρωτηθῶσιν ἀμοιβαίως περὶ τῆς ὑγιείας τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, «λέγοντες «καλὰ εἶνε ἡ κυρὰ Γιώργαινα κτλ., τὰ παιδιά;» ὅτε ἀλληλαπαντῶσιν (συνήθως αἱ γυναῖκες) λέγοντες «καλᾶναι καὶ τὸ χεράκι σου φιλᾶνε». Ἂν ὁ ἀναχωρῶν ἐπισκέπτης ἀνήκει εἰς διακεκριμένην τάξιν κατὰ τὰς πρώτας τῆς ἐπισκέψεως στιγμάς, οἱ ἔνοικοι ἐρωτῶσι τοῦτον ἂν εἶνε καλὰ ἡ Κυρὰ καὶ τ' ἀρχοντόπουλά του». εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐπισκέπτου πρὸς τοὺς ἐνοίκους «καλὰ τάχετε τὰ παιδιά;» ἀπαντᾷ (ἡ οἰκοδέσποινα συνήθως) «καλὰ μὲ χάρις Θεοῦ καὶ σοῦ φιλιοῦν τὸ χέρι».

Ὁ Ἕλλην ἀγρότης ἐὰν παρακαθήσῃ εἰς γεῦμα ἢ δεῖπνον ἄλλου ἀγρότου θὰ κερασθῇ, δηλαδὴ θὰ πίῃ οἶνον, πρῶτος ἐξ ὅλων τῶν ἐνοίκων, ἐκτὸς ὅταν εἶνε ἱερεύς, ὅτε προπίνει οὗτος· καὶ εὐχόμενος ἐπιλέγει εἰς ὑγιείαν' ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία βοήθειά μας· βοήθειά μας ὁ ἅγιος! (τὸ τελευταῖον λέγεται μόνον ἐὰν συμπέσῃ ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τῶν γνωστῶν ἁγίων). Πολύχρονος! χαρούμενος! νὰ χαίρεστε τὸ στεφάνι σας· (ἡ εὐχὴ ἀφορᾷ τοὺς συζύγους) νὰ ζήσουν τὰ παιδιά σας· νὰ τὰ χαίρεσθε. Καλὴ ψυχὴ Γέροντες. «Καλὴ μοῖρα ἢ καλὴ τύχη!» πρὸς τὴν ἐν ὥρᾳ γάμου κόρην τοῦ οἰκοδεσπότου. «Καλὴ γνῶσι» πρὸς τὰ ἄλλα τέκνα τῆς οἰκογενείας· Καὶ εἰς παλαιοτέραν ἐποχὴν ὁ προπίνων ηὔχετο λέγων διὰ μὲν τὸν πρωτότοκον «καλὸς παππᾶς» διὰ δὲ τὴν ἐπίγαμον κόρην «καλὴ παπαδιά»· δι' ἄλλους ἀγάμους ἢ ἐγγάμους παρισταμένους ἐπευχόμενος ἐπιλέγει «ὅ,τι ἐπιποθεῖτε κύριοι»· ἂν οἱ σύζυγοι εἶνε γέροντες καὶ δὲν ἔχουσι τέκνα ἀρκεῖται εἰς τὴν εὐχὴν «πολύχρονος· χαιράμενη· νὰ χαίρεστε τὸ στεφάνι σας». Ἐὰν δὲ εἶνε νέοι προσθέτει «κι' ἀπὸ τὴν καρδοῦλα σας»· ὅτε ὁ προπίνων ἀπαντᾷ «εὐχαριστῶ» προσθέτων μόνον καὶ τοῦ ἱερέως τὴν εὐχὴν «μὲ τῆς ὑγιείαις σας», «εὐχαριστῶ ἡ σωτηρία».

Ἐὰν συμπέσῃ τὸ γεῦμα καθ' ἣν ἡμέραν ἔχει περαιωθῇ ἡ ἔκθλιψις τοῦ ἐλαίου, ἀπευθύνει πρόσθετον εὐχὴν «καλοφάγωτο» ἐὰν περὶ οἴνου τῆς νέας συγκομιδῆς «καλόπιοτο». Μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ τριῳδίου προπίνει εὐχόμενος «καλαῖς ἀπόκρηαις ἢ τουρναῖς» τὴν δὲ τελευταίαν ἑβδομάδα τῶν ἀπόκρεω προπίνει ἐπιλέγων «Θηὸς συγχωρέσει τῆς ψυχούλαις» τὴν τῆς Τυρινῆς «Θηὸς συγχωρέσει καὶ τοὺς πατέρας» προσθέτων ἀπὸ τῆς καθαρᾶς Δευτέρας «καλὴ 'σσαρακοστὴ καὶ καλὴ Ἀνάστασις» ἢ «καλὴ Λαμπρή». Ἐὰν μέλος τῆς οἰκογενείας ἑορτάζει τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματός του εὔχεται «χρόνια πολλά», ἢ «χρόνους πολλοὺς» καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπαναλαμβάνει, καὶ ἀνταλλάσσει κατὰ πάσας τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς καὶ πρὸς πάντας.

Ἐπισκεπτόμενος ἢ συναντώμενος μὲ τοὺς γονεῖς μεμνηστευμένων· εὔχεται εἰς ἐκείνους μὲν «νὰ ζήσουν στερεωμένα νὰ ζήσουν τὰ παιδιά σας»· εἰς δὲ τοὺς μεμνηστευμένους «νὰ ζῆστε καὶ καλὰ στέφανα». Παρακολουθῶν γαμήλιον πομπὴν ἀποτείνει εἰς τὰς ὁμάδας τῶν θεατῶν ἀδιακρίτως τὰς εὐχάς· «Σ' τ' ἀρχοντόπουλά σας· 'στὸ κεφαλάκι σας ἀνύπαντροι καὶ 'στοὺς ἀποδέλοιπους» τὰς ὁποίας κατὰ μέρος ἐπαναλαμβάνει πρὸς πάντας τοὺς γνωστούς. Πρὸς τοὺς νεογάμους εὔχεται λέγων «νὰ ζῆστε! νὰ γεράστε! καλοὺς κληρονόμους». Πρὸς τὸν παράνυμφον εὔχονται· «πάντα νουνὸς καὶ τίμιος, νὰ ζήσῃ τὸ νουνοκουμπαριό· κεῖ πὄβαλλες στεφάνι νὰ βάλῃς καὶ λάδι». Πρὸς τοὺς γονεῖς παντὸς νεοβαπτιζομένου εὔχονται «νὰ σᾶς ζήσῃ ὁ νεοφώτις» καὶ πρὸς τὸν ἀνάδοχον «νὰ χιλιάσῃς τὰ βαφτιστήρια. Νὰ σοῦ ζήσ' ὁ νεοφώτις, κεῖ πόβαλες λάδι νὰ βάλῃς καὶ στεφάνι». Ὁ Ἕλλην ἀγρότης πορευόμενος ἐφ' οἵας δήποτε ὁδοῦ, ἐὰν συμπέσῃ νὰ συναντηθῇ μετ' ἄλλου συνοδοιπόρου ὑπερέχοντος κοινωνικῶς, ἵσταται καὶ παρακαλεῖ τοῦτον νὰ προπορευθῇ λέγων «κοπιᾶστε κοπιᾶστε 'προστὰ ἡ εὐγενία σου ἢ ἡ ἀφεντιά σου». Ἐὰν συναντηθῇ ἐν τῇ ὁδῷ ἀντιθέτως βαδίζων, ἐκτρέπεται τῆς ὁδοῦ ἵνα καταστήσῃ εὐχερεστέραν τὴν διάβασιν τοῦ ἀντιθέτου, βαδίζοντος.

Ἐν τῷ ναῷ εὑρισκόμενος ἐὰν προσέλθῃ εἰς τοῦτον γεροντότερος ἢ εὐγενὴς ἢ ξένος, αὐθόρμητος παραχωρεῖ πρὸς τούτους «τὸ στασίδι του» ἐπιλέγων «ὁρίστε ἢ κοπιᾶστε ἐδῶ» τοῦτο δὲ πράττει καὶ ἐν τῇ Ἀγορᾷ προσπαθῶν πάντοτε νὰ φέρεται φιλοφρόνως πρὸς ὅλους καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς ξένους, οὓς δὲν ὀκνεῖ νὰ χαιρετίσῃ λέγων· «καλῶς ὁρίστε» καὶ ἐὰν πεισθῇ ὅτι δὲν ἔχουσι οὗτοι συγγενεῖς ἢ γνωρίμους ἐν τῷ χωρίῳ σπεύδει καὶ τοὺς παρακαλεῖ ἐπιλέγων· «ἂν ἀγαπᾶτε, καταδεχθῆτε τὸ φτωχικό μου». Αἱ γυναῖκες ἔγγαμοι καὶ μή, γραῖαι καὶ νέαι, καθήμεναι εἰς τὰ προαύλια τῶν κατοικιῶν αὐτῶν ἐπὶ τῇ διελεύσει παντὸς ξένου γνωστοῦ ἢ ἀγνώστου ὅστις ἀπευθύνει πρῶτος πρὸς ταύτας τὸν συνήθη χαιρετισμὸν «καλημέρα, ὥρα καλή! ἢ καλησπέρα» ἀνταποδίδουσι ἀμέσως τὸν χαιρετισμόν, καὶ ὑπανίστανται ἐγειρόμεναι, καὶ προσκαλοῦσι τὸν ὁδοιπόρον ἐὰν εἶνε γνωστὸς εἴτε νὰ ἀφιππεύσῃ εἴτε νὰ σταματήσῃ διὰ νὰ «πιῇ μιὰ φορὰ κρασὶ ἢ ἂν πεινάῃ νὰ φάῃ». Ἐὰν δ' εἶνε ἄγνωστος καὶ ζητήσῃ νερό, προσφέρουσι τοῦτο προθύμως προσθέτουσαι καὶ «μιὰ φορὰ κρασί». Ἀσθενοῦντος γείτονος ἔστω καὶ ἐχθροῦ λησμονοῦσι τὰ αἴτια τῆς ἔχθρας, πολλάκις μεταβαίνουσι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀσθενοῦς, διερωτῶσι περὶ τῆς ὑγιείας τούτου, τῷ εὔχονται «περαστικά, δὲν ἔχεις τίποτε».

Πολλάκις τρέχουσι καὶ μετακαλοῦσι τὸν ἰατρὸν χάριν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ δωρεὰν προσφέρουσι διαφόρους ὑπηρεσίας ἐπιλέγοντες «γειτόνοι εἴμαστε, ἀνθρῶποι εἴμαστε». Ἐὰν ἐπέλθῃ θάνατος προκειμένου περὶ γερόντων, λέγουσιν εἰς τὰ τέκνα τούτου καὶ τοὺς οἰκείους «ζωὴ σὲ λόγου σας, Θηὸς συγχωρέσει τὴ ψυχούλα του· τὸν ἀνάπαψ' ὁ Θεός» Ἐὰν πρόκειται περὶ νέου ἐγγάμου ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς μετὰ τέκνων ἐπιλέγουσι: «ζωὴ σὲ λόγου σου, νὰ ζήσουν τὰ παιδιά σας· ὁ Θεὸς νὰ σὲ παρηγορήσῃ». Ἐὰν πρόκειται περὶ νέου ἢ νέας ἀποθανόντων εἰς ἡλικίαν γάμου παραμυθοῦσι τοὺς γονεῖς καὶ οἰκείους τούτου, ἐπιλέγοντες: «ζωὴ σὲ λόγου σας, νὰ ζήσουν τ' ἄλλα σας παιδιά». Προκειμένου περὶ ἀπορφανωθείσης οἰκογενείας ἐκ μελῶν ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀπόρων, ὁ Ἕλλην ἀγρότης σπεύδει μετ' ἄλλων καὶ δωρεὰν τρεῖς-τέσσαρας ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐργάζεται εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ κτήματα τῶν ὀρφανῶν, ὅτε τὴν πρᾶξιν ταύτην ὀνομάζει κοινῶς «ξέλαξι» (ἐξιλασμόν), ἣν καὶ ἐπεκτείνει ἐπὶ πενήτων ἢ ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἐσκιαγραφήσαμεν τὸν Ἕλληνα ἀγρότην, ὅστις τηρῶν προαιώνιον καὶ ἄγραφον κώδικα συμπεριφορᾶς, ἀποδεικνύει ὅτι καίτοι ἀμόρφωτος καὶ ἄγευστος τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, εἶνε κάτοχος ἀρετῶν ἐπιζήλων, ἐφ' αἷς μειονεκτοῦσιν ἄλλοι λαοί. Ἀληθῶς ὁ Ἕλλην ἀγρότης πλὴν τῶν ἀρετῶν τούτων, ἔχει καὶ ἐλαττώματα ἢ κακίας, ἀλλ' ἀφοῦ οἱ ἀστρονόμοι λέγουσιν ὅτι καὶ ὁ ἥλιος ἔχει κηλῖδας, ἀφίεμαι εἰς ἄλλους κοινωνικοὺς ἀστρονόμους τὴν περιγραφὴν τῶν μειονεκτημάτων τοῦ Ἕλληνος ἀγρότου, προτιμῶν καὶ ἀποθαυμάζων τὰς ἀρετὰς τούτου, παραβλέπων δὲ τὰ ἐλαττώματα τούτου δι' ἃ εὐθύνονται κυρίως οἱ ἀστοί, καὶ κυρίως ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ σχολεῖον. Οἱ δύο πόλοι τοῦ ἄξονος τῶν κοινωνιῶν.

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

Τὸ Συρόπουλο (ἀρχοντόπουλο)

Ἡ λέξις *συρόπουλο* ἢ *συρόϊπουλο* λεγομένη ἐν Ἠπείρῳ, ἔχει πάντοτε σημασίαν μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι αἱ ἀνάλογοι *ἀρχοντόπουλο*, *μπεόπουλο* κλπ. καὶ οὐχὶ κυρίου ὀνόματος ὡς ἐν Θεσσαλίᾳ, ἔνθα ἀπαντῶνται τοιαῦτα καὶ ὡς ἐπώνυμα: *Σύρος*, *Συρόπουλος*.

Ἕνεκα τοῦ ἀνωτέρω λόγου ἔρχομαι νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ ἐν Ἠπείρῳ λίαν συνήθης αὕτη λέξις δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὰ ὀνόματα χωρῶν καὶ πόλεων καὶ τὰ τούτων ἐθνικά: *Συρία*, *Σύρος*, *Σύριος* κλπ., ἀλλ' ὅτι παρεφθαρμένον παράγωγον τῆς λέξεως *κύριος*, ἥτις γραφομένη κατὰ τὴν μεσαιωνικὴν συνήθειαν λατινομόρφως CYPHS (=κύρης=κύριος) ἐπροφέρετο ἀναμφιβόλως, ἂν μὴ γενικῶς τοὐλάχιστον ὑπό τινων, *τσύρης* καὶ *σύρης*, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν *τσυρόπουλος* καὶ *συρόπουλος*, μὲ τὴν σημασίαν, ὡς προείπομεν, ἄρχοντος, μεγιστᾶνος, εὐγενοῦς κλπ.

Ἡ τοιαύτη τῆς λέξεως σημασία καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω δημοτικοῦ ἠπειρωτικοῦ τραγουδιοῦ ἔνθα βεβαίως «τὸ *συρόπουλο*» ὑπονοεῖ μέγα τινὰ δυνάμενον ἄνδρα παρὰ τῇ πολιτείᾳ, ἀφοῦ ὡδήγει μετ' αὐτοῦ πλῆθος ὑποτακτικῶν.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος τραγοῦδι ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἀπαγωγή

Κακότυχος ὁ Γιαννακὸς
πὄχ' ὄμμορφη γυναῖκα·
τὤμαθε τὸ ***Συρόπουλο***
κ' ἐκίνσε νὰ τὴν πάρῃ,
μὲ τετρακόσους ἄρχοντας
μὲ χίλια παλληκάρια.
(ἢ — μὲ χίλιους Τούρκους ἐμπροστὰ
μὲ δυὸ χιλιάδες πίσω).

Στὸ δρόμο ὅπου πάαινε
στὸ δρόμο ποῦ παaίνει
παρακαλοῦσε κ' ἔλεγε
παρακαλεῖ καὶ λέει
«Κύργε μ' νὰ βρῶ τὸ Γαννακὸ
στὸν ὕπνο νὰ κοιμᾶται,
ξεζώνατος, ξεσάρκωτος
χωρὶς μὲ τ' ἅρματά του
καὶ τὸ σπαθὶ στὸ σπαθιτζῆ
τ' ἄλογο στὸ τσιαΐρι».

Καθὼς ἐπαρακάλαγε
ἔτσ' πάησε καὶ τὸν ηὗρε
«Καλὴ μέρα σου Γιαννακὸ
—Καλῶς τὸ ***Σύρο*** ποὖρθε.
κάτσε ***Σύρο*** νὰ φᾷς νὰ πιῇς
κάτσε νὰ σουμπετήσῃς.
—Δὲν ἦρθα 'γὼ νὰ φᾶ' νὰ πιῶ
κι' οὔτε νὰ σουμπετήσω
ἦρθα γιὰ τὸ κεφάλι σου,
νὰ πάρω τὴν καλή σου».

Λογάρια-ξελογάριασε
δὲν ξέρει τί νὰ κάνῃ
ποῦ βρέθηκε ξαρμάτωτος
καὶ τὴν καλήτ' φωνάζει
«Ποῦσαι, μηλό μου κόκκινο
καὶ δροσερὸ σταφύλι,
σύρε ἀπόψε μὲ τ' αὐτὸν
κι' ἀπὲ δική μου θᾶσαι».

Κατὰ ταῦτα λοιπόν, ὁ μὲν Γιαννακὸς θὰ ἦτο *κλέφτης* τις τῶν ἠπειρωτικῶν βουνῶν, ὁ δὲ Συρόπουλος ἐὰν μὲν ἡ ὑπόθεσις εἶνε προτουρκικὴ τοπάρχης τις ἔχων ὑπ' αὐτὸν ἄρχοντας καὶ παλληκάρια, ἐὰν δὲ τὸ συμβὰν ἐκτυλίσσεται ἐπὶ Τουρκίας, ἀρνησίπατρίς τις ὅστις διὰ τὰς ἃς προσφέρει τῇ Τουρκίᾳ ὑπηρεσίας διωρίσθη εἰς ὑψηλὴν θέσιν δι' ὃ καὶ *Σύρος* καὶ *Συρόπουλο* ἀποκαλεῖται.

Ἁλμυρὸς **Ἀστέριος Ἀλέξανδρος**

Ἡ ὀχιὰ

Τὴ λέπεις 'κείνη τὴν ἐτιὰ τὴν ἀστραποκαϋμένη;
Σ' τὴ ρίζα βγαίν' ἕνα νερὸ καὶ μιὰ κρύα βρυσοῦλα
Πῆγα κι' ἐγὼ νὰ πιῶ νερὸ νὰ πιῶ καὶ νὰ γιομίσω
Μοῦ πεσ' ἡ ἀρρεβώνα μου τὸ πρῶτο δαχτυλίδι
Γυρίζω πάω σ' τὴν ἐτιά, γυρίζω πά' σ' τὴ βρύσι
Βρίσκω τὰ 'φείδια κι' εἶν' πλεχτὰ καὶ τῆς ὀχιαῖς
|ζωσμέναις
Καὶ σ' τῆς ὀχίτσας τὸ λαιμὸ ἦταν τὸ δαχτυλίδι.

Ἀφελὲς μὲν εἶνε τὸ καὶ σήμερον ἔτι ἐν Τρικκάλοις τῆς Κορινθίας ᾀδόμενον εἰς τοὺς κυκλίους χοροὺς δημῶδες ᾆσμα, παραστατικώτατα δὲ συμβολίζει τὴν ματαίωσιν ἀρραβῶνος πρὸς γάμον, διότι τὴν μὲν νέαν μνηστὴν ἀποκαλεῖ *ὀχίτσαν*, τὰς περὶ αὐτὴν γυναῖκας *ὀχιὰς* καὶ τοὺς ἄνδρας ὡς *φείδια*. Ἐὰν ἐκ τοῦ ᾄσματος δὲν ὁρίζεται ἕνεκα τίνων λόγων διελύθη ἡ μνηστεία, δύναται ὅμως νὰ ἐξηγηθῇ μέχρι τίνος σημείου ὑπό τινας συνθήκας ὅτι ἐν τῇ κρήνῃ ἐγένετο ἡ συνάντησις τῆς ἐγκαταλειφθείσης μνηστῆς μετὰ τοῦ πρώην μνηστῆρος, τῆς συζύγου τούτου καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς τοὺς ὁποίους τὸ ᾆσμα ἀποκαλεῖ *φείδια* καὶ *ὀχιαῖς*, διὰ τῆς παρεμβολῆς γαμηλίου ἐθίμου ἐπιχωριάζοντος πρὸ πεντηκονταετίας ἐν Τρικκάλοις καὶ σήμερον σχεδὸν ἐκλιπόντος.

Κατὰ τὸ ἔθιμον τῆς πρωΐαν τῆς ἐπομένης τοῦ γάμου, οἱ νεόγαμοι, ὁ ἀρχονουνὸς—παράνυμφος οἱ ἐγγύτατοι συγγενεῖς μόνον τοῦ γαμβροῦ καὶ ἄλλοι γείτονες ἢ φίλοι ἐκ τῶν μετασχόντων εἰς τὸ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ γαμβροῦ παρατεθὲν γαμήλιον γεῦμα (τραπέζι μετὰ

τῶν μουσικῶν ὀργάνων) ἀπετέλουν τὴν πομπὴν τοῦ πρώτου γαμηλίου περιπάτου—*πήγαιναν τὴ νύφη 'ς τὴ βρύσι.* Τὸ ἔθιμον δὲν ἦτο βεβαίως ἁπλοῦς περίπατος χάριν τέρψεως γενόμενος, ἀλλ' ὑπεδήλου εἰς τὴν *νηόνυφη* ὅτι, ἀφοῦ ἔμαθε τὸ δρόμο καὶ τὴ βρύσι, ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ μεταφέρῃ ἐπ' ὤμων καὶ ἐντὸς βαρελιοῦ τὸ πρὸς πόσιν ὕδωρ. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθανε πρὸ τῆς κρήνης, ἐκεῖ νέος 10—15 ἐτῶν πάντοτε ὅμως ἔχων ἐν ζωῇ ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἐπλήρου ἐκ ταύτης κοινὸν ξύλινον κανάτι ἢ λάγηνον καὶ ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἐπλήρου ποτήριον ὅπερ ἔδιδε πρῶτον πρὸς τὸν γαμβρὸν καὶ κατοπιν πρὸς τὴν νύμφην, οἵτινες πίνοντες τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐν τῷ ποτηρίῳ ὕδατος, ἐπέστρεφον τὸ ποτήριον πρὸς τὸ παιδὶ δίδοντες πρὸς τοῦτο καὶ φιλοδώρημά τι ἐκ 10—20 λεπτῶν, ἡ νύμφη ἐφίλει καὶ τὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ.

Κατὰ τὴν τέλεσιν τοιαύτης ἐπιγαμηλίου πομπῆς πιθανῶς, ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα πρῴην μνηστὴ μετέβη εἰς τὴν κρήνην, καὶ συνηντήθη μὲ τὸ *συμπεθερειό*, ἵνα διὰ τῆς παρουσίας της προξενήσῃ ὅπως δήποτε λύπην εἰς τοὺς νεογάμους καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀντίζηλον ὀχίτσαν. Κατανοῶ, ὅτι ἐνταῦθα παρέλκει πᾶσα περαιτέρω προσθήκη περὶ τῶν μετὰ τὴν ἐκ τῆς κρήνης ἐπιστροφὴν ἐθίμων, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι δὲν προσγίνεται καὶ βλάβη τις διὰ τῆς παραθέσεως τῶν ἐθίμων. Ὅταν ἡ πομπὴ ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὴ *βρύσι* φθάσῃ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ, ἡ μὲν νύμφη εἰσέρχεται ἐντὸς ταύτης κρατοῦσα *δοχεῖον* πλῆρες ὕδατος, καὶ κλείει τὴν θύραν μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν εἴσοδον εἰς τὸν γαμβρόν. Οὗτος δὲ κρατῶν ἄλλο δοχεῖον (κανάτι) πλῆρες ἐπίσης ὕδατος, προσεγγίζει εἰς τὴν θύραν, κρούει ταύτην ἐλαφρῶς καὶ φωνάζει ὀνομαστί, τὴν νηόνυφη. Ποιὸς εἶνε ἀπαντᾷ ἡ νηόνυφη. Ἐγὼ εἶμαι· ἀπαντᾷ ὁ σύζυγος. Ποιὸς εἶσαι ; προσθέτει ἡ νύμφη. Εἶμαι ὁ καλός σου· ἀπαντᾷ ὁ σύζυγος. Ἄνοιξε μου ! Πήγαινε ἀπὸ δῶ ! δὲν σὲ ξέρω! ὁ καλός μου λείπει! ἐπαναλαμβάνει ἡ νύφη. Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἡταιράκι ὁ Δημήτρης κτλ. ἄνοιξέ μου! δὲ μ' ἐγνώρισες; Τώρα μάλιστα ! προσθέτει ἡ νύφη. Διαρκούσης τῆς συμβολικῆς παραστάσεως ταύτης, καθ' ἣν ἡ νύφη διδάσκεται νὰ δυσπιστῇ χάριν τῆς ἁγνότητός της πρὸς πάντα ἄγνωστον κρούοντα τὴν θύραν της. ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι ὠθοῦσι καὶ ἀντωθοῦσι τὴν θύραν κρατοῦντες διὰ τῆς δεξιᾶς τὰ πλήρη ὕδατος κανάτια, ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ κρουνοὶ ὕδατος περιλούουσι τούτους, διότι ἑκάτερος τῶν νεογάμων ρίπτει εἰς τὸν ἄλλον τὸ ὕδωρ προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ, τὸ *βρέξιμο* παρὰ τοῦ ἄλλου. Τὸ ἔθιμον εἶνε καθαρῶς τεχνητὴ καὶ πρώτη ἔρις μεταξὺ τῶν νεογάμων, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ *νηόγαμβρος* ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν νηόνυφη ἅμα τὴν βρέξῃ λέγει. *πάτα κιάρα* Δημήτρω ἢ Βασιλική. Τουτέστιν ἀπὸ τοῦδε σύμβασις εἰρήνης διαυγοῦς.

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

Τὰ ἀντρελούσια

Ἠπειρωτικὴ συνήθεια τῆς 30 Νοεμβρίου

Ὡς γνωστὸν κατὰ τὴν 30ὴν Νοεμβρίου ἄγει τὴν ἑορτήν του ὁ πρωτόκλητος τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ ἀπὸ τῆς ἑπομένης εὐθύς ἀμέσως ἐρχόμενος Δεκέμβριος μὴν ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν χωρικῶν *Ἀντριάς*.

Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ταύτην εἰς πολλὰ χωρία τῆς Ἠπείρου βράζουν ὁμοῦ εἰς μίαν χύτρα ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ὄσπρια ἀπὸ ἀνάλογον ποσότητα ἐξ ἑκάστου ἀναμίξ, ἤτοι *φακή, κουκιά, ρεβίθια, σιτάρι, λαθῆρι, βρίζα, ἄφκο, φασόλια* τρανὰ καὶ μικρά, ἄσπρα καὶ παρδαλά, *βρίζα*, ἀλλ' αὐτὰ ἀπὸ 20—30 δράμια καὶ ὡς βάσιν ὅλων αὐτῶν βάζουν τὸ *καλαμπόκι*, 2 καὶ 3 ὀκάδας ἢ καὶ περισσότερεν. Τὸ μίγμα δ' αὐτὸ καλοῦν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας : *Ἀντρελούσια.*

Ἀπὸ τ' ἀντρελούσια αὐτὰ τρώγουν ὄχι μόνον τὴν ἡμέραν ταύτην ἀλλὰ καὶ τὴν ἑπομένην καὶ πολλὰς ἄλλας ἀναλόγως τῆς ποσότητος, ἐξαιρετικῶς δὲ τὴν ἑπομένην πρωΐαν δίδουν καὶ εἰς τὸν τσοπάνον τοῦ χωρίου, τὸν βόσκοντα τὰ γιδοπρόβατα τὰ χωριανά, δίδει ἑκάστη οἰκία ἀνὰ ἕνα πινάκιον πλῆρες αὐτῶν καὶ ἓν τεμάχιον ἄρτου, ὅστις εὔχεται εἰς τοὺς νοικοκυραίους «μεγάλη εὐτυχία καὶ ποτὲ νὰ μὴ λείψουν ἀπ' τὸ σπῆτι», διότι πραγματικῶς ὁ σκοπὸς τοῦ τοιούτου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην βρασίματος τῆς πολυποικιλίας ἐκείνης εἶναι ὅπως *ἀντριέψουν* ὅλ' αὐτὰ μέσ' 'στὸ σπῆτι, καὶ ὅσα εἶνε σπαρμένα νὰ γείνουν πολλαπλάσια, καὶ ὅσα εἶναι 'στ' ἀμπάρια νὰ μὴ σωθοῦν ποτέ.

30 Νοεμβρίου 1906.

Ἀστέριος Ἀλέξανδρος

ΥΠΟ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥΛΑ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

(Ὁ Σὶρ Ἰωνάθαν Ἄρκερ λαβὼν παραγγελίαν πρὸς ἀγορὰν οἰκίας εἰς Λονδῖνον Τρανσυλβανοῦ μεγιστᾶνος Δράκουλα ὀνομαζομένου καὶ προσκληθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς τὸν πύργον του, πηγαίνει ἐκεῖ.

Μετὰ πολλὰς αὐτόθι περιπετείας ἀνακαλύπτει, ὅτι ὁ Δράκουλας ἦτο βρυκόλαξ, ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ τάφου του νύκτα καὶ πίνων ἀνθρώπινον αἷμα καὶ ὅτι ἐπειδὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος οἱ χωρικοὶ εἶχον λάβει ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ νὰ τὸν ἐξορκίζουν ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου θὰ εὕρισκε ἀφθονώτερα θύματα, δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς οἰκίας εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λονδίνου. Τέλος ὁ Δράκουλας κρυφθεὶς ἐντὸς κιβωτίου πλήρους χώματος ἐπιβαίνει πλοίου διὰ τὴν Ἀγγλίαν, τρώγει δὲ ὅλους τοὺς ναύτας τοῦ πλοίου κατὰ τὸν πλοῦν καὶ ἐν σχήματι μεγάλου κυνὸς πηδᾷ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀγγλίας, ὅπου εἶχεν ὁδηγήσει μόνος του τὸ πλοῖον.

Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ἡ Μίνα, ἡ μνηστὴ τοῦ Ἰωνάθαν καὶ ἡ φίλη της Λουκία ἧς ὁ Δράκουλας ἐν σχήματι ὀρνέου ἢ νυκτερίδος ἐβύζαινε τὸ αἷμα κάθε βράδυ ἕως οὗ ἐθανάτωσεν αὐτήν

Ἕνας διάσημος Ὀλλανδὸς ἐπιστήμων ὁ Βὰν-Ἔλσιγγ βαθὺς γνώστης ὅλων τῶν ἐξορκισμῶν καὶ μαγειῶν μετὰ τοῦ φρενολόγου Σούαρδ μὴ κατορθώσαντες νὰ τὴν σώσουν ἀρχίζουν δεινὸν καὶ φρικαλέον ἀγῶνα πρὸς τὸν βρυκόλακα, τοῦ ὁποίου τὴν ὕπαρξιν ἐπὶ τέλους εἶχον ὑποπτευθῇ.

Τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ ἔχει συγγραφῇ κατὰ πρωτότυπον ἀληθῶς τρόπον. Ὁ συγγραφεὺς ἐφαντάσθη συρραπτόμενον τοῦτο ἀπὸ διάφορα φύλλα ἡμερολογίων, ἐπιστολῶν καὶ ἀνταποκρίσεων ἐφημερίδων σχετιζόμενα πρὸς ἄλληλα καὶ ἀποτελοῦντα τὸ ὅλον.

Τὸ κτύπημα ἦτο ἰσχυρόν· μόνον ἡ διαβολικὴ ταχύτης τοῦ πηδήματος τοῦ Κόμητος εἰς τὰ ὀπίσω τὸν ἔσωσε. Παρὰ ἓν δευτερόλεπτον, ἡ κοπτερὴ λεπὶς θὰ διεπέρα τὴν καρδίαν μου. Πλὴν τώρα ἡ ἀκωκὴ μόλις τοῦ ἔκοψεν ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ φόρεμά του, ἀνοίξασα μεγάλην ὀπὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔπεσε δέσμη χαρτονομισμάτων καὶ ρεῦμα χρυσῶν λιρῶν.

Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου τοῦ Κόμητος ἦτο τόσον καταχθονία, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐφοβήθην διὰ τὸν Ἄρκερ, ἂν καὶ τὸν εἶδον νὰ ὑψώνῃ καὶ πάλιν τὴν τρομερὰν μάχαιραν πρὸς δευτέραν πληγήν. Αὐθορμήτως ἐρρίφθην εἰς τὰ ἐμπρὸς μὲ ὤθησιν προστασίας, ἀνατείνων τὸν σταυρὸν καὶ τὸ ἄζυμον μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρά μου καὶ ἄνευ ἐκπλήξεως εἶδα τὸ τέρας νὰ ὀπισθοχωρῇ ἐνώπιον παραπλησίας κινήσεως γενομένης αὐθορμήτως παρ' ἑκάστου ἐξ ἡμῶν.

Θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις τὴν ἔκφρασιν τοῦ μίσους καὶ τῆς ψευσθείσης μοχθηρίας, ὀργῆς καὶ λύσσης σατανικῆς, τὴν ὁποίαν προσέλαβεν ἡ ὄψις τοῦ Κόμητος. Ἡ μορφή του κατέστη πρασινωπὴ διὰ τῆς ἀντιθέσεως τῶν καιόντων ὀφθαλμῶν του καὶ ἡ ἐρυθρὰ ἐπὶ τοῦ μετώπου του οὐλὴ ἐφάνταζεν ἐπὶ τοῦ κιτρίνου δέρματος ὡς παλλόμενον τραῦμα. Μετὰ μίαν στιγμὴν μὲ ἓν σκολιὸν πρὸς τὰ κάτω κίνημα διῆλθεν ὑπὸ τὸν βραχίονα τοῦ Ἄρκερ πρὶν κατενεχθῇ τὸ πλῆγμά του, καὶ λαβὼν μίαν δράκα ἐκ τοῦ χρυσίου τοῦ διασκορπισθέντος εἰς τὸ πάτωμα, ἐρρίφθη εἰς τὸ παράθυρον. Μεταξὺ τοῦ τριγμοῦ καὶ πλαταγισμοῦ τῆς πιπτούσης ὑάλου ἐπήδησε κάτω εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς αὐλῆς. Ἐν μέσῳ τοῦ κρότου τῆς θραυσθείσης ὑέλου ἤκουσα τὸν κωδωνισμὸν τοῦ χρυσοῦ, καθὼς τινες τῶν λιρῶν ἔπεσεν εἰς τὸ λιθόστρωτον.

Ἐτρέξαμεν καὶ τὸν εἴδαμεν ν' ἀναπηδᾷ ἀβλαβὴς ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ἀνελθὼν τὰς βαθμίδας, ἔτρεξε τὸ λιθόστρωτον, καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ σταύλου. Ἐκεῖ ἐστράφη καὶ μᾶς ὡμίλησε :

— Θαρρεῖτε πῶς θὰ μὲ νικήσετε σεῖς, μὲ τὰ ὠχρά σας πρόσωπα, ποῦ εἶσθε σὰν κοπάδι προβάτων στὸ μακελειό ! Θὰ κλαύσετε ἀκόμη πολὺ, ὁ καθεὶς σας ! Τάχα νομίζετε πῶς μὲ ἀφήσατε χωρὶς τόσον ν' ἀναπαυθῶ ; Ἡ ἐκδίκησίς μου τώρα ἀρχίζει. Τὴν ἐπεκτείνω εἰς αἰῶνας, κ' ἔχω τὸν χρόνον σύμμαχον. Τὰ κορίτσια ποῦ ἀγαπᾶτε ὅλοι σας εἶνε δικά μου πλέον· καὶ μὲ τὸ μέσον αὐτῶν, ἐσεῖς κι' ἄλλοι ἀκόμα θὰ γείνετε δικοί μου, πλάσματά μου, γιὰ νὰ κάνετε τὸ θέλημά μου, καὶ νὰ εἶσθε τσακάλιά μου ὅταν θέλω νὰ φάγω. Μπᾶ !

Μὲ μοχθισμὸν περιφρονήσεως διῆλθε ταχὺς τὴν θύραν, καὶ ἠκούσαμεν τὸν ἐσκωριασμένον μοχλὸν νὰ ἠχῇ, καθὼς τὸν ἔσυρεν ὄπισθέν του. Μία θύρα πλέον ἠνοίχθη καὶ ἐκλείσθη. Ὁ πρῶτος ὁμιλήσας μεταξύ μας ἦτο ὁ Καθηγητής, ὁπόταν κατανοοῦντες νέαν δυσκολίαν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν μέσῳ τοῦ σταύλου, ἐκινήθημεν πρὸς τὴν σάλλαν !

— Κάτι ἐμάθαμεν, καὶ πολύ ; Μὲ ὅλους τοὺς γενναίους λόγους του μᾶς φοβεῖται.

Φοβεῖται τὸν καιρόν, τὴν ἀνάγκην φοβεῖται ! Ἐὰν ὄχι, διατί νὰ τρέξῃ τόσον ; Αὐτὸς ὁ τόνος του τὸν ἐπρόδωσεν, ἢ τ' αὐτιά μου μὲ γελοῦν. Διατί νὰ πάρῃ τὰ νομίσματα ἐκεῖνα ; Ἐσεῖς ἀκολουθεῖτε γρήγορα. Εἶσθε κυνηγοὶ ἀγρίων θηρίων, ἢ ἔτσι τὸ ἐννοεῖτε. Τὸ ἐπ' ἐμοί, εἶμαι βέβαιος, ὅτι τίποτε δὲν θὰ τοῦ εἶνε χρήσιμον ἐδῶ πλέον, καὶ ἂν ἐπανέλθῃ ποτέ.

Λέγων, ἔβαλε τὰ μείναντα νομίσματα εἰς τὸ θυλάκιόν του· ἔλαβε τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας ἀπὸ τὸν φάκελλον ὅπως τοὺς εἶχεν ἀφήσει ὁ Ἄρκερ· καὶ ἔρριψε τὰ λοιπὰ χαρτία εἰς ἑστίαν ὅπου ἧναψαν πυρεῖον καὶ τὰ ἔκαυσεν.

Ὁ Γόδαλμιγγ καὶ ὁ Μόορις ἔτρεξαν ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, καὶ ὁ Ἄρκερ εἶχε κατέλθει διὰ τοῦ παραθύρου πρὸς καταδίωξιν τοῦ κόμητος. Οὗτος ὅμως εἶχε μολεύσει τὴν θύραν τοῦ σταύλου καὶ ὅταν μετὰ κόπου κατώρθωσαν νὰ διαρρήξωσιν, οὔτε ἴχνος εὗρον τοῦ κόμητος. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ κ' ἐγὼ ἐπροσπαθήσαμεν νὰ τὴν ἐξετάσωμεν εἰς τὰ νῶτα τῆς οἰκίας· ἀλλ' ὁ σταῦλος εἶχεν ἐρημωθῇ καὶ κανεὶς δὲν τὸν εἶδε ν' ἀναχωρήσῃ.

Ἦτο ἤδη ὀψία δείλη, καὶ ἡ δύσις ἐπέκειτο. Ἐδέησε ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ ἀγώνισμά μας εἶχε τελειώσει· μὲ βεβαρημένας καρδίας συνεφωνήσαμεν μὲ τὸν καθηγητὴν ὅταν εἶπε :

— Τώρα ἂς πᾶμε πίσω στὴν κυρία Μίνα, τὴν καϋμένην, ἀκριβήν Μίναν ! Ὅ,τι μπορέσαμε νὰ κάμωμεν διὰ σήμερα τὸ ἐκάμαμεν· καὶ μποροῦμεν ἐκεῖ, τοὐλάχιστον, νὰ τὴν προασπίσωμεν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀπελπιζώμεθα. Ὑπάρχει ἓν μόνον κιβώτιον ἀκόμη καὶ πρέπει νὰ πασχίσωμεν νὰ τὸ εὕρωμεν· ὅταν αὐτὸ γείνῃ ὅλα καλῶς θὰ ἔχουν.

Εἶδα, ὅτι ὡμίλει τόσον ἀνδρείως ὅσον ἠδύνατο διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν Ἄρκερ. Ὁ δυστυχὴς οὗτος ἦτο λίαν καταβεβλημένος· πότε-πότε ἄφηνε μικρὸν στεναγμόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἠμποροῦσε νὰ κατασιγάσῃ· ἀνελογίζετο τὴν γυναῖκά του.

Μὲ τεθλιμμένας καρδίας ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου εὕρομεν τὴν κυρίαν Ἄρκερ νὰ μᾶς περιμένῃ μὲ μίαν ἀπόφασιν φαιδρότητος, ἥτις περιεποίει τιμὴν εἰς τὴν γενναιότητα καὶ τὴν αὐταπάρνησίν της.

Ἐδειπνήσαμεν, ἁπλῶς διὰ νὰ δειπνήσωμεν· τὸ μὲν θεραπεύοντες τὴν ζωϊκὴν ἀνάγκην, καθότι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν εἶχε φάγει τι μετὰ τὸ πρωϊνὸν πρόγευμα· τὸ δὲ θάλποντες τὸ αἴσθημα τῆς συντροφίας καὶ ἀλληλεγγύης. Ὁπωσδήποτε μετὰ τὸ δεῖπνον, εἴμεθα ὀλιγώτερον δυστυχεῖς καὶ ἐβλέπαμεν τὴν ἐπαύριον οὐχὶ ἄνευ ἐλπίδος.

Πιστοὶ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μας, διηγήθημεν εἰς τὴν κυρίαν Ἄρκερ ὅλα τὰ συμβάντα καὶ μολονότι ἐγίνετο λευκή, ὠχροτάτη κατὰ στιγμάς, ὁπότε κίνδυνος ἐφαίνετο νὰ ἠπείλησε τὸν σύζυγόν της, καὶ ἐρυθρὰ κατ' ἄλλας, ὅταν ἡ ἀφωσίωσίς του πρὸς αὐτὴν ἐγίνετο καταφανής, ἤκουε γενναίως καὶ μετὰ γαλήνης.

Ὅταν ἤλθαμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ὁ Ἄρκερ εἶχεν ἐφορμήσει κατὰ τοῦ Κόμητος τόσον ἀλογίστως, αὐτὴ ἐκόλλησεν εἰς τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της καὶ τὸν ἔσφιγξε, καὶ διὰ νὰ τὸν προστατεύσῃ ἐναντίον κακοῦ δυναμένου νὰ ἐπέλθῃ. Δὲν εἶπε τίποτε ἐν τοσούτῳ μέχρις οὗ ἡ διήγησις ἐτελείωσε. Τότε, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν χεῖρα τοῦ συζύγου της, ἠγέρθη ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ὡμίλησεν. Ὤ, ἂν ἠδυνάμην νὰ δώσω ἰδέαν τινα τῆς σκηνῆς ἐκείνης· τῆς πραείας ἐκείνης καὶ ἁβρᾶς γυναικὸς, ἐν τῇ μαρμαιρούσῃ καλλονῇ τῆς νεότητός της, καὶ μὲ τὸ ἐρυθρὸν στίγμα εἰς τὸ μέτωπον· καὶ ἡμεῖς νὰ γνωρίζωμεν ὅτι, καθ' ἣν σημασίαν ἔχουσι τὰ σύμβολα, αὐτή, μὲ ὅλην τὴν καλοκἀγαθίαν καὶ τὴν πίστιν της, ἦτο ἀπόβλητος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

— Ἰωνάθαν, εἶπε, φίλτατε, καὶ σεῖς ὅλοι οἱ εἰλικρινεῖς φίλοι μου, γνωρίζω ὅτι πρέπει νὰ παλαίσετε, ὅτι πρέπει νὰ καταστρέψητε, ὅπως κατεστρέψατε τὴν ψευδῆ Λουκίαν, ὥστε ἡ ἀληθὴς Λουκία νὰ ζήσῃ εἰς τὴν αἰωνίαν ζωήν, ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε ἔργον μίσους. Ἐκείνη ἡ δυστυχὴς ψυχή, ἥτις εἶνε ἡ πρωταίτιος τοῦ κακοῦ τούτου, εἶνε ἡ ἀθλιωτέρα πασῶν. Σκεφθῆτε ὁποία θὰ εἶνε ἡ χαρά του, ὅταν καὶ αὐτὸς λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν κόλασιν διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν. Ὀφείλετε νὰ εἶσθε εὔσπλαγχνοι καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπίσης, καίτοι αἱ χεῖρές σας θὰ καταστρέψουν τὸ ζώνεκρον περίβλημά του.

Καθὼς αὐτὴ ὡμίλει εἶδε τὴν ὄψιν τοῦ συζύγου της νὰ συσπᾶται καὶ νὰ σκυθρωπάζῃ. Ἅμα ἐκείνη ἐσιώπησεν αὐτὸς ἀνεπήδησεν ὄρθιος καὶ ἀνέκραξεν.

— Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν χεῖρά μου, ὥστε νὰ καταστρέψω τὴν βδελυρὰν αὐτὴν ζωήν του ! Ἐὰν περιπλέον τοῦτον ἠδυνάμην νὰ στείλω τὴν ψυχὴν διὰ πάντοτε εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς θὰ τὸ ἔκαμνα !

— Ὤ, σιώπα ! σιώπα ! δι' ὄνομα τοῦ πολυευσπλάγχνου Θεοῦ. Μὴ λέγῃς τοιαῦτα πράγματα, Ἰωνάθαν, σύζυγέ μου· ἢ θὰ μὲ κατασυντρίψῃς ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὴν φρίκην μου. Στοχάσου, φίλτατέ μου... δὲν ἔπαυσα νὰ τὸ συλλογίζωμαι τοῦτο καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν μακρὰν ἡμέραν... ὅτι... ἴσως... μίαν ἡμέραν... κ' ἐγὼ ἐπίσης δυνατὸν νὰ ἔχω ἀνάγκην τοιούτου ἐλέους· καὶ ὅτι κάποιος ἄλλος, σὰν ἐσᾶς, καὶ μὲ ἴσην αἰτίαν ὀργῆς... δυνατὸν νὰ τὸ ἀρνηθῇ εἰς ἐμέ ! Ὤ, σύζυγέ μου, ἀληθινὰ δὲν θὰ σ' ἐλύπουν λέγουσά σοι τοῦτο, ἂν ἦτο ἄλλος τρόπος· ἀλλὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὴ συνερισθῇ τοὺς σκληροὺς λόγους σου, εἰμὴ μόνον ὡς σπαραξικάρδιον θρῆνον ἀγαπῶντος καὶ πάσχοντος ἀνθρώπου. Ὤ Θεέ μου, ἄμποτε αὐτὰ τὰ μαλλιὰ ποῦ ἄσπρισαν νὰ εἶνε ὡς μαρτύριον τοῦ τί ὑπέφερεν, αὐτὸς ὅστις εἰς ὅλην τὴν ζωήν του δὲν ἔκαμε κακὸν καὶ τόσαι συμφοραὶ καὶ λῦπαι ἔπεσαν ἐπάνω του!

Ἡμεῖς οἱ ἄνδρες ὅλοι ἐδακρύσαμεν. Κ' ἐκείνη ἔκλαιεν ἐπίσης, βλέπουσα ὅτι αἱ συμβουλαὶ τῆς πραότητός της κατίσχυσαν. Ὁ σύζυγός της γονυπετὴς ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του. Ὁ Βὰν Ἔσλιγγ μᾶς ἔνευσε καὶ ἐξήλθομεν τοῦ θαλάμου, ἀφήσαντες τὰς δύο ἐρώσας καρδίας μόνας μετὰ τοῦ Θεοῦ των.

Ὁ Καθηγητὴς ὠχύρωσε τὸν θάλαμόν των ἐναντίον πάσης εἰσβολῆς τοῦ βρυκόλακος καὶ ἐβεβαίωσε τὴν κυρίαν Ἄρκερ, ὅτι ἠδύνατο ν' ἀναπαυθῇ ἐν εἰρήνῃ. Ἔβαλεν ἕνα κωδωνίσκον πρόχειρον παρὰ τὴν κλίνην των, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ κρούσωσιν αὐτόν. Ὅταν ἀπεσύρθησαν πρὸς ὕπνον, ὁ Κουΐνσυ, ὁ Γόδαλμιγγ κ' ἐγὼ ἐσυμφωνήσαμεν, διαιροῦντες τὴν νύκτα εἰς φυλακὰς μεταξὺ τῶν τριῶν μας. Ἡ πρώτη φυλακὴ ἀνήκει εἰς τὸν Κουΐνσυ. Ὁ Γόδαλμιγγ ἀπῆλθεν ἤδη ν' ἀναπαυθῇ καθότι αὐτὸς θὰ ἔχῃ τὴν δευτέραν φυλακήν. Κ' ἐγὼ ἀπέρχομαι νὰ κατακλιθῶ.

Ἡμερολόγιον τοῦ Ἰωνάθαν Ἄρκερ

3—4 Ὀκτωβρίου, σχεδὸν μεσονύκτιον.—Μοῦ ἐφάνη ὅτι ἡ χθεσινὴ ἡμέρα ποτὲ δὲν θὰ ἐτελείωνε. Πρὶν χωρισθῶμεν, συνεζητήσαμεν ποῖον θὰ ἦτο τὸ ἑπόμενον διάβημά μας, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ φθάσωμεν εἰς κανὲν πόρισμα. Τὸ μόνον ποῦ ἠξεύρομεν ἦτο ὅτι ἓν κιβώτιον μὲ χῶμα ἔμενε, καὶ ὅτι ὁ Κόμης μόνος ἐγνώριζε ποῦ εὑρίσκεται τοῦτο. Ἐὰν θέλῃ νὰ κοιμᾶται κεκρυμμένος δύναται νὰ μᾶς βασανίζῃ ἐπὶ ἔτη, κ' ἐν τῷ μεταξὺ ! —ἡ ἰδέα εἶνε παρὰ πολὺ φρικώδης, δὲν τολμῶ νὰ σκεφθῶ τώρα. Ἀγαπῶ τὴν Μίναν χιλιάκις περισσότερον διὰ τὴν γλυκεῖαν εὐσπλαγχνίαν της, τὴν ὁποίαν ἀνέδειξεν αὐτὴν τὴν ἑσπέραν, ἥτις ἔκαμε τὸ ἤδη μῖσός μου πρὸς τὸ τέρας νὰ φανῇ μικρὸν καὶ εὐτελές. Βέβαια ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ χαθῇ ἀναξίως τοιοῦτον πλάσμα.—Δόξα τῷ Θεῷ ! ἡ Μίνα κοιμᾶται, καὶ κοιμᾶται χωρὶς ὄνειρα. Ἐγὼ δὲν νυστάζω, ἂν καὶ εἶμαι κατάκοπος, ἐξηντλημένος. Ἐν τούτοις θὰ προσπαθήσω νὰ κοιμηθῶ διότι πρέπει νὰ σκέπτωμαι τὴν αὔριον, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάπαυσις δι' ἐμέ, ἕως ὅτου ...

Βραδύτερον.—Πρέπει ν' ἀπεκοιμήθην, διότι μ' ἐξύπνησεν ἡ Μίνα, ἥτις εἶχεν ἀνακαθήσει ἐπὶ τῆς κλίνης, μὲ βλέμμα ἔμπληκτον εἰς τὴν ὄψιν της. Ἔβλεπα καλά, ἐπειδὴ δὲν εἴχομεν ἀφήσει τὸ δωμάτιον εἰς τὸ σκότος. Ἔβαλε τὴν χεῖρα εἰς τὸ στόμα μου καὶ μοὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς·

— Σούτ ! εἶνε κάποιος εἰς τὸν διάδρομον.

Ἐσηκώθην σιγά, καὶ ἐλθὼν ἤνοιξα ἠρέμα τὴν θύραν.

Ἀκριβῶς ἔξωθεν, ἐξηπλωμένος ἐπὶ στρωμνῆς, ἔκειτο ὁ κ. Μόρρις ἄγρυπνος. Ὕψωσε τὴν χεῖρα ἐπιτάσσων μοι σιωπήν, κι' ἐψιθύρισε·

— Σούτ ! Πήγαινε πίσω στὸ κρεββάτι.

Ὅλα καλῶς ἔχουν. Ἕνας ἀπὸ μᾶς θὰ εἶν' ἐδῶ ὁληνύχτα, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό.

Τὸ ἦθος καὶ ἡ χειρονομία του ἀπέκλειον πᾶσαν συζήτησιν, ὅθεν ἐπέστρεψα καὶ εἶπα εἰς τὴν Μίναν. Αὐτὴ ἐστέναξεν καὶ σκιὰ μειδιάματος ἐφάνη εἰς τὸ πρόσωπόν της καθὼς εἶπεν :

— Ὤ ! ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός, διὰ τοὺς καλοὺς γενναίους ἀνθρώπους.

Καὶ κύψασα τὴν κεφαλὴν πάλιν ἀπεκοιμήθη. Γράφω τὸ παρὸν ἐπειδὴ δὲν ἔχω ὕπνον, μ' ὅλον ὅτι θὰ δοκιμάσω ἀκόμη.

4 Ὀκτωβρίου πρωΐ.—Καὶ πάλιν κατὰ τὴν νύκτα ἀφυπνίσθην ὑπὸ τῆς Μίνας. Αὐτὴν τὴν φορὰν εἴχομεν καλὰ καὶ οἱ δύο, καθόσον ἡ πρώτη κυανόφαιος γραμμὴ τοῦ λυκαυγοῦς ἤρχισε νὰ διαχαράσσηται εἰς τὸν ὁρίζοντα καὶ ἡ φλὸξ τοῦ ἀερίου ἦτο ὡς λαμπυρὶς μᾶλλον παρὰ ὡς δίσκος φωτός.

Μοῦ εἶπεν ἐν σπουδῇ.

— Σῦρε νὰ φωνάξῃς τὸν Καθηγητήν.

Θέλω νὰ τὸν ἰδῶ ἀμέσως.

— Διατί ; ἠρώτησα.

— Ἔχω μίαν ἰδέαν. Ὑποθέτω, πρέπει νὰ μοῦ ἦλθε τὴν νύκτα, καὶ ὡρίμασε χωρὶς νὰ ξεύρω. Πρέπει νὰ μὲ ὑπνωτίσῃ πρὸ τῆς αὐγῆς, καὶ τότε θὰ δυνηθῶ νὰ ὁμιλήσω.

— Πήγαινε γρήγωρα, φίλτατε· ἡ ὥρα περνᾷ.

Ἐπῆγα εἰς τὴν θύραν. Ὁ δόκτωρ Σούαρδ ἀνεπαύετο ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ ὅταν μὲ εἶδεν, ἀνεπήδησεν ὄρθιος.

— Τρέχει τίποτε ; ἠρώτησε τεταραγμένος.

— Ὄχι, ἀπήντησα· ἀλλ' ἡ Μίνα ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὸν δόκτορα Βὰν Ἔλσιγγ ἀμέσως.

— Πηγαίνω, εἶπε, κ' ἔτρεξεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ καθηγητοῦ.

Μετὰ δύο ἢ τρία λεπτὰ ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἦλθε μὲ τὰ νυκτικά του ἐνδύματα, ὁ δὲ Μόρρις καὶ ὁ λόρδος Γόδαλμιγγ ἦσαν εἰς τὴν θύραν μετὰ τοῦ Σούαρδ, ἐρωτῶντες ὅπως μάθωσιν. Ὅταν ὁ καθηγητὴς εἶδε τὴν Μίναν, ἀληθῶς ἐμειδίασεν, ἔτριψε τὰς χεῖράς του καὶ εἶπεν :

— Ὤ ! ἀκριβή μου κυρία Μίνα, αὐτὸ εἶνε μία μεταβολή. Ἰδέ, φίλε Ἰωνάθαν, ἀπηλαύσαμεν τὴν ἀκριβήν μας κυρίαν Μίναν ὀπίσω πάλιν ὅπως ἄλλοτε.

Εἶτα στραφεὶς πρὸς αὐτὴν εἶπε :

— Καὶ τί πρόκειται νὰ κάμω διὰ σᾶς ; Διότι αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν θὰ μ' ἐφωνάξατε διὰ τὸ τίποτε.

— Θέλω νὰ μὲ ὑπνωτίσετε, εἶπε. Κάμετε τοῦτο πρὸ τῆς αὐγῆς, διότι αἰσθάνομαι ὅτι τότε μπορῶ νὰ ὁμιλήσω καὶ νὰ ὁμιλήσω ἐλεύθερα. Σπεύσατε· ἡ ὥρα περνᾷ !

Χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, τῆς ἔνευσε ν' ἀνακαθήσῃ ἐπὶ τῆς κλίνης.

Τὴν ἐκύτταξεν ἀτενῶς, ἤρχισε νὰ τῆς κάμνῃ χειρονομίας μὲ ἡπλωμένην παλάμην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μετώπου καὶ τῶν χειρῶν. Ἡ Μίνα τὸν ἐκύτταζεν ὡς γοητευμένη, εἶτα βαθμηδὸν οἱ ὀφθαλμοί της ἐκλείσθησαν κ' ἐκάθισεν ἀκίνητος. Μόνον ἀπὸ τὴν κόλπωσιν τοῦ στήθους της ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ζῶσα. Ἡ καρδία μου ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ἔπαλλε.

Ἡ Μίνα ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς της· ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο ἡ ἰδία γυνή. Ὑπῆρχε πόρρω πλανώμενον βλέμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἡ φωνή της εἶχέ τι τὸ θλιβερῶς ὀνειρῶδες, πρωτάκουστον δι' ἐμέ. Ὑψώσας τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἐπιβάλῃ σιωπήν, ὁ Καθηγητὴς μὴ ἔνευσε νὰ εἰσαγάγω τοὺς ἄλλους. Εἰσῆλθον ὅλοι ἀκροποδητὶ κλείοντες τὴν θύραν, κ' ἐστάθημεν παρὰ πόδας τῆς κλίνης προσβλέποντες. Ἡ Μίνα δὲν ἐφαίνετο νὰ τοὺς βλέπῃ. Ἡ σιωπὴ διεκόπη ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Βὰν Ἔλσιγγ, ὁμιλοῦντος μὲ χαμηλὸν τόνον, ὥστε νὰ μὴ διαταράξῃ τὸν ροῦν τῶν σκέψεών της.

— Ποῦ εἶσθε ;

Ἡ ἀπάντησις ἦλθε μὲ τρόπον οὐδέτερον.

— Δὲν ἠξεύρω. Ὁ ὕπνος δὲν ἔχει χῶρον, τὸν ὁποῖον νὰ ὀνομάσῃ δικόν του.

Ἐπί τινα λεπτὰ ἐκράτησε σιωπή. Ἡ Μίνα ἐκάθητο δύσκαμπτος καὶ ὁ Καθηγητὴς ἀνέβλεπεν ἀτενῶς εἰς αὐτήν· οἱ ἄλλοι ἡμεῖς μόλις ἐτολμῶμεν ν' ἀναπνεύσωμεν. Εἶτα ὁ Βὰν Ἔλσιγγ καὶ πάλιν ὡμίλησεν :

— Ποῦ εἶσθε τώρα ;

Ἡ ἀπάντησις ἦλθεν ὀνειρώδης, ἀλλὰ οἱονεὶ μεμελετημένη, ὡς νὰ ἠρμήνευσε κάτι

Τὴν εἶχον ἀκούσει νὰ μεταχειρίζεται τὸν αὐτὸν τόνον ὅταν ἀνεγίνωσκε τὰς στενογραφικὰς σημειώσεις της.

— Δὲν ἠξεύρω. Εἶνε ὅλως παράδοξον δι' ἐμέ.

— Τί βλέπετε ;

— Δὲν μπορῶ νὰ ἴδω τίποτε· εἶνε ὁλοσκότεινα.

— Τί ἀκούετε ;

— Φλοΐσβον ὕδατος. Κοχλάζει ὁλόγυρα καὶ μικρὰ κύματα χοροπηδοῦν. Τ' ἀκούω ἀπ' ἔξω.

— Τότε εἶσθε ἐντὸς τοῦ πλοίου ;

Ὅλοι ἐκυττάζαμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, προσπαθοῦντες νὰ ἐννοήσωμεν τίποτε ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ φοβούμενοι νὰ μαντεύσωμεν.

Ἡ ἀπάντησις ἦλθε ταχεῖα.

— Ὤ, ναί !

— Τί ἄλλο ἀκούετε ;

— Τὸν θόρυβον ἀνδρῶν ποῦ τρέχουν ἐπάνω στὴν κουβέρταν. Ἀκούω κοότον ἁλύσεως καὶ τὸν μέγαν τριγμὸν τοῦ βαρούλκου ποῦ καταιβάζει τὸ φορτίον μέσ' στὸ ἀμπάρι...

— Τί κάμνετε ;

—Εἶμαι ἀκίνητος, ὦ, τόσον ἀκίνητος.

Εἶνε ὅπως ὁ θάνατος !

Ἡ φωνὴ ἔσβυσεν εἰς βαθεῖαν πνοὴν ὡς κοιμωμένου καὶ οἱ ἀνοικτοὶ ὀφθαλμοὶ ἔκλεισαν καὶ πάλιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνατείλει, καὶ εὑρέθημεν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἔβαλε τὰς χεῖράς του ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Μίνας καὶ ἀνέκλινε τὴν κεφαλήν της ἁπαλὰ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου της. Ἐκείνη ἀνεπαύθη ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ὡς κοιμώμενον παστὸν καὶ εἶτα μετὰ μακρὸν στεναγμὸν ἐξύπνησε καὶ προσέβλεψεν ἐν θαυμασμῷ ἰδοῦσα ὅλους μας τριγύρω της.

— Ὡμιλοῦσα εἰς τὸν ὕπνόν μου ;

Τοῦτο καὶ μόνον εἶπε. Ἐφάνη ὅμως νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, χωρὶς ἀνάγκην ἐξηγήσεως. Μόνον ἐζήτησεν ἁπλήστως νὰ μάθῃ τί εἶχεν εἰπῆ. Ὁ καθηγητὴς ἐπανέλαβε τοὺς ἰδίους της λόγους καὶ ἐκείνη εἶπε :

— Τότε δὲν πρέπει στιγμὴ νὰ χάσωμεν· ἴσως νὰ μὴ εἶνε ἀκόμη πολὺ ἀργά !

Ὁ Μόρρις καὶ ὁ Γάδαλμιγγ ἀνεπήδησαν πρὸς τὴν θύραν. ἀλλ' ἡ ἀτάραχος φωνὴ τοῦ καθηγητοῦ τοὺς ἀνεκάλεσε.

— Σταθῆτε φίλοι μου. Τὸ πλοῖον αὐτὸ ὁποῖον καὶ ἂν ἦτο ἐσήκωνεν ἄγκυραν ἐν ᾧ αὐτὴ ὡμίλει Ὑπάρχουν πολλὰ πλοῖα αἴροντα ἄγκυραν αὐτὴν τὴν στιγμήν, μέσα εἰς τὸν παμμέγιστον αὐτὸν λιμένα τοῦ Λονδίνου σας. Ποῖον ἀπ' αὐτὰ εἶν' ἐκεῖνο ποῦ ζητεῖτε ;

Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός, διότι ἐλάβομεν πάλιν μίαν λύξιν, ἂν καὶ ποῦ δύναται νὰ μᾶς φέρῃ δὲν γνωρίζομεν.

Δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τώρα τί σκοπὸν εἶχεν ὁ Κόμης ὅταν ἥρπασε τὰ χρήματα ἐκεῖνα. Ἐνοοῦσε νὰ φύγῃ, ἀκούσατέ με, νὰ φύγῃ ! Εἶδεν ὅτι μὲ ἓν μόνον κιβώτιον ποῦ ἔμενε καὶ μὲ ἓν στράτευμα ἀνθρώπων ποῦ νὰ τὸν κυνηγοῦν ὅπως οἱ σκύλλοι τὴν ἀλεποῦ, αὐτὸ τὸ Λονδῖνον δὲν ἦτο πλέον χῶρος δι' αὐτόν. Ἐπῆρε τὸ τελευταῖον κιβώτιόν του ἐπάνω εἰς ἓν πλοῖον καὶ φεύγει. Νομίζει ὅτι θὰ διαφύγῃ, ἀλλ' ὄχι· ἡμεῖς τὸν ἀκολουθοῦμεν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἠμποροῦμεν ν' ἀναπαυθῶμεν καὶ νὰ ἐρευνήσωμεν διότι ὑπάρχουν νερά. τὰ ὁποῖα αὐτὸς δὲν θέλει καὶ δὲν δύναται νὰ περάσῃ ἐκτὸς ἂν τὸ πλοῖον ἤγγιζε τὴν ξηράν, καὶ τοῦτο μόνον εἰς τὴν ὥραν τῆς πλημμύρας ἢ τῆς ἀμπώτιδος.

Ἡ Μίνα τὸν ἐκύτταζε περίφοβος, ἐρωτῶσα :

— Ἀλλὰ διατί νὰ τὸν κυνηγήσωμεν περαιτέρω, ἀφοῦ ἔφυγεν μακρὰν ἀπὸ μᾶς ;

Ἐκεῖνος τὴν προσέβλεψε σοβαρῶς ἐπ' ὀλίγον, εἶτα εἶπε περιαλγής :

— Διατί, ἀκριβή μου κυρία Μίνα, τώρα μᾶλλον παρά ποτε ὀφείλομεν νὰ τὸν εὕρωμεν, ἔστω καὶ ἂν πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἅδου :

Ἐκείνη ὠχριῶσα, λιποψυχοῦσα, ἠρώτησε :

— Διατί ;

— Διότι, ἀπήντησεν ἐπισήμῳ τῇ φωνῇ ὁ Βὰν Ἔλσιγγ, ἐκεῖνος δύναται νὰ ζήσῃ ἐπὶ αἰῶνας, καὶ σεῖς εἶσθε μόνον θνητή. Τὸν καιρὸν καὶ μόνον πρέπει νὰ φοβούμεθα τώρα, ἀφοῦ ἅπαξ ἔβαλεν ἐκεῖνο τὸ στίγμα ἐπὶ τ λαιμοῦ σας.

Μόλις ἐπρόλαβα νὰ ν ὑποσβαστάσω, πίπτουσαν ἐν λιποθυμίᾳ.

Εἰς μίαν ἡμέραν, ἅμα μαθόντες καλῶς τὰς κατ' αὐτόν, τὸν ἐβιάσαμεν ν' ἀπέλθῃ. Εἶνε πανοῦργος καὶ δυνατὸς ἅμα δὲ πράξῃ πολὺ κακὸν καὶ δὲν ὑποφέρει ὅπως ἡμεῖς. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἰσχυροί, ἕκαστος εἰς τὴν πρόθεσίν μας καὶ ὅλοι ὁμοῦ εἴμεθα ἰσχυρότεροι ἀκόμη. Λάβε νέον θάρρος, ἀγαπητὲ σύζυγε τῆς κυρίας Μίνας. Ὁ γὼν ἤρχισε καὶ εἰς τὸ τέλος θὰ νικήσωμεν— τόσῳ βέβαιον ὅσῳ ὅτι ὁ Θεὸς εἰς τὰ ὑψηλὰ κατοικεῖ καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ. Διὰ τοῦτο ἔχω μεγάλην παρηγορίαν ἐωσότου ἐπιστρέψωμεν.

(Ἀκολουθεῖ) **Βὰν Ἔλσιγγ**

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ πνευματισμὸς πάλιν εἶνε ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ. Ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ ὅλο περὶ αὐτοῦ γράφουν. Τὸ ἀξιοπεριεργότερον ὅμως εἶνε ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ὁ εἰδικὸς περίφημος ψυχολόγος Λομπρόζο, ὅστις ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Ἀνάγνωσιν» τοῦ Μιλάνου ἐκπληκτικὰ ἐξ ἰδίας πείρας πράγματα.

Κατὰ τὸν Λομπρόζο, τὸ πνεῦμα προσεκλήθη διὰ τῆς ἑξῆς μεθόδου. Ἐτοποθετήθη ἐν ἀγγεῖον χῶμα πηλοῦ εἰς κεκλεισμένον καὶ μὲ βαρὺν λίθον ἐξησφαλισμένον κιβώτιον. Τὸ διάμεσον medium ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὅταν ἠνοίχθη τὸ κιβώτιον παρετηρήθη ἀποτύπωμα ἐπὶ τοῦ χώματος, ὁμοιάζον πρὸς πρόσωπον σκελετοῦ νεκροῦ. Εἰς τὸ ἄρθρον του ὁ Λομπρόζο ὑποστηρίζει ἄνευ ἐπιφυλάξεων τὸν πνευματισμόν, τὸν ὁποῖον πρότερον περιεγέλα, τοῦ ὁποίου ὅμως τὴν ἀλήθειαν τώρα δὲν ἀρνεῖται πλέον. Ἀναφέρει περὶ πνευματιστικῶν συνεδριάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἐπὶ παρουσίᾳ *αὐτοῦ καὶ πέντε ἄλλων καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου* τὸ πνευματιστικὸν τραπεζάκι ἐσηκώθη ἕνα πῆχυν ὑπὲρ τὸ ἔδαφος καὶ ἐπετοῦσεν, ἐν ἄλλο μεγάλο συρτάρι δύο μέτρα ἀπέχον, ἔκλινε βαρὺ ἐπὶ τοῦ Διαμέσου, ἐδείχθη εἰς τὸ ὕψος μία χεὶρ καὶ ὕψωσε βάρος δέκα κοιλογράμμων καὶ ἄλλα ὅμοια.

Ἐν τέλει ὁ Λομπρόζο ἔσχεν εἰς ἡμισκοτεινὸν μέρος, καὶ ἐρυθρωπὸν φῶς, τὴν ἐμφάνισιν τῆς μητρός του, ἀποθανούσης. Ἓν φάντασμα κεκαλυμμένον μὲ πέπλον, ὁμοιάζον τὴν μητέρα του ἔκαμε τὸν γῦρον πρὸς τὸ τραπέζιον, τὸν ἐπλησίασε, τοῦ ἐψιθύρισε καὶ τὸν ἐφίλησεν, ἀφοῦ ἀπεκάλυψε τὸ πρόσωπόν της.

Τὸ Διάμεσον ἐκρατεῖτο κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς ἀπὸ τῶν χειρῶν ὑπὸ δύο φίλων του καὶ ἦτο δέκα τοὐλάχιστον ὑφεκατόμετρα ὑψηλότερα παρὰ τὸ φάντασμα.

Κατὰ τὰ πνευματιστικὰ συμβάντα ὁ Λομπρόζο λέγει ὅτι παρετήρησεν ἐκτὸς τοῦ φορέματος τοῦ Διαμέσου ἐν εἶδος χειρὸς ἢ ποδός, ὑφ' οὗ ἐκρατεῖτο τὸ Διάμεσον. Ἡ αἰσθητικὴ αὐτὴ χεὶρ ἔλαβεν ἕνα κώδωνα, κείμενον 1]2 μέτρον μακρὰν τοῦ Διαμέσου καὶ τὸν ἔκρουσε. Πιστεύει ὁ Λ. ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ Διαμέσου κατέχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἀντικαθιστᾷ τοὺς μῦς, νὰ ἀνασηκώνῃ βάρη, νὰ γράφῃ κτλ. καὶ νὰ ἐπιδρᾷ εἰς τὰ ἀπωτέρω ἀπέχοντα σημεῖα.»

Συγχρόνως μετὰ τοῦ Λομπρόζο, τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ τοῦ παπισμοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Καθολικῷ Πολιτισμῷ» ἐν μέλος τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, ὁ Π. Φράγκο, μελέτην, ἐν ᾗ ἀκριβῶς τὰ ἴδια λέγει μὲ τὸν Λομπρόζο, καὶ μὲ θάρρος δηλοῖ ὅτι σήμερον κυρίως μόνον ὀλίγοι (!) ἀρνοῦνται τὴν ἀλήθειαν τοῦ Πνευματισμοῦ.

ΣΤΗ ΔΙΠΛΟΣΚΛΑΒΩΜΕΝΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἐκεῖθε πέρα ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ ἀκόμη πάρα πέρα,
ἐκεῖ π' ὁ γέρω Ὄλυμπος ἐρεήφανα ψηλόνει
τῆς δοξασμέναις του κορφαῖς, ἐκεῖ σὲ σκλάβο ἀ-
[γέρα·
ἐκεῖ ποῦ βρόντα μιὰ φορὰ τὸ κλέφτικο μηλιόνι.
ἐκεῖ ποῦ πρῶτα ὁ Ρήγας μας ἀκούσθηκε νὰ ψάλλῃ
τοῦ Γένους τὴν Ἀνάστασι μὲ τὴ γλυκειά του λύρα·
ἐκεῖ μιὰ χώρα Ἑλληνικὴ μέσ', τὴν ἀνεμοζάλη
φορεῖ στεφάνι ἀκάνθινο, φορεῖ σκλαβιᾶς πορφύρα.
Νύχτα βαθειὰ καὶ σκοτεινὴ στὴ χώρα ἐκείνη ἁ-
[πλόνει,
τὰ Ἑλληνικὰ τὰ κάλλη της σιγά, σιγὰ μαραίνει
ὁ μαῦρος λίβας τῆς σκλαβιᾶς, τ' ἀγέρι δὲν μυρόνει
τοὺς κάμπους της, σὰν ἄλλοτε· ὦ! εἶνε σκλαβωμένη.
Πόνος φωλιάζει δυνατὸς στὰ πληγωμένα στήθεια,
βαθειὰ πληγόνει τὴν καρδιὰ τυραννικὸ μαχαῖρι
καὶ μὲ παράπονο πικρὸ σὰν νὰ ζητῇ βοήθεια
τείνει στὴ μάννα τὴ γλυκειὰ τὸ σκλαβωμένο χέρι.
Ἄχ ! ὅποιος μόνο ἔζησε σ' ἀγέρα σκλαβωμένο,
ὅποιος τῆς μαύρης τῆς σκλαβιᾶς ἐδοκίμασε τὸν
[πόνο
κ' ἔφαγε μ' αἷμα τὸ ψωμὶ καὶ δάκρυ ζυμωμένο,
σκλαβιὰ καὶ πόνος τί θὰ 'πῇ ἐκεῖνος ξεύρει μόνο.
Τὸ Γολγοθᾶ καὶ τὸ σταυρό, ἄχ ! μόν' ὁ σκλάβος
[ξέρει,
μόνον ὁ σκλάβος τὴ φορεῖ τὴν κόκκινη χλαμύδα,
τοῦ σκλάβου μόνο τὴν καρδιὰ ξεσχίζει τὸ μαχαῖρι,
σὰν τὸν πληγόνει ἡ βαρειά, ἡ ἄτιμη ἁλυσίδα.
. . . . . .

Κωνστ. Διγενάκης

ΛΑΪΚΟΝ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ

ΑΗ-ΔΗΜΗΤΡΙΤΗΣ

Αἱ ὀπῶραι πλέον παρῆλθον, ὁ τρυγητός, συνεπληρώθη καὶ αὐτός, πρὸ πολλοῦ, τὰ δὲ νέα κρασιὰ βράζουν τώρα, ἐντὸς τῶν βαρελιῶν, ζυμωνόμενα καὶ πληροῦντα τὰ ὑπόγεια ἀπὸ τὴν ζαλίζουσαν ἐκείνην βόχαν, ἡ ὁποία τόσον καθωδύνει τοὺς φιλοπότας. Εἰς τὰς ἀμπέλους, γυμναὶ αἱ κληματίδες, περιπλέκονται ὡς χαλασμένα δίκτυα, ὅπου τὰ ἀνακάτωσεν ἡ νοτιά, ἁπλωμένα εἰς τὸν ἥλιον.

Καὶ ἡ σουφριά μου ἡ προσφιλής, ὑπὸ τὸν ἴσκιον τῆς ὁποίας τὸν παχὺν τοσάκις ἀπεκοιμήθην τὰ θερινὰ μεσημέρια, ἀπογυμνοῦται τώρα ἀπὸ τὸ ὡραῖον της φύλλωμα, τὸ ὁποῖον καταπίπτον προστρίβεται μετὰ τῆς γῆς. Δὲν συναντᾷς πλέον εἰς τοὺς εὐρεῖς συκεῶνας, ὅπου τὸν Αὔγουστον ἐτραγουδοῦσαν, γύρω 'ς τὰς λιάστρας, ἁπλώνουσαι τὰ σῦκα πρὸς ἀποξήρανσιν, μὲ τόσην προσοχήν, ὡς νὰ ἐκτενοῦσαν εἰς τὸν γκεργκέφην.

Αἱ συκαῖ ἄφυλλοι, μὲ τοὺς τεφροὺς καὶ ρεβοὺς κλάδους των, ἐκτείνονται ὡς ἀπολιθωμένα ξερόκλαδα, βαπτισθέντα εἰς τὰς θέρμας τῆς Αἰδηψοῦ.

Μόνον εἰς ἐκείνην τὴν ὑγρὰν φάραγγα, μένουν ἀκόμη ὀλίγα κλωνάρια μιᾶς παμμεγίστης συκῆς, τῆς ὁποίας ὁ ὀγκώδης κορμὸς ἐκφύεται ἀπὸ μέσα ἀπὸ μίαν πηγὴν ἀειρρόων ὑδάτων.

Κ' ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν συκῆν ὁ Μπονόρας ὁ στραβοπόδης, ὅπου κοντὸς μὲ τὴν ὀγκώδη κεφαλήν του ὁμοιάζει πρὸς κορμὸν ἀγάλματος ἄνευ ποδῶν, παραγυιὸς τοῦ Καινούργιου Μοναστηριοῦ, καὶ ὅταν κατέρχεται εἰς τὸ χωρίον, δι' ὑπηρεσίαν, καὶ ὅταν ἀναβαίνῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, γαντζόνεται ἐπάνω εἰς τὴν συκῆν ὡς βάτραχος, ἀνιχνεύων νὰ εὕρῃ κανὲν ἀπόσκιον, ἀόρατον ὑπὸ τὰ πλατέα φύλλα. Καὶ εἰς τὴν κλιτὺν ἐκείνην πέραν τοῦ βουνοῦ, εἰς μίαν βαθεῖαν ὑπώρειαν, εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ Καινούργιου Μοναστηριοῦ, πρασινίζουν ἀκόμη τὰ κληματόφυλλα ἐπὶ ἀναδενδράδων, τὰς ὁποίας ἔχει φυτεύσει ὁ κηπουρὸς τῆς Μονῆς, ὁ ὀρεσίβιος πάτερ Μεθόδιος, αἵτινες ἔρπουσαι ἐπὶ τοῦ πρανοῦς περιεπλάκησαν εἰς τοὺς θάμνους τῶν κουμάρων, ὑπὸ τὴν ἀνήλιον λόχμην τῶν ὁποίων κρέμανται πάμπολλαι σταφυλαί, μὲ ὁλοπρασίνους ράγας, ὁποῦ δὲν ἔχουν σκοπὸν νὰ ὡριμάσουν πλέον, βορὰ τῶν μυῶν καὶ κοσσύφων.

Τὰ πρωτοβρόχια ἀφοῦ ἐκαθάρισαν τὴν γῆν ἀπὸ ὅλα τοῦ θέρους τὰ ξηρόχορτα, ἀφοῦ ἐσάρωσαν τοὺς χειμάρρους ἀπὸ ὅλα τὰ ξηρόκλαδα κ' ἐπότισαν τοὺς ἀγρούς, διψασμένους τόσους μῆνας, ἰδοὺ ἄνοιξαν τώρα τὴν εἴσοδον εἰς τὸ «μικρὸ καλακαιράκι», τὸ ὁποῖον ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν μας μὲ τὸν ἥλιον τὸν ζείδωρον καὶ θερμουργὸν μὲ τὰ χορταράκια του τὰ ὁλοπράσινα, τὰ ὁποῖα στολίζουν μὲ νέαν ἄνοιξιν τὰς αἱμασιὰς τῶν ἀγρῶν, καὶ μὲ τὰ λουλούδια του ἐκεῖνα, τὰ θυσσανωτά, τὰ ὁλομέταξα, τὰ χρυσάνθεμα τὰ χρυσᾶ. Τοῦ Ἁη Δημητριοῦ τὰ ἄνθη, τὰ δροσερὰ καὶ εὐώδη δενδράκια, τὰ ὁποῖα τόσον ἄφθονα στολίζουν τὸν μῆνα τοῦ Ὀκτωβρίου, τὸν Ἁη Δημητρίτην, ὅστις σιωπηλός, ὡς προσευχόμενος ἐρημίτης, παρέρχεται ἀπὸ τὸ χωρίον τὸ νησιωτικόν, σπεύδων ἔξω βιαστικὸς νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς ἐλαιῶνας, μὲ χαρὰν καὶ μὲ θάλπος, ὅπου ὅλαι αἱ νησιωτοποῦλαι πρωὶ-πρωὶ ἐξέρχονται εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ ἐλαιοκάρπου.

Ὄρθρος βαθύς, καὶ ὁ παπᾶ Κωνσταντῆς ἐσήμαινεν ἤδη εἰς τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας, τὸν ὁποῖον παρηκολούθησεν ἀμέσως, ὡς νὰ τὸν ἐπερίμεν, ἀπὸ ὥραν κρεμασμένος ἀπὸ τὴν καμπάναν, ὁ παπᾶ-Κονόμος τῆς Παναγίας τῆς Λιγινιᾶς. Τὴν ὥραν ὅπου ἡ πούλια ἡ ἀργυροκέντητος εὑρίσκεται εἰς τὸ μεσουράνημα προπορευομένη ἀπὸ τὰς ἀκτινοβολούσας πήχεις, μὲ τὸν ἀστέρα της πίσω δέσμιον, τὸν λαμπρὸν μεσονύκτιον, τὴν ὥραν αὐτὴν αἱ νησιωτοποῦλαι, ἐγερθεῖσαι, ἔψησαν τὴν πλακόπιταν, ἐτηγάνισαν τὰς ζαργάναις, ὅπου μεστάνυχτα τὰς φέρνει ὁ γέρο-Τρικκεριώτης ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ πυροφάνι, ἔλαβον εἰς τοὺς ὤμους των τὰς κόφας μὲ τοὺς κενοὺς σάκκους, ἐπέρασαν καὶ τὰ καλάθια σ' τὸ χέρι των καὶ ἐξέρχονται, συντροφιαὶς-συντροφιαίς, εἰς τοὺς ἐλαιῶνας, ἀφίνουσαι εἰς τὸ χωρίον μόνον τὸν μπάρμπα-Σαρχαφιανόν, ὅποῦ, μόνος αὐτὸς ἀκόμη, ἐπιτηδεύεται μὲ τὰ στέμφυλα ἐξάγων τὸ τσίπουρο παρὰ τὴν ἀκτήν, ὅπου ἔχει τὴν φυτειάς του καὶ τὰ καζάνιά του, δίπλα ς' τὸ κῦμα.

Εἰς τὸν ἐλαιῶνα τώρα, τὸν μῆνα Ἁϊ-Δημητρίτην, γίνεται καθ' ἑκάστην ἡ συγκέντρωσις τοῦ χωρίου. Ἐκεῖ τραγούδια καὶ χαρά, ἐκεῖ δουλειὰ καὶ γέλοια, ἐκεῖ ὅλον τὸ χωρίον ξεσπιτωμένον. Ἐκεῖ κ' ὁ γέρω-Δῆμος ὁ πρῶτος νοικοκύρης τοῦ χωριοῦ, ὅποῦ ἔχει τὰ περιβόλια τ' ἀλογάριαστα, καὶ τοὺ πολλοὺς τοὺς παραγυιοὺς καὶ τὰ πολλὰ μπλάρια. Χωμένος μέσα εἰς τοὺς ἐλαιῶνάς του, ἐπὶ κεφαλῆς στρατιᾶς ἐργατίδων, συνάζει ὁ γέρω-Δῆμος τὸν πεσόντα ἐλαιόκαρπον, σπεύδων ν' ἀποστείλῃ εἰς Θεσσαλονίκην τὸ πρῶτο χέρι, τὸ πριμαρόλι τῶν λαδιῶν του, μὲ τὸ κόττερον τοῦ καπετὰν-Νικόλα τοῦ Παυλάκη, ὅστις ἔχει τάξει εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, πρῶτος αὐτὸς ἀπὸ ὅλα τὰ νησιά, νὰ πηγαίνῃ τὸ πρῶτο λάδι εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Καὶ γελοῦν τὰ μάτια τοῦ γέρω-Δήμου, καὶ γελοῦν τὰ χείλη του, γελοῦν καὶ τὰ τεφρὰ μουστάκια του, τὰ μικρὰ καὶ ἀκανθωτά, ἐνῷ ἡ κυρὰ-Δήμαινα, ἡ πρώτη τοῦ χωριοῦ νοικοκυρά, ὅπου ἔχει τὸν γέρω-Δῆμο, μὲ τὰ πολλὰ περιβόλια καὶ τοὺς πολλοὺς τοὺς παραγυιούς, καὶ τὰ πολλὰ μουλάρια, ἑτοιμάζει τὸ γεῦμα τῶν ἐργατίδων ἀπέξω ἀπὸ τὸ καλυβόσπιτο, μαγειρεύουσα τὰ καβούρια, τὰ ὁποῖα τὴν νύκτα ἐσύναξεν ὁ γέρω-Δῆμος μὲ δύο παραγυιούς του, εἰς τὸ ρεῦμα κάτω τῆς Κεχρεᾶς, ἀνάψας τὸ πυροφάνιον, κοντὸς καὶ χονδρός, ὡς καλλικάντζαρος τῶν χερσαίων ὑδάτων.

— Ἄ κορίτσια μου ! τζάχτ' καὶ μᾶς πῆρε ἡ νύχτα !

Παραθαρρύνει ὁ γέρω-Δῆμος τὰς ἐργάτιδας εἰς τὸ μάζωμα, μὲ φωνὴν λαχταρίζουσαν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀντηχεῖ ὅλον τὸ βουνὸν καὶ ὅλον τὸ βαθύρρευμα. Ἄ, κορίτσια, καὶ ἔγινε τὸ πιλάφι μας, κ' ἔγιναν καὶ τὰ καβούρια !...

Καὶ ἀνεμίζουν τὰ μικρὰ καὶ ἀκανθωτὰ μουστάκια του ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ, ὡς καρκινοβατοῦντα νὰ φύγουν μὲ τὸν ἀέρα ποῦ φυσᾷ εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κεχρεᾶς τ' ἀνήλια.

Αἱ δὲ ἐργάτιδες, ὅλαι χαρωπαί, ὡς νὰ εἶνε θυγατέρες του, σπεύδουν εἰς τὴν ἐλαφρὰν ἐργασίαν

Μίαν-μίαν συνάζουν τῆς ἐληᾶς, γεμίζουν τὴν ποδιάν των. Μὲ τὴν ποδιάν των ἔπειτα γεμίζουν τα καλάθια, καὶ τ' ἀδειάζουν ἕνα-ἕνα εἰς τὰ σακκιά, μεγάλα καὶ ὑψηλά, τὰ ὁποῖα ὁ Γέρω-Δῆμος φορτώνων εἰς τὰ ζῶά του παραδίδει εἰς τοὺς παραγυιούς του νὰ τὰ μεταφέρουν εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖόν του, ὅποῦ ἔχει εἰς τὴν χώραν, κάτω, τὸ μεγαλήτερον ἐλαιοτριβεῖον, μὲ τὸ ὄνομα, τοῦ Γέρω-Δήμου, ἡ ταλιάγραις !...

Αὐτὸς δὲ μὲ ἕνα κοντὸν καὶ χονδρὸν κάλαθον, μισοκόφινον καλογηρικόν, ἀνιχνεύει ἔξω ἀπὸ τοὺς ἅλωνας τῶν ἐλαιῶν, περιμαζεύων τὸν καρπόν, τὸν ὁποῖον ἐσκόρπισαν μακρὰν τὰ ἀνεμοβρόχια καὶ παρέσυραν τὰ ρεύματα μέσα εἰς τῆς στιβιαῖς καὶ τῆς τρικοκκιαῖς.

— Νὰ, κι' ἄλλη μαυρομμάτα, κορίτσια!, κραυγάζει περιμαζεύων τὴν σκορπισμένην ἐλαίαν.

Καὶ τὰ κορίτσια ὅλα γελοῦν ἀπὸ τὴν χαράν των, καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν τοῦ αὐθέντου των, ὅστις ὁλονὲν ἐπαναλαμβάνει :

— Ἡ καϋμέναις ἡ μαυρομμάταις ! Ποῦ θέλετε νὰ μοῦ πᾶτε !... Σᾶς ἀφίνω ἐγὼ νὰ μοῦ φύγετε ;...

Ἡ Κεχρέα ὅλη, θαρρεῖς, γελᾷ καὶ χαίρει, πρὸς τῶν ἐργαζομένων τὴν χαρὰν καὶ τοὺς γέλωτας...

Ὅταν δὲ περάσῃ ἡ ἑβδομὰς τῶν ἐλαιώνων, ἕως νὰ πνεύσῃ νέος βοριᾶς καὶ κατακρίψῃ νέον ἐλαιοκαρπόν, τὸ δεύτερον χέρι, ἀρχίζουν τότε ἡ εὔμορφαις βραδυᾶς τῶν νυχτεριῶν εἰς τὸ φίλεργον καὶ φιλόπονον χωρίον, τὸ ὁποῖον ὡς κλῶσσα κάθηται ἐπάνω εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ βράχου.

Παρὰ τὴν ἑστίαν, ἐκ τῆς ὁποίας λαμπὰς ἀναδίδουν φλόγας αἱ δαδοῦχοι ρίζαι, καθήμεναι αἱ νησιωτοποῦλαι, ἄλλαι πλέκουν ἄλλαι γνέθουν, ἄλλαι κεντοῦν, ἐνῷ ἡ γραῖα ἁπλώσασα τοὺς πόδας της ἴσια, θετει ἐπάνω τὰ λαναρία της καὶ ἀρχίζει νὰ λανα-

ρίζῃ τὰ μαλλιά, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ὑφάνῃ τὰ ὑφάσματα τοῦ χειμῶνος τὰ χονδρά.

Ἀλλ' ὁ γερω-Δῆμος νέαν ἐργασίαν παρεσκεύασεν εἰς τὰς ἐργάτιδάς του, εἰς τὸν πολυσχιδῆ καὶ πολύεργον οἶκον του, μὲ τὰς μεγάλας ἀποθήκας καὶ πολλὰ ἀμπάρια του. Συγκαλέσας πληθὺν ἐργατίδων, ἐμβάζει αὐτὰς εἰς τοὺς σωροὺς τῶν καλαμποκιῶν, τὰ ὁποῖα ἐσύναζεν, ἀντίσπορον ἀπὸ τὰ χωράφια του πίσω καὶ ἀρχίζει τὴν προστριβὴν αὐτοῦ, εἰς συνεχεῖς νυχτερινὸς βραδυαῖς, παλεύων καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ καταρτίσῃ ταχέως τὸν καρπὸν διὰ τοὺς μύλους του, τοὺς ὑδρομύλους ὅπου ἔχει στὸ Κάστρο εἰς τοῦ Ἁγᾶ τὸ Ρεῦμα νὰ μὴ κάθωνται τώρα μὲ τὰ πολλὰ νερά, ἐνῷ ἡ κυρὰ-Δήμαινα ἡ καλὴ νοικοκυρά, ἑτοιμάζει νὰ προσφέρῃ εἰς ὅλους ἀναψυχὴν ἀπὸ τὸ ὡραῖόν της πετιμέζι, ποῦ κατεσκεύασε τὸν τρυγητὴν κρατήσασα ὁλόκληρον ἕνα φόρτωμα μούστου καὶ στήψασα καὶ τὰ ξεκούδουνα, τὰ ὁποῖα κάθε χρόνον τ' ἀφίνει εἰς τὴν κατοχήν της ὁ γέρω-Δῆμος ὁ ἄνδρας της.

Γύρω-γύρω τῆς ἑστίας καθήμεναι αἱ νεάνιδες, στηρίζουν διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν των, ὁριζοντίως κρατοῦσαι, σιδηρᾶν λεπίδα χονδρὴν καὶ λαμβάνουσαι τὰ βότσια τῶν καλαμβοκιῶν, ἕνα-ἕνα, συγκρούουν ἐπὶ τῆς κόψεως τῆς λεπίδος, προστρίβουσαι βιαίως αὐτά. Καὶ πίπτουν σωροὶ οἱ λοβοὶ τοῦ ἀραβοσίτου, κατακίτρινοι ὡς κιχριμπάρια, μὲ ἕνα λευκὸν μόνον ματάκι, ἐπὶ τῆς καλουμένης μιστριώτικης ψιάθου. Ἡ μονότονος ἐργασία μὲ τοὺς μονοτόνους κτύπους τῶν βοτσιῶν ἐπὶ τῆς λεπίδος ἐξακολουθεῖ καὶ ἀφοῦ κτυπήσῃ τὸ κόλι, τοὺς τρεῖς πενθίμους κτύπους του μὲ τὴν μεγάλην καμπάναν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, νὰ κλείσουν τὰ μαγαζιά, ἐξακολουθεῖ ἕως τὰ μεσάνυκτα, ὡς νὰ λαλήσῃ ὁ πρῶτος πετεινός, καὶ πέραν ἀκόμη, διότι αἱ ἱστορίαι καὶ τὰ παραμύθια τοῦ γέρω-Δήμου δὲν τελειώνουν τόσον γλήγορα, προκαλοῦσαι ἄφθονα τὰ γέλοια καὶ τὰ κακαρίσματα τῶν κοριτσιῶν.

—Μιὰ φορά, λέγει, μ'ἐπήρανε κορίτσια, νὰ μὲ κάμουν βασιλέα...

— Χά! χά! τὰ κορίτσια, καὶ κτυποῦν δυνατὰ τὰ βότσια ἐπὶ τῆς λεπίδος ὡς ἐπιδοκιμασίαν...

Ἤμουν γύφτος τότε κορίτσια...

— Χά, χά, χά, πάλιν τὰ κορίτσια καὶ κτυποῦν συνάμα δυνατώτερα τὰ βότσια των εἰς σημεῖον ἀποδοκιμασίας τῆς πρώτης τέχνης τοῦ αὐθέντου των.

Ἡ κυρὰ-Δήμαινα ἐθεώρησε καλὸν νὰ κατεβάσῃ τὰ μοῦτρα καὶ νὰ σκεπασθῇ ἀπὸ ἐντροπὴν τάχα, ἀλλ' ὁ γέρω-Δῆμος ἀντιληφθεὶς τοῦτο ξαναλέγει δυνατώτερα :

—Ἤμουνα, ὅπου λέτε, γύφτος τότε, — τί ; ἐντροπὴ εἶνε τάχα ; καμμιὰ ἐργασία εἰς τὸν κόσμο δὲν εἶνε ντροπή...— καὶ μὲ πῆραν νὰ μὲ κάμουν βασιλέα. Καβάλλα λοιπὸν ἀπάνω 'ς ἕνα ἄτι, μὲ κόκκινη σέλα καὶ χρυσᾶ γκέμια, μωρὲ-γυιέ μου, τραβοῦσα ἀπὸ μέσα εἰς τὸ δάσος καμαρωμένος σὰν γυφτοσκέπαρνο...

— Χά-χα-χά ! πάλι τὰ κορίτσια...

— Καὶ οἱ ταγματάρχηδες πίσω μὲ συνώδευαν, ὅλοι καβάλλα σ' ἄτια μαῦρα καὶ κόκκινα.

Κ' ἐκεῖ ποῦ περνούσαμε ἀπὸ ἕνα λόγγο, ἦτανε κάτι ἀρίκια, μωρὲ-γυιέ μου, κάτι ἀρίκια ; ἀπὸ 'κεῖνα... ποῦ κάμνουν οἱ γύφτοι τὰ κάρβουνα !...

Δὲν ἐβάσταξα ἅμα τὰ εἶδα. Ἀναστέναξα καὶ εἶπα :

— Μωρὲ ἀρίκια γιὰ κάρβουνα !

Αἱ νεάνιδες παύουν τὴν ἐργασίαν πρὸς στιγμὴν ν' ἀκούσουν τὸ τέλος, διότι ταῖς τὸ εἶχε ξαναπεῖ τὸ παραμῦθι ὁ γέρω-Δῆμος πολλαῖς φοραῖς...

—Σὰν τἄκουσαν αὐτὸ οἱ ταγματάρχηδες, μὲ κατεβάζουν, μωρὲ-γυιέ μου, ἀπὸ τὸ ἄτι 'ς τὴ στιγμή, μοῦ δίνουν μία σβερκιὰ καὶ μοῦ λένε :

— Ἐμεῖς πηγαίνουμε νὰ σὲ κάμουμε βασιλέα, καὶ σὺ θαυμάζεις τὰ 'ρίκια ;

Ἄϊντε παληόγυφτε !

Ὀρυγμὸς γελώτων καὶ κρότων ἐπηκολούθησε τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ· τὰ κορίτσια ἐγελοκοποῦσαν ζωηρὰ καὶ ἐκτυποῦσαν συνάμα καὶ τὰ βότσια τῶν καλαμβοκιῶν μὲ τὰς λεπίδας των εἰς μείζονα ἐπικράτησιν καὶ καγχασμὸν ἀτελεύτητον.

Ἀλλὰ ἡ Μαργίτσα ἡ μικροκαμωμένη ἐκείνη μέσα εἰς τὴς ἀργατίνες οὔτε γελᾷ οὔτε ὁμιλεῖ. Ἔχουσα κατεβασμένην τὴν μαύρην μανδήλαν της, ἐργάζεται σιωπηλὴ καὶ πενθηφοροῦσα καὶ κύπτει συγχρόνως νὰ μὴ φαίνωνται τὰ μαῦρα ματάκια της, ὁποῦ εἶνε κατακόκκινα ἀπὸ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα συχνοχύνει μέσα εἰς τὴν πολύκροτον καὶ πολύλογον ἐκείνην συντροφιάν. Ἐνθυμεῖται ἡ πενθηφόρος Μαργίτσα καὶ πόσα δὲν ἐνθυμεῖται ! Ἐνθυμεῖται ὅτι μεθαύριον ξημερώνει ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Καὶ ἐνθυμεῖται τὸν πατέρα της, τὸν μπάρμπα Δημητράκι, ὁποῦ πέθανε νέος ἀκόμη καὶ τὴν ἄφησεν αὐτὴν ὀρφανήν· ἡ μητέρα της ἀπὸ τὴν μεγάλην θλῖψιν ἀπέθανεν ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια, ἀφοῦ ἔκαμε πρῶτα ὅλα τὰ μνημόσυνα καὶ τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ μακαρίτου, τὸν ὁποῖον πολὺ ἀγαποῦσεν. Ἐνθυμεῖται ποῦ ἐώρταζαν πάντοτε τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα της. Ἐνθυμεῖται ὁποῦ τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς ἐστόλιζεν ἡ μητέρα της—Θεὸς σχωρέσ' τους—τὸ σπῆτι νὰ ξημερώσῃ στολισμένο κι' εὔμορφο πρῶτο ἀπ' ὅλα τὰ σπήτια τοῦ νησιοῦ, γιὰ ταὶς ἐπισκέψεις.

Ἀφοῦ δύο μέραις προτήτερα τὸ ἄσπριζε καὶ τὸ ἐσπογγάριζεν, ἐκρεμοῦσεν ἔπειτα τὴς πετσέταις τὴς καλαῖς, τὴς ὁλομέταξες πεστέταις, μὲ τὴς κίτρινες τὴς οὔγιαις, ὁποῦ τὴς εἶχε φυλαγμένας ς' τὴν μεγάλη κασσέλα, ἔργα τῶν φιλοπόνων χειρῶν της, τὴς ἐκρεμοῦσεν ἀπὸ τὰ καρφάκια γύρω σ' τὸν τοῖχο καὶ ἀερίζοντο σὰν σημαίαις ὁλομέταξαις, ὅταν ἐφυσοῦσεν ὁ σορόκος ὁ δυνατός, ὁποῦ ἦταν τὸ σπίτι, κάτω εἰς τὴν θάλασσαν, κατὰ σ' τὴ σκάλο. Ἀρμάτωνεν ἔπειτα τὰ ράφια εὔμορφα-εὔμορφα, ἀραδιάζουσα τὰ πιάτα τὰ πηληά, τὰ βενετσάνικα μὲ τὰ κλαδιὰ τὰ οὐρανιὰ καὶ τὰ μοναστηράκια, καὶ τὰ ἔστρωνε τὰ κλίμια τὰ βαρειὰ μὲ πολλοὺς χρωματισμοὺς καὶ ἐπερνοῦσε σ' ταῖς μαζηλάραις τὰ καλὰ τὰ ντύματα ἀτὸ ἀρχαῖα ὑφάσματα τῆς Σμύρνης ἐκλεκτά, δυσεύρετα σήμερον. Καὶ ἔστηνε τὴν τέμπλα εἰς τὴν ἄκρα ἐκεῖ μὲ τὰ προικιά της, τὰ ὑφαντά, σινδόνια καὶ κλίμια καὶ παπλώματα.

Καὶ σ' τὸ τραπέζι ἔστρωνε τὰ ὁλομέταξα τραπεζομάδυλα μὲ τὴς χρυσαῖς τῆς οὔγιαις κ' ἔθετεν ἐπάνω τὸ δίσκον μὲ τὰ γλυκά, τὰ κυδώνια, τὰ τριφτὰ καὶ τοὺς μπελτέδακς, μὲ τὰ ρακοπότηρα καὶ τὴς χρυσαῖς τῆς καραφίναις τῆς πολίτικαις μὲ τὰ ροσόλια καὶ πιοτά, καὶ τὴς χρυσαῖς κανάταις νὰ ἔλθουν μετὰ τὴν λειτουργίαν, οἱ καπετανέοι καὶ οἱ νοικοκυραῖοι νὰ χαιρετίσωσιν τὸν πατέρα της, τὸν μπάρμπα-Δημητράκη, ὁποῦ ἀπέθανε νέος ἀκόμη . . .

Σὰν σκοῦνα τρικάταρτη ἦτον ἁρματωμένο τὸ σπίτι τῆς ὀρφανῆς Μαργίτσας τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὸ ἐνθυμᾶται, ὁποῦ ἀπὸ τότε ὁποῦ ἀπέθανεν ὁ Μπάρμπα—Δημητράκης ὁ πατέρας της, δὲν ξαναστόλισε πλέον τὸ σπίτι οὐδὲ τὸ ἄνοιξεν ;

Μόνον τὴν ἡμέραν αὐτήν, ἀφοῦ δώσῃ ἀπὸ βραδὺς εἰς τὸν Παπᾶ—Κωνσταντῆν τὴν προσφορὰν καὶ μία δραχμὴ νὰ μνημονεύσῃ τὸν πατέρα της, θὰ ὑπάγῃ μαζὶ μὲ μία θεία της πίσω ἀπὸ τὴν Παναγίαν, τὴν Κανίστριαν, μέσα στὰ πεῦκα καὶ τὴς κουκουναριαὶς ν' ἀνάψῃ τὰ κανδήλια, γιὰ νὰ εὑρίσκεται μακρὰν ἀπὸ τὰς ὡραίας ἐκείνας ἀναμνήσεις της ὁποῦ τῆς προξενοῦν πόνον καὶ δάκρυα.

Ἀλλὰ ὁ Γέρω-Δῆμος τὴν ἐπῆρε τὸ μάτι του καὶ μὲ τὰ χώρατά του θέλει νὰ τὴν παραμυθήσῃ τὴν εὔμορφην κόρην, ὁποῦ ἐμεγάλωσε 'ς τὰ χέρια του.

— Τώρα κορίτσια, ἡ Μαργίτσα θὰ μᾶς πῇ τὴν «ἱστορία τοῦ ψαρρᾶ μὲ τὰ Τελώνια».

Ἀλλὰ ἡ Μαργίτσα ἀμίλητη, μὲ τὴν ψυχήν της μυστικὰ διαλεγομένη, ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναμνήσεις της, ἀπὸ τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἀποσπάσῃ.

Ἐνθυμεῖται ὁποῦ μὲ τὴν λειτουργίαν ἤρχετο ὁ Παπᾶ-Κωνσταντῆς 'ς τὸ σπίτι νὰ σηκώσῃ ὕψωμα....

Μὲ τὸν ἄρτον ὁποῦ ἔστελνεν εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῶν ἑορτῶν μαζὶ μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Μεγαλομάρτυρος, ἐζύμωνεν ἡ μητέρα της—Θεὸς χωρέστηνε—καὶ ἕνα ἄρτον ξεχωριστὸν διὰ τὸ ὕψωμον.

Ἤθελεν ἔλθει ὁ παπᾶ-Κωνσταντῆς πρῶτα-πρῶτα εἰς τὸ ἰδικόν της σπίτι· ἐφορτῶσεν ἀμέσως τὸ πετραχῆλι του, μπροστὰ εἰς τὸ εἰκονοστάσιον· ἄναπτε τὸ κηρίον καὶ θυμιάζον ἔψαλε τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου. Ὁ πατέρας της καὶ ἡ μητέρα της ἐβαστοῦσαν μίαν πετσέταν ἄσπρην δίπλα του μὲ εὐλάβειαν.

Ἡ Μαργίτσα ἐστέκετο πάρα πέρα μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια... Ὁ Παπα—Κωνσταντῆς βαστάζων τὸν ἄρτον ὕψωνεν αὐτὸν ἐκ τρίτου ἀναφωνῶν :

— Μέγα τὸ ὄνομα.

— Τῆς Ἁγίας Τριάδος ! συνεπλήρωσεν ὁ πατέρας της ὁ μπάρμπα—Δημητράκης, ἐνῷ ἡ Μαργίτσα κ' ἡ μητέρα της ἐπροσκυνοῦσαν.

— Παναγία Θεοτόκε, βοήθει τὸν δοῦλόν σου Δημήτριον ! ἐπέλεγεν ὁ ἐφημέριος καὶ κόπτων μερίδας ἀναλόγους ἔθετεν εἰς τῆς πετσέτες διὰ τοὺς ἑορτάζοντας εὐλογίαν.

Εἰς μίαν στιγμὴν σιωπῆς, αἴφνης αἱ βραχατροῦκαι κροτοῦν καὶ ἐκπηδοῦν ἀπὸ τῆς πυρᾶς αἱ μπαμπακοῦλαις, τὰς ὁποίας κρυφὰ-κρυφὰ εἶχε παρασκευάσει ἡ κυρὰ Δήμαινα, προσφιλῆ τρωγάλια διὰ τοὺς νυκτερεύοντας, προσχώνουσα εἰς τὴν καίουσαν τέφραν τῆς ἑστίας λοβοὺς ἀραβοσίτου, οἵτινες θερμαινόμενοι ἐκρήγνυνται σχάζοντες ὡς βολβοὶ βάμβακος ἑτοίμου πρὸς συλλογήν...

— Ξεκουρασθῆτε, κορίτσια, διατάσσει ἡ Γερω-Δήμαινα, κοντόσγεφεν ὁ Σπυρτζᾶς βλέπετε καὶ εἶνε χρόνοι ἡ νύχταις...

Τραντάζει τώρα τὸ ρεῦμα τῆς Κεχρεᾶς, ὅλον πέρα-πέρα. Κουδούνια καὶ διπλοκούδουνα κτυποῦν, παγήματα κατρακυλοῦν ζώων πεταλωμένων, ἀπὸ τὴν σάραν ἐκείνην, ἕνα κατηφορικὸν ἐλαιῶνα, τὰ ὁποῖα συμπρασύρουν μαζί των πέτρες καὶ χώματα μὲ κρότον καὶ ὀρυμαγδὸν κρημνιζομένων ἐρειπίων.

Ὁ Νικόλας ὁ Βλαμμένος, ὁποῦ σπέρνει κατέναντι εἰς ἕνα παληοχώραφον, ἕνα φτερὸ φακῆν ἀπὸ τὴν πρώϊμον, ἀφίνει τὴν τσάπαν του καὶ κάμνει τὸν σταυρόν του ἀκούων τὸν ποδοβολητὸν τῶν ζώων καὶ μὴ βλέπων τίποτε ἀπὸ τὸν κονιορτὸν τὸν διεγερθέντα ὡς νέφος. Μετ' ὀλίγον ὅμως στρατιὰ ὁλόκληρος ἐφάνη καταβαίνουσα ἀπὸ τὴν σάραν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἐλαιῶνος, ἴλη κτηνῶν, φορτωμένων μὲ ἐλαίας. Εἶνε τοῦ Γερω—Δήμου τὰ μουλάρια, τὰ ὁποῖα κουβαλοῦν εἰς τὴν χώραν τὰ φορτώματα τῶν ἐλαιῶν.

Καὶ σπεύδουν τὰ ζῷα κοντανασαίνοντα τὸν κατήφορον, ἐδῶν ἀπέσουν, ἐκεῖ νὰ σταθοῦν, ὡς μεθυσμένα. Κάθιδρα, φυσομανοῦντα, κοντοστεκόμενα. Καὶ κροτοῦν τὰ κουδούνια καὶ τὰ διπλοκούδουνα καὶ πλαταγοῦν ἡ βίτσαις τῶν παραγυιῶν καὶ βοΐζουν τὰ ρεύματα ὡς ἀπὸ κρότους ἐπερχομένης καταιγίδος.

Ὁ Νικόλαος ὁ Βλαμμένος, ἱστάμενος ἀκίνητος μὲ τὴν τσάπαν του, βλέπει τὸ ἐκπληκτικὸν θέαμα μετρῶν τὰ φορτώματα καὶ κάμνων τὸν στκυρόν του· Ἕνα-δύο-τρία τέσσαρα-πέντ-ἓξ.

Ἀλλὰ μία πυκνὴ λόχμη ἀπὸ ὑψηλὰς κομαρους ἀπέκρυψε ἤδη τὰ ζῷα τυῦ γερω Δήμου καὶ μόνον οἱ ποδοβολισμοὶ αὐτῶν ἀκούονται καὶ αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ συριγμοὶ τῶν παραγυιῶν, νὰ μὴ τοὺς πάρῃ ἡ νύχτα μέσα σ'τὰ ρεύματα...

Σὰν νὰ ἐφθόνησεν ὀλίγον ὁ Νικόλας ὁ Βλαγαφάνος. Στηρίζων τὴν τσᾶπαν ἐπὶ τῶν χωμάτων, ἐνητένισε τὸν οὐρανόν σὰν ἄνθρωπος ποῦ θέλει νὰ παραπονεθῇ. Ἀλλ' ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον ἀνεστέναξε καὶ εἶπε κυττάζων τὸν ἀγρόν του, τὸ παλιοχώραφο, καὶ τὴν φακήν του καὶ εἶπε :

— Τίς ἐστὶν ὁ πλούσιος ; Ἐπὶ τῷ ὀλίγῳ ἀναπαυόμενος.

Καὶ ἐπανήρχισε τὴν ἐργασίαν του, ἐνῷ διελθόντα πλέον τὸ ρεῦμα τὰ μοσχάρια τοῦ Γέρω-Δήμου τ'ἀμέτρητα, ἐχάθησαν εἰς τὴν καμπὴν τοῦ δάσους ὑπὸ τὰς κραυγὰς πάντοτε τῶν παραγυιῶν, οἱ ὁποῖοι σπεύδουν νὰ φθάσουν εἰς τὸ χωρίον, χωρὶς νὰ ἔχουν καιρὸν οὐδὲ κανένα τραγουδάκι νὰ ποῦν....

Νὰ κουβαλήσουν τὸν ἐλαιόκαρπον μὴ ἔμβῃ ὁ Σπυρτζιᾶς μὲ ἀνεμοβρόχια.....

Α. Μωραϊτίδης.

Εἶνε ἀνόητος ἀξίωσις νὰ ἐκφράζωμεν περιφρόνησιν καὶ νὰ καταδικάζωμεν ὡς ψευδὲς, ὅ,τι δὲν φαίνεται ἡμῖν ἀληθές.

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΒΡΟΧΗ

Ἥσυχο τώρα τὸ μεγάλο δωμάτιο τὸ σκεπάζει ἡ σιωπή, μιὰ σιωπὴ ποῦ ἁπλώνεται μὲ τὸ ἡμίφως τῆς συννεφιασμένης ἡμέρας. Ὅλα θυμίζουν κάτι περασμένο. Στοὺς σκοτεινοὺς τοίχους, τὰ παλιὰ κάδρα μὲ τὰ ξεθωριασμένα χρώματα μιλοῦν γιὰ μιὰ ζωὴ παλιά, μιὰ ζωὴ ποῦ δὲν ξέρουμε κι' ἂν ὑπῆρξε ποτέ.

Κάθε ἔπιπλο καὶ μιὰ ἐνθύμισι, κάθε ἦχος στεναγμός. Καὶ σὲ μιὰ γωνιά, τὸ τραπέζι μὲ τοὺς σωροὺς τῶν βιβλίων, τὸ σοβαρὸ τραπέζι στολισμένο μὲ ἕνα βάζο μαραμένα χρυσάνθεμα !

Καὶ τί δὲν λένε τώρα τὰ μαραμένα χρυσάνθεμα !

Ἔξω, τὸ σταχτί, τὸ λερωμένο χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀραιὰ καὶ μονότονα, δέρνουν τὸ τζάμι χονδρὲς σταλαγματιές. Βρέχει, ὅλο βρέχει. Ὁ οὐρανὸς μᾶς στέλνει ἀπὸ ψηλὰ τὴν ἀνίαν του.

Ἴσιος ἁπλώνεται ὡς πέρα ὁ δρόμος μὲ τ' ἀστραφτερὰ πλακόστρωτα. Κάθε λάκκος ἔγεινε καὶ μιὰ μικρὴ λίμνη, ποῦ καθρεπτίζεται στὸ θολὸ νερό της πειὸ θολὸς ὁ οὐρανός. Καὶ βλέπω ν' ἀργοπερνοῦν σκυφτοί, ποιὸς ξέρει ἀπὸ τὸ βάρος ποιῶν στοχασμῶν, οἱ ἄνδρες μὲ τὶς βαθειὲς ρυτίδες καὶ τὰ χαμηλὰ μέτωπα, καὶ ἡ γυναῖκες μὲ τὴν ψεύτικη λάμψι. Τοὺς βλέπω νὰ περνοῦν, ἴσκιοι μιᾶς στιγμῆς, καὶ νὰ χάνωνται, νὰ σβύνουν στὸ μάκρος τοῦ δρόμου, ἐν ᾧ ἀκούεται μονότονα ὁ ψίθυρος τῆς σιγανῆς βροχῆς, σὰν ἀποχαιρετισμὸς ὅλων τῶν πραγμάτων ποῦ διαβαίνουν καὶ δὲν θὰ ξαναγυρίσουν ἴσως ποτέ !.... **Γ. Μ.**

ΤΙ ΛΕΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ

Ἐξετάσεις... διὰ γάμον

Θαυμάσιον τρόπον εὗρεν ὁ Ἄγγλος Χάϊνες διὰ νὰ ἐκλέξῃ τὴν σύντροφον τοῦ βίου του. Ὁ κ. Χάϊνες ἐθεωρεῖτο ἀξιόλογος ὑποψήφιος γαμβρός, ἦτο πλούσιος καὶ ἀνεξάρτητος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἠδύναντο νὰ τοῦ κατηγορήσουν εἶνε ἐκκεντρικαί τινες ἰδέαι καὶ συνήθειαί του, τὰς ὁποίας ὅμως μελετημένως ἀπέκρυπτε. Οὕτω π.χ. ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ἔρως δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ ἐπηρεάζῃ τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου, καὶ ὅτι εἷς τίμιος ἀνὴρ καὶ μία καλὴ νοικοκυρὰ γυνὴ ταχέως θὰ ἀγαπήσωσιν ἀλλήλους. Καὶ ἔλεγε δημοσίᾳ, ὅτι ἂν εὕρισκε μίαν καλὴ νοικοκυρὰν θὰ τὴν ὑπανδρεύετο, καὶ ἤγγυᾶτο περὶ τῆς ἀγάπης.

Τὴν δήλωσίν του ἔλαβον ὑπὸ σημείωσιν, καὶ μίαν πρωΐαν τῷ παρουσιάσθησαν 15 κυρίαι, δηλώσασαι ὅτι προθύμως ὑποβάλλονται εἰς... ἐξετάσεις. Ὁ κ. Χάϊνες δὲν ἐδίστασε· ἐνοικίασε τὴν αἴθουσαν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἤρχισε τὰς τακτικὰς... ἐξετάσεις.

Ἀπηύθυνεν εἰς τὰς ὑποψηφίους νύμφας τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις, γραπτάς. Ὀνόμασέ μου 7 γλυκύσματα καὶ τὴν καλλιτέραν κατασκευὴν αὐτῶν. Τὸ κυρίως γεῦμα πρέπει νὰ τὸ λαμβάνῃ τις τὸ μεσημέρι ἢ τὸ ἑσπέρας; Πρέπει νὰ δίδωνται εἰς τὰ νήπια κατὰ τὴν ὀδοντοφυΐαν νὰ δαγκάνουν κουλουράκια γόμμινα; Δὸς τὸν ὁρισμὸν μεταξὺ ἄρτου καὶ παξιμαδίου. Πῶς τὰ δύο παρασκευάζονται; Περίγραψε ἓν καλὸν τῆς στιγμῆς πρόγευμα ἀπρόοπτον, καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ σύζυγός σου φέρῃ νὰ προγευματίσωσι μαζῆ του 3 φίλους του. Μὲ 100 λέξεις περίγραφέ μου τί φρονεῖς περὶ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ὑπάνδρου καὶ τῆς ὑπάνδρου. Δὸς ἕνα κατάλογον 6 κυρίων ὀνομάτων ἀρρένων καὶ θηλέων τὰ ὁποῖα σοῦ ἀρέσουν νὰ δοθοῦν εἰς τὰ τέκνα.

Τὰς ἐξετάσεις παρηκολούθει ὁ κ. Χάϊνες ἀπαθῶς· ἐδεικνύετο ἀδιάφορος, ποία ἐκ τῶν 15 ἐξεταζομένων θὰ ἔλυε τὰ ζητήματα. Δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι αἱ κυρίαι εἶχαν κλείσῃ συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν. καὶ εἶχον ὑποχρεωθῇ ἀμοιβαίως νὰ ἀπορρίψωσι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, διὰ νὰ μάθουν εἰς τὸν αὐθάδη νέον νὰ ἔχῃ καλλιτέραν ἰδέαν περὶ τοῦ θήλεος γένους καὶ τῆς σημασίας τῆς ἀγάπης ἐν τῷ γάμῳ. Καὶ ὅταν αὐτὸς ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἐδιάλεξε μίαν *νεαρὰν 43 ἐτῶν*, ὄχι εὔμορφην, αὐτὴ δὲν ἐδέχθη τὴν ἐκλογήν. Ἡ δευτέρα ἐκλεχθεῖσα ἔκαμε τὸ ἴδιον· ἡ τρίτη ἐπανέλαβε τὰ τῶν πρώτων· καὶ τότε μετὰ λύπης ἐπληροφορήθη περὶ τῆς γυναικείας συνωμοσίας.

Καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἐξετάσεων, ἀμέσως μετὰ μίαν ὥραν, ἐζήτησεν εἰς γάμον τὴν δεσποινίδα Βράντ, ὡραιοτάτην χήραν, ἥτις δὲν εἶχε λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἐξετάσεις!

Ὅλοι ὅμως ἐγέλασαν διὰ τὸν παράδοξον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἠθέλησε νὰ εὕρῃ... νύμφην!

***

«Δὲν ἔχει ἡ δεσποινὶς Πλόουερ λιγεράν καὶ ὡραίαν φωνήν ;»

«Ἀληθινά. Τὴν συνεβούλευσα νὰ ψάλλῃ πάντοτε τὰ χριστουγεννιάτικα ἄσματα.»

«Διατί ;»

«Διότι θὰ ψάλλῃ μόνον ἅπαξ τοῦ ἔτους.»

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅταν βλέπω τὰς τραπέζας κεκαλυμμένας ὑπὸ παμπληθῶν ὄψων, φαντάζομαι ὅτι βλέπω τὴν ποδάγραν, τὴν ὑδροπικίωσιν, τὸν πυρετόν, τὴν ληθαργίαν καὶ τὰς πλείστας τῶν ἄλλων ἀσθενειῶν ἐνδρευούσας ὑπὸ ἕκαστον φαγητόν.

***

Οὐχὶ ἀκινδύνως μία γυνὴ ἔρχεται εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ δημοσίου, ἔστω καὶ διὰ τῶν ταλάντων της.

***

Τὸ χρῆμα δὲν πρέπει νὰ εἰσέρχηται εἰς τὸν οἶκον τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων εἰμὴ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς.

ΤΑ ΕΝΔΟΞΑ ΔΕΝΔΡΑ

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἔπιπτεν ἡ δρῦς τοῦ Οὔγου Φώσκολου. Τώρα ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ ἐπισης περιφήμου δένδρου, τῆς Πτελέας τῶν Ἠλυσίων πεδίων, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀλφρέδος Μυσσὲ ἀνεπαύετο κατὰ τὰς θερινὰς δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ ἐνεπνέετο πρὸς συγγραφὴν τῶν περιφήμων *Νυκτῶν* του.

Διηγοῦνται, ὅτι ἐζητήθη ἡ ἄδεια ποτὲ ἀπὸ τοῦ Φέλιξ Φὼρ, ὅταν ἦτο πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, νὰ καταρριφθῇ ἡ πτελέα ἐκείνη διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ χάραξις ὁδοῦ, ἀγούσης κατ' εὐθεῖαν εἰς τὰ Ἠλύσια· καὶ ὁ Φὼρ ἀπήντησε: Ἡ ὁδὸς αὐτὴ δὲν θὰ ἐπρόσθετε τίποτε εἰς τὰς ὡραιότητας τῶν Παρισίων· ἐνῷ ἡ ἐξαφάνισις τοῦ δένδρου τοῦ μεγάλου ποιητοῦ θὰ ἀφῄρει μίαν πολύτιμον ποιητικὴν ἀνάμνησιν καὶ θὰ ἐλύπει τὴν Ἀδέλαν Κολέν, τὴν γειτονά μου, εἰς τὴν ὁδὸν Δουράλ· καὶ ἐγὼ δὲν θέλω νὰ δυσαρεστήσω οὔτε τοὺς ποιητάς, οὔτε τοὺς πιστοὺς φίλους τοῦ συγγραφέως τοῦ *Ρολλά*». Καὶ οὕτω ἡ γηραιὰ πτελέα ἔμεινεν, ἕως οὗ τὸ ἔσχατον γῆρας τὴν ἐθανάτωσε πρὸ ὀλίγου.

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ γράψῃ λίαν ἐνδιαφέρονν κεφάλαιον τῆς βοτανικῆς, πραγματευόμενος τὰ ἔνδοξα δένδρα.

Ἐν Ἰταλίᾳ σώζεται ἡ δρῦς τοῦ Τάσσου, ἔν τινι κήπῳ τοῦ χωρίου Ἅγ. Ὀνούφριος· ὑπ' αὐτὴν ἀνεπαύετο ὁ μέγας ποιητὴς πολλάκις ἀπολαύων τῆς θέας τοῦ λαμπροῦ πανοράματος τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων. Τῷ 1842 κεραυνὸς τὴν διέσχισε, καὶ τῷ 1891 ἄλλη πάλιν θύελλα πολὺ τὴν ἔβλαψε.

Ἔνδοξος εἶνε ἡ φιλλύρα τῆς Νόϋστατ τῆς Βυρτεμβέργης, ἧς ἡ κορυφὴ ἔχει περίμετρον 133 μέτρων καὶ οἱ κλῶνοι ὑποστηρίζονται ὑπὸ 106 στηλῶν μαρμαρίνων. Περὶ τὸ τέλος τοῦ 16ου αἰῶνος ἠθέλησε νὰ λαξευθῇ τὸ στέμμα του ἐπὶ δύο ἐκ τῶν στηλῶν ἐκείνων. Ἔνδοξος εἶνε καὶ ἡ φυλλύρα τοῦ Φρύβουργ φυτευθεῖσα τῷ 1476, τὴν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Μοράτ, παρὰ τὸν νεκρὸν νεανίου τινὸς χωρικοῦ ἀποθανόντος ἀπὸ κύπωσιν, διότι ἔτρεξε νὰ ἀναγγείλῃ τὴν νίκην. Ἔχει περίμετρον ὁ κορμὸς 5 μέτρων.

Εἰς τὸ Ἀλλουβίλ, παρὰ τὸ Ὑδετότ, ὑπάρχει ὀνομαστὴ πλάτανος, ἧς ἡ βάσις εἶνε 10 μέτρων περιμέτρου. Ἔχει κούφωμα μέγα ἐν εἴδει σπηλαίου, καὶ τὸ κούφωμα αὐτὸ διατελεῖ εὐκτήριος οἶκος, πλήρης ἀναθημάτων. Ὑπὲρ τοῦτον ὑπάρχει τὸ κελλίον ἑνὸς ἀναχωρητοῦ, οὗ ἡ κλίνη ἐσκαλίσθη εἰς αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦ δένδρου· καὶ ἀκόμη ὑψηλότερον εἶνε καὶ κωδωνοστάσιον μακρόν. Ἡ πλάτανος αὐτὴ ἀριθμεῖ βίον ἐννέα αἰώνων, εἰς τὸν 17ον αἰῶνα κατεσκευάσθη τὸ εὐκτήριον αὐτοῦ. Ἡ παράδοσις πολλὰ λέγει περὶ βασιλέων, τροῦβαδούρων, μαχητῶν, οἵτινες ἀνεπαύθησαν καὶ ἔψαλαν ὑπ' αὐτήν, περὶ θυελλῶν, αἵτινες τὴν προσέβαλον χωρὶς νὰ τὴν καταστρέψωσι, περὶ πυρκαϊῶν αἵτινες μάτην ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐπαναστατῶν ἀνήφθησαν εἰς αὐτήν. Τὸ γιγαντιαῖον δένδρον πάντοτε ζῇ, πρασινόφυλλον καὶ εὔκαρπον.

Θαυμαστοτέρα εἶνε ἀκόμη ἡ δρῦς τῆς Μοντραβάϊλ, ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν δρυῶν τῆς Γαλλίας, ἧς ἡ βάσις εἶνε 26 μέτρων καὶ ἡ κορυφὴ 120 μέτρων περιφερείας. Εἰς τὴν αἴθουσαν τὴν σκαλισμένην ἐντὸς αὐτῆς, 12 πρόσωπα ἀνέτως δύνανται νὰ καθίσωσι καὶ νὰ φάγωσι. Ἀριθμεῖ βίον 18 ἢ κατ' ἄλλους 20 αἰώνων (2000 ἐτῶν!) καὶ εἶνε ὅμως πάντοτε ἀκμαία.

Μία καστανέα περίφημος εἶνε ἐπὶ τοῦ ἡφαιστείου Αἴτνας τῆς Σικελίας. Ἔχει ὑπερμεγέθη ἔκτασιν τοῦ φυλλώματος. Ἡ παράδοσις λέγει, ὅτι ὁ Ἰωάννης τῆς Ἀραγωνίας ἐπεσκέφθη τὴν Αἴτναν ἐρχόμενος ἐξ Ἱσπανίας. Ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τότε τὸν ἠκολούθησαν εἰς τὴν ἐκδρομήν. Ἐκραγείσης αἴφνης θυέλλης, ἡ βασίλισσα καὶ ἡ ἀκολουθία της κατέφυγον καὶ προεφυλάχθησαν ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κορμοῦ ἔχει κατασκευασθῇ οἰκίσκος μὲ φοῦρνον ὅπου ψήνονται τὰ κάστανά της.

Πλάτανος κολοσσιαία εἶνε παρὰ τὴν Σμύρνην, παρὰ τὴν πρὸς τὸν Βουρνόβαν ὁδόν. Ἡ ὁδὸς αὕτη διέρχεται ὑποκάτω μεγάλου τόξου σχηματιζομένου ὑπὸ τοῦ ἐσχισμένου κορμοῦ της.

Ὄχι ὀλιγώτερον γνωστὴ καὶ ὀνομαστὴ εἶνε μία πλάτανος εἰς τὴν νῆσον τῶν Σποράδων Κῶ, ἥτις μὲ τοὺς κλώνους της σκεπάζει ὅλην τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν ὁποίαν οἱ κάτοικοι λατρεύουσι πραγματικῶς.

Μία δρῦς ὑπάρχει εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Βρινιόλ, ἥτις ἦτο ἤδη ἀπὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ὀνομαστή. Ὁ Κάρολος ΙΘ'. παρευρέθη ἐκεῖ ὑπὸ τοὺς κλάδους της εἰς χορὸν δοθέντα πρὸς τιμήν του. Ὑπὸ τοὺς κλώνους τῆς συκομορέας τοῦ Τρὸνς συνήχθησαν τῷ 1424 οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Κοινοτήτων τῆς Δημοκρατίας Γριχὸντ καὶ ἐκεῖ συνεδρίαζον. Τῷ 1824 κατὰ τὴν τετάρτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνηγέρθη ἐντὸς αὐτῆς παρεκκλήσιον πρὸς ἀνάμνησιν.

Τὸ περίφημον δένδρον, ἡ φηγὸς τοῦ Πὼπ παρὰ τὸ Βίνφιλδ, εἶνε ἀσήμαντος ὑπὸ βοτανικὴν ἔποψιν. Ἀλλὰ ὑπ' αὐτὸ ἠρέσκετο νὰ ἀναπαύηται καὶ νὰ ρεμβάζῃ παιδίον ὁ Πὼπ. Ἐπιγραφαὶ πολλαὶ ἐχαράχθησαν ἐπ' αὐτῆς πρὸς τιμὴν τοῦ συγγρεφέως «Περὶ τοῦ ἀνθρώπου» «τῆς Προσευχῆς» καὶ τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ μεγάλου ἐκείνου ποιητοῦ.

Εἰς τὸν κῆπον τῆς Βίλλας ἐν Φεϊλανκοὺρ ὑπάρχει ὁ κισσός, ὃν ἐφύτευσεν ὁ Ζὰν-Ζὰκ-Ρουσσὼ, φέρων καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδίου. Εἰς τὸν Βοτανικὸν κῆπον τῶν Παρισίων ὑπάρχει ἀκόμη ἡ γηραιὰ ἀκακία, ἣν ἐφύτευσε πρὸ 300 ἐτῶν ὁ Ροβέν. Ἐξ αὐτῆς διεδόθη ἄφθονον τὸ δένδρον εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν. Ὄχι πολὺ μακρὰν ὑπάρχει καὶ ἡ Κέδρος τοῦ Λιβάνου, ἣν ὁ ἴδιος Ροβὲν ἐφύτευσε τῷ 1635 ἐκεῖ. Τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐξηφανίσθη τὸ περίφημον δένδρον τῆς Κρακοβίας, τὸ ὁποῖον λέγεται ὅτι ἰδίαις χερσὶν ἐφύτευσεν ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων εἰς τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου.

Παρὰ τὰ ἱστορικῶς ἔνδοξα ταῦτα δένδρα δύνανται νὰ μνημονευθῶσι τὰ γιγαντιαῖα δένδρα. Τέσσαρα τοιαῦτα εἶνε ἐν Καλλιφορνίᾳ, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὕψος 100 μέτρων καὶ περίμετρον 10 μέτρων καὶ ἡλικίαν ἴσως 2000 ἐτῶν! Ὁ *Ηρακλῆς*, ὅστις κατεστράφη ὑπὸ θυέλλης τῷ 1862 εἶχε μῆκος 91 μέτρων, περίμετρον δὲ 8 μέτρων ὁ κορμός του. Εἶχεν ἡλικίαν 1232 ἐτῶν. Ὁ *Λεβιάθαν*, καταπεσών, εἶχεν 96 μέτρων ὕψος, 6 μ. περίμετρον καὶ ἡλικίαν 1500 ἐτῶν. Σώζεται τὸ κάτω μέρος τοῦ κορμοῦ σχηματίζον εἶδος θόλου, ὑφ' ὃν δύναταί τις νὰ διέλθῃ ἔφιππος. Ἄλλοι γίγαντες τῆς Καλλιφορνίας ἀριθμοῦν ὕψος πλεῖον τῶν 100 μέτρων καὶ 25—30 μ. περίμετρον. Τοιαῦτα δένδρα ὑπολογίζεται ὅτι δὲν ἀριθμοῦν ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 3000 ἐτῶν. Ἡ περίφημος κυπάρισσος τῆς Σαπουλτόπεκ ἀριθμεῖ βίον κατὰ τοὺς βοτανικοὺς 5000 ἐτῶν. Ὁ Δουμὼν εἶδεν ἐν Αὐστραλίᾳ συκῆν, ἧς ὁ κορμὸς εἶχεν 20 μέτρ. περίμετρον καὶ 13 βάσιν. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου τῷ 1862 ἐθαυμάζετο τράπεζα ἐξ εὐκαλύπτου μακρὰ 23 μέτρα καὶ πλατεῖα 3.20. Πολλοὶ εὐκάλυπτοι τῆς Αὐστραλίας ἔχου ὕψος ὑπὲρ τὰ 100 μέτρα καὶ 30 μ. περιφέρειαν.

Ὁ μεγαλήτερος γίγας τῶν δένδρων εἶνε ἡ Ἀδανσόντα, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Λιννατος, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν μαλαχοειδῶν. Ὁ Ἀδανσὼν ὑπελόγισεν ὅτι ἓν δένδρον τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον εἶδεν εἰς τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου ἔχει 20 μέτρων διάμετρον καὶ 60 μέτρ. περιφέρειαν. Ἀριθμεῖ ζωὴν 5150!

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Μετοχαὶ..... θαυματουργοὶ

Οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὰ χρηματιστήρια δὲν θὰ λησμονήσουν ποτὲ τὰς μυθώδεις ἀξίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆλθον αἱ μετοχαὶ τῆς ἑταιρείας *Φίατ* (=Γεννηθήτω). Ἀλλ' αἱ τιμαὶ ἐκεῖναι εἶνε παιδαριώδεις ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι εἰς τὸ Χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου ἐπωλήθησαν ἐσχάτως ἐξ μετοχαὶ μιᾶς ἑταιρείας πρὸς ἐξαγωγὴν ἀδαμάντων ἐν Ἀφρικῇ, εὑρεθεῖσαι μεταξὺ τῶν ἐγγράφων ἑνὸς οἰκονομολόγου, φονευθέντος πρό τινος.

Αἱ μετοχαὶ ὅταν ἐξεδόθησαν ἐστοίχιζον 150 φράγκα, καὶ ἐπωλήθησαν ἐπὶ τέλους 112,291 φράγκα ἑκάστη, ὡς νὰ ἐλέγομεν μὲ κέρδος χιλίων ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Δήμαρχος ζυγιζόμενος

Μεταξὺ τῶν διαφόρων διατυπώσεων, τὰς ὁποίας ἡ παράδοσις ἔχει ἀκόμα σεβαστὰς καὶ ζωντανὰς ἐν Ἀγγλίᾳ, ἰδίως κατὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ δημαρχικοῦ ἀξιώματος, μία τῶν περιεργοτάτων εἶνε ἡ τελουμένη ἐν τῇ πόλει Χάϊ-Βικόμπ. Ἐκεῖ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ δήμαρχος ζυγίζεται ἐπισήμως ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν θρησκευτικῶν, πολιτικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν. Λέγεται, ὅτι τὸ παράδοξον ἔθιμον ἀναμιμνήσκει ἐν ἐπεισόδιον συμβὰν πρὸ ἱκανῶν ἑκατονταετηρίδων. Διαρκούσης φοβερᾶς πείνης οἱ πολῖται ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσουν τὸν παχύτερον μεταξὺ τῶν κατοίκων διὰ νὰ τὸν φάγουν, καὶ ἡ τρομερὰ ἀπόφασις ἐζετελέσθη ἐπὶ τοῦ δημάρχου. Ἡ παράδοσις δὲν βεβαιοῖ ἂν πράγματι συνέβη τοιοῦτόν τι.

Ἡ Βέρθα Κρουὺπ

Ἡ κληρονόμος τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ τηλεβολοχύτου, ἥτις τελευταῖον ὑπανδρεύθη ἀπέκτησεν ἕνα νέον τίτλον «Βασίλισσα Κρούπ». Τὸ εἰσόδημά της αὐξάνει ὁμοῦ μὲ τὴν κοινωνικήν της περιωπὴν καὶ δύναμιν. Τὸ ἀποθεματικὸν τῶν ἔργων τοῦ Ἔσσενρ κατά τινα νεωστὶ δημοσιευθέντα ἰσολογισμόν, ἀνέρχεται ἤδη εἰς 2,000.000 λιρῶν περίπου κατ' ἔτος.

Ἡ Βέρθα Κρουὺπ εἶνε ἀπόλυτος ἰδιοκτήτης τοῦ βασιλείου της.

Εἰς τὸ Ἔσσεν μόνον ἔχει 40,000 ἐργατῶν μοχθούντων δι' αὐτήν, οἵτινες μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἀποτελοῦσι πλείονας τῶν 200,000 ἀνθρώπων ἐξαρτωμένων τώρα ἀπὸ αὐτήν. Ἂν προστεθῶσι καὶ ἄλλοι ἔκτακτοι ἐργάται, ἔχομεν ὁλικὸν ἀριθμὸν 300,000 ὑπηκόων.

ΠΡΩΤΥΠΟΣ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

(Ἱστορικὸν σημείωμα)

Ὁ Χαιρωνεὺς Πλούταρχος, ἐν λακωνικότητι ἀγαστῇ ἀφηγούμενος τὰ περὶ τῆς Τριανδρίας, Καίσαρος, Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου ἀποφασισθείσας καὶ ἐκτελεσθείσας προγραφὰς ὑπερόχων πολιτῶν Ρωμαίων, ἐν οἷς καὶ ὁ Κικέρων, καὶ κρίνων ταύτας, προσθέτει ἐπὶ λέξει. «Οὕτως ἐξέπεσεν ὑπὸ θυμοῦ καὶ λύσσης τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν, μᾶλλον δ' ἀπέδειξεν, ὡς οὐδὲν ἀνθρώπου θηρίον ἔστιν ἀγριώτερον, ἐξουσίαν πάθει προσλαβόντος». Ἐνῷ δὲ οὕτω χαρακτηρίζει τὰς πράξεις-ἐγκλήματα τῆς Τριανδρίας, βαίνων περαιτέρω, ἀφηγεῖται πῶς ὁ χιλίαρχος Ἐρέννιος ἔσφαξεν ἐπὶ τοῦ φορείου τὸν Κικέρωνα, ἀποταμὼν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας τούτου, διότι τοιαύτη ἡ αἱμοδιψὴς ἐντολὴ τοῦ Ἀντωνίου, προστάξαντος ἀμφότερα «ὑπὲρ τῶν ἐμβόλων ἐπὶ τοῦ βήματος θεῖναι, θέαμα Ρωμαίοις φρικτόν», δὲν ὀκνεῖ νὰ προσθέσῃ, ὅτι ὁ Ἀντώνιος, μικρὰν ἐκδηλώσας μεταμέλειαν, τὸν συντελέσαντα διὰ τῆς καταδείξεως τοῦ Κικέρωνος φιλόλογον παρέδωκε εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Κοΐντου Πομπωνίαν, ἥτις «*κυρία γενομένη τοῦ σώματος, ἄλλαις τε δειναῖς ἐχρήσατο τιμωρίαις, καὶ τὰς σάρκας ἀποτέμνοντα τὰς αὐτοῦ κατὰ μικρὸν ὀπτῆν, εἶτ' ἐσθίειν ἠνάγκασεν*».

Ἀγνοῶν πόσων καὶ τίνων ἀνδρῶν ψυχὰς ἅδι προΐαψεν ἡ Μεσσαλίνα καὶ πόσους ἐδολοφόνησεν ἡ Λαυρεντία Βοργία, ἀπορῶ πῶς ὁ Πλούταρχος παρῆλθε πρὸ τῆς Πομπωνίας ἐν σιγῇ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν συνοπτικὴν περιγραφὴν τῆς πρωτοτύπου ποινῆς, χωρὶς νὰ στιγματίσῃ ταύτην, ὡς ἐκφραστικώτατα ἐστιγμάτισε τὰς ἐξ ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων προγραφὰς τῶν φιλτάτων καὶ ἐγγυιάτων τῆς Τριανδρίας.

Καὶ ὁ μὲν φιλόλαος ἔφαγε βιαζόμενος τὰς ἰδίας αὐτοῦ σάρκας ὀπτάς, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι σύγχρονοι Ρωμαῖοι, ἄδηλον τίνες, πλὴν ἐθελουσίως ἐμιμήθησαν τοὺς σημερινοὺς ἀγρίους, διότι οὗτοι, τῇ εἰσηγήσε τοῦ Μαρίου καὶ τοῦ Σύλλα, «*καταθύσαντες ἄνθρωπον ἐγεύσαντο τῶν σαρκῶν*» χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐξεγερθῇ ἡ εὐγενὴς ψυχὴ τοῦ Χαιρωνέως, διότι οὔτε τὸ θῦμα ὀνομάζει, οὔτε τοὺς Ρωμαίους καννιβάλους στιγματίζει.

Ξολόκαστρον **Ι. Π. Σταματούης**

κ. Ἀστέριον Ἀλέξανδρον, Ἀλμυρόν.—Ἐὰν τὴν ἐγκρίνωμεν θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν. Τοιαῦτα ὅμως γραμματολογικὰ δὲν δημοσιεύονται εἰς τὸ Α.Ο.Δ.Ο., εἰς περιοδικὸν δηλαδὴ τὸ ὁποῖον ἔχει ἄλλον σκοπόν.—Τὸ περὶ «Ἀντιγόνης» ἀδύνατον.

κ. Κοσμᾶν Π. Θανέμην, Πάτρας.—Ἐλήφθησαν. Μερικὰ θὰ δημοσιευθοῦν.

κ. Π. Α. Σεκᾶκον, Ἐνταῦθα.—Εἶναι ἑλληνικὸν ἢ μεταφρασμένον καὶ ἐξελληνισμένον;

Ἐρυθρὸν Οὐρανόν, Ἀλεξάνδρειαν.—Θὰ τὸ ἰδωμεν. Τὸ περιοδικόν μας δὲν ἐπιστρέφει χειρόγραφα ταχυδρομικῶς· ἀναθέσατε εἰς κανένα φίλον σας ἐνταῦθα, ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ, νὰ ἔλθῃ νὰ πάρῃ τὸ χειρόγραφον καὶ τὰ χρήματα.

Κουκουβίνον καὶ . . . . . «Σαλόνι» ἐκαθαρίσθη . . . . . ἠτοιμάσθη καὶ σᾶς περιμένει. Ἡ Α. Μ. ὁ Μενελὶκ προσελήφθη εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν». Θριαμβεύει δέ. Σταλέντα ὅλα ἐλήφθησαν.

Βουλκάνον, Σῦρον. — Ἐπαύσαμεν δημοσιεύοντες τοιαῦτα αἰνίγματα. Θ' ἀρχίσωμεν τοὺς διαγωνισμούς.

κ. Ἀπ. Ζιώτην, Ἐνταῦθα.—Περιμείνατε ὀλίγον, κρίσιν καὶ ἔγκρισιν.

Ἀστέρα, Ἡράκλειον Κρήτης. — Εὐχαριστοῦμεν δι' ὅσα κολακευτικὰ γράφετε διὰ τὸ Α.Ο.Δ.Ο. Ἀναγνώσματα ἔχομεν νέα ἀκόμη καλλίτερα. Τὸ Α.Ο.Δ.Ο. ἀνακαινίζεται τελείως.

κ. Ε. Ε. Καρδίτσαν. — Ἐλήφθησαν καὶ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ Πρωτοχρονιάτικο φύλλο τοῦ Α.Ο.Δ.Ο.

κ. Λ. Παπαμήτρον, Βόλον.—Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ Χριστουγεννιάτικο Α.Ο.Δ.Ο. Ἐὰν ἔχετε καὶ ἄλλα τοιαῦτα Χριστουγεννιάτικα στείλατέ μας.

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ ἀνταλλάσσει:
Ὁ Ἀστήρ, Ἡράκλειον Κρήτης
Poste-Restante.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ χειμῶνας ἦρθε μὲ τὰ χιόνια τοὺς πάγους του καὶ τὴν γλυκεῖαν ἐπιθυμίαν τῶν οἰκογενειακῶν συναναστροφῶν, τῶν ἑσπερίδων, τῆς φωτιᾶς καὶ τῶν ὡραίων διηγήσεων.

Ὡς ἐκ τούτου καιρὸς ἦτο ν' ἀνοίξῃ καὶ τὸ «Σαλόνι» τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. καὶ νὰ δεχθῇ τοὺς ἀναγνώστας του, πρὸς τοὺς ὁποίους τὰ ἀνωτέρω ἂς θεωρηθοῦν καὶ ὡς ἰδιαιτέρα πρόσκλησις.

Καλὴ ἀρχὴ λοιπόν:

Ὁ Κρόνος ἐγκαινιάζων τὸ «Σαλόνι» μας ἐρωτᾷ τὸν κ. **Ἀστέριον Ἀλέξανδρον** διατὶ δὲν περιγράφει τοὺς περὶ παλαιᾶς μονῆς Ξενιᾶς παραδόσεις;

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΩΡΑ. Μαζὶ μὲ τὴν ἄφιξιν τοῦ γέροντος τῶν Χριστουγέννων ἀγγέλλεται καὶ ἡ ἄφιξις τοῦ ΓΕΡΩ-ΚΟΥΚΟΥΒΙΝΟΥ εἰς τὸ Σαλόνι μας, καταφορτωμένου ἀπὸ δῶρα καὶ τί δῶρα!

Περιμείνατε.

Ὁ κ. **Α0. Ζ.** παρακαλεῖ τὸν κ. **Πῦρ. Γιαννόπουλον,** Μιλᾶνον νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ δελτάριόν του καὶ νὰ στείλῃ ταῦτα εἰς τὸ Α.Ο.Δ.Ο. τὰ ὁποῖα τοῦ ἔγραψεν.

Ἕνεκα πληθώρας ὕλης τὴν συνέχειαν τοῦ «Βιβλίου τῆς Ζούγλας» θέλομεν δημοσιεύσει εἰς τὸ προσεχές.

Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γεωργ. Δ. Φεξη
ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΑΙ
ΕΝ
ΤΗι ΟΔΩι
ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ
Ἑκατὸν δραχμῶν βιβλία καὶ μουσικὰ τεμάχια δύνασθε νὰ ἐκλίξητε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 δραχ. κατὰ μῆνα. Ζητήσατε τιμολόγιον.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ